

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

číslo 0.

pátek 8.6.2012

z krajských přehlídek

FABRIKA SVITAVY

ÚVODNÍK

Opět se roztáčí nové, tentokrát 41. kolo Dětské scény. Vše je připraveno na okamžik, kdy recitátoři prořeznou ticho sálu kina Vesmír, kdy se nažhají reflektory v divadelku Trám a v divadelním sále multifunkčního centra Fabrika.

Zatímco většina z vás byla ještě v teple svých domovů, redaktori Deníku Dětské scény již startovali počítače v redakci. A ještě dřív než se redaktori ve 3. patře Fabriky setkali, byl organizační tým Dětské scény v jednom kole a řešil všemožné problémy, které se letošní Scénu snažily znepříjemnit. Nebylo jich málo a organizátoři bojovali až do roztrhání těl, aby vše bylo pro vás připraveno. Ani recitátoři a divadelní soubory však nezaháleli a všichni jsou určitě v nejlepší formě.

V tomto nultém čísle se dočtete, jak probíhaly všechny krajské přehlídky. Tak si můžete udělat představu i o přehlídkách, kterých jste se neúčastnili. Možná že tuto práci neoceníte. Možná, že vás potěší, když si připomenete průběh a atmosféru přehlídky, které jste se účastnili a ze které jste byli nominováni na Dětskou scénu. A možná si řeknete, jaký kolos taková celostátní přehlídka vlastně je.

V každém případě se tímto kolosem nenechte převálcovat. Pojďte se jen příjemně svězt. Projedeme všechny kraje naší republiky a zhlédneme spolu letošní zajímavé recitátorské a divadelní počiny. Tedy pozor, Dětská scéna se valí k nám.

Vojtěch Maděryč

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ - 14. A 15. 4. 2012

Setkání recitátorů a všech poetických duší proběhlo jako každý rok v Divadelním sále Osma DDM Praha 8 – Spirála v Přemyslské ulici. A jako každý rok měla tato přehlídka bezvadnou organizaci a všemi vítaný průběh v podobě ranních hlasových rozcvíček, dílen a rozborových seminářů. Nechyběly ani letos oblíbené barevné obálky, kam recitátorovi mohl kdokoli z diváků vhodit vzkaz, připomínku, postřeh či jakoukoli zprávu, vztahující se k jeho výkonu a kterou si pak odnesl domů.

Na letošní přehlídce jsme slyšeli celkem 69 recitátorů. To je, myslím, úctyhodný počet, zvláště, když přišlo hodně dětí, které bylo radost poslouchat i si pak s nimi o výkonech povídat.

V 1. kategorii nejvíce poradce zaujali – svým přirozeným projevem **Agáta Mašková** v textu od D. Heviera „Pírář ve výslužbě“, **Jan Plhoň** recitoval velmi osobitě „Co si povídaly skříňe“ od M. Kratochvíla, **Richard Kobza** si překvapivě a pro sebe dobře vybral báseň od J. Kainara „Malíř jménem podzim“, **Darje Pavlovičové** se podařilo přirozeně a s přesnou představou recitovat text „Schovávaná“ od A. A. Milneho a diváky zaujala i **Kamila Srbová**, která recitovala text „Moje sestra Bára“ od I. Borské a I. Štuky. Bylo znát, že recitátoři v 1. kategorii zase takoví začátečníci už nejsou, většinou vypravovali zaujatě a po smyslu. Myslím také, že ve většině případů mají, tuším, štěstí i na dobrého pedagoga. Samozřejmě se objevily i jisté nedostatky ve výslovnosti, občasném „zpívání“ a také výběr textů mohl být trochu objevenější, ale pro začátek to vůbec nebylo špatné.

Ve 2. kategorii jsme se potěšili asi nejvíce. Krásné, zajímavé texty, vesměs zvládnuté přednesy co do umění autenticity vyprávění, kontaktu s divákem, sdělnosti myšlenek i nadšení. Ocenění s postupem do Svítav si odnesli: **Katie Alžběta Brown** za zaujatý přednes textu „Ptala se Františky Martá“ od I. M. Jirouse a **Antonín Doležal** za recitaci prózy „Lev a notes“ od Jana Wericha. Ocenění za komunikaci s divákem dostala **Denisa Biskupová** (J. Žáček - „Lochneska aneb Ať žije dobrodružství“), ocenění za radost z vyprávění Jan Horák (P. Šrut - „Dva lelci ve skříni (o Karlíkovi nemluvě)“), dále ocenění za zaujetí textem **Jiří Palas** (J. Žáček - „Jistý kdosi odněkud“), recitátor Robin Plitz za uchopení textu od Vl. Justa „Blbá pohádka“, ocenění za přirozený projev patřilo Nicole Haismanové (Egon Bondy - „Agáta s vlkodlakem“), dalším oceněným v této kategorii byl **Štěpán Mikoláš**, který zaujal příběhem a prací s detailem v básni od O. Mikulášky „Pohádka o brněnském krokodýlovi“ a posledním oceněným byl za autentické vyprávění Jan Berčík (R. Goscinný - „Mikulášovy průšvihy - Sprosté slovo“). V této kategorii se recitátoři opravdu svými texty bavili a nás to tudíž taky bavilo! Užívali si to oni i publikum v sále.

Ve 3. kategorii se poradci rozhodli pro postup na národní přehlídku u těchto recitátorů: **Eliška Horáková** přijede s textem Geralda Durrela - „Mluvíci balík“ a **Stanislav Hlaváč** s textem Vojtěcha Steklače - „Boříkovy lapálie“, oba recitátoři prokázali vypravěčské schopnosti na velmi dobré úrovni, smysl pro humor a umění výstavby textu. Dalšími oceněnými se stali: za osobitý interpretační styl **Kateřina Urbánková** (I. M. Jirous - „Františkina kohoutí píseň“ a E. Frynta - „Trychtýře“), za práci s veršem **Zuzana Sobková** (I. Kraus - „Na horách“ a I. A. Krylov - „Opička a brýle“), ocenění za interpretační přístup dostala **Nina Mrázková** (P. Šabach - „Bellevue“ a F. J. Child - „O dvou tvrdých hlavách“), ocenění za radost z vyprávění textu J. Dvořáka „O berušce, která ztratila tečku“ obdržela **Anna Glassnerová**, ocenění za osobitý projev pak **Lukáš Kostka** (Neapolští žáci učitele Marcella D'Orta - „Narkomanie“ a J. Hirsál - „Párkař“) a ocenění za přirozený projev **Vladimír Krigl** (J. Halberštát - „Deník čtrnáctiletého“ a J. Jun - „Prak“). Blahopřejeme!

Poslední 4. kategorie měla pestrout dramaturgii – od náročných veršovaných textů až k humorné próze. Zde však již byly trochu větší rozdíly ve výkonech. Mnohdy byly texty nad interpretační i životní zkušenosti recitátora. Chyběl tedy pak jasnější postoj i výklad recitátora, osobní zaujetí. Přes tyto výhrady se však poradkyně usnesly takto: ocenění s postupem na celostátní přehlídku dostal **Jáchym Hájek** s textem Terry Bissona - „Stiskni Ann“, který interpretoval s lehkostí a vtipem a dále **Julie Dudová** s textem Jaroslava Seiferta „Okarina“, které se podařilo recitovat klasický a těžší veršovaný text s přirozeností a osobním výkladem. Ocenění za kultivovaný projev dostala **Klára Melicharová** (L. Aškenazy - „O metodě přesvědčovací“ a R. Fulghum - „Už hořela, když jsem si do ní lehal“), další ocenění získala **Maria Holcová** (I. Vyskočil - „Vyznání jízdenkovitosti“ a I. M. Jirous - „Ze sbírky Magor dětem“), ocenění za práci s dialogem si odnesla **Jana Hlavoňková** (Stephen Leacock - „Kterak si půjčit sirku“ a Sully Prudhomme - „Puklá váza“), ocenění za osobitý projev obdržel **Martin Novotný** (E. Kishon - „Na počátku bylo vejce“ a K. Čapek - z knihy „Drobtý pod stolem“) a poslední oceněnou v této nejvyšší kategorii byla **Anna Poláková** za práci s textem J. K. Jerome - „Jak Harris zpívá kuplety“.

Poradkyně hodnotily v tomto složení: Jiřina Lhotská, Martina Longi-

nová a Gabriela Sittová. Nevím, jak dámy kolegyně, ale já jsem si znovu jako každý rok uvědomila, jak vlastně těžká a zároveň krásná je tato umělecká disciplína, kdy se snažíme psaný text převést do interpretační mluvené podoby. Jak náročný je to proces, abychom sdělili všechno, co jsme si tam před tím přečetli, jak jsme to pochopili, co tím chceme vlastně lidem říct a jak...? Když už máme tzv. „napracováno“, jsou tu pak také nějaké okolnosti, v kterých to celé recitujeme – tréma, sál, lidi v tom sále, moje nálada a chuť zrovna teď říkat tenhle text, jak dlouho se jím zabývám, jestli mě pořád ještě baví, kdo na něm se mnou pracuje, jestli jsem rozmluvený, dobře vyspalý, napitý, najedený či mi nekručí v břiše, jestli mi zrovna někdo nebouchne dveřmi, když začínám...atd., atd.

Tím chci říct – je to věru křehká věc, ten přednes. A recitátor musí mít ke svému výkonu nejen velkou chuť a potřebu sdělit, ale také nějaké ty zkušenosti, a jsem moc ráda, že je může získat i na takových přehlídkách, jako je Dětská scéna. Jelikož se tam mimo jiné setkává s těmi, které to baví taky. My jsme si tuto pospolitost tedy v Přemyslské v Praze úžasně užívali!

Odcházel jsem s pocitem krásně poeticky prožitého víkendu s malými knížkami na krku s názvem přehlídky a letopočtem. To, abyste, milí recitátoři, nezapomněli za rok přijít zase!

Martina Longinová

OTVÍRÁNÍ PRAHA 2012 - 31. BŘEZNA – 1. DUBNA

Hlediště Karlinského Spektra bylo po celou dobu přehlídky přeplněno diváky nejenom z řad zúčastněných souborů, ale též rodinnými příslušníky hrajících dětí. Na programu bylo celkem jedenáct představení od souborů začínajících i zkušených a převážná většina inscenací měla velmi dobrou úroveň. Přesto se zde vyskytl společný a retardující jev: častým (a pro hráče obtížným) divadelním prostředkem byl pohyb hráčů, který měl imaginárním způsobem zobrazit určitou činnost nebo zacházení s imaginární rekvizitou. Bohužel mnohdy byl tento způsob užít bez souvislosti s ostatními prostředky, bez patrného úmyslu včleněním této techniky inscenaci ozvláštnit, povýšit. Samo provedení pak bylo převážně nedůsledné, rozostřené, matoucí - a to nejenom u mladších aktérů, ale i u členů souborů zkušených a po dalších dovednostních stránkách dobře vybavených.

Hebe, hebe, hebere, pohádka bratří Grimmů do divadelní podoby převedená Miladou Mašatovou, se stala východiskem pro získání prvních zkušeností **Divadelního studiu Kampak! ZUŠ Štítného, Praha 3** (vedoucí Dana Bláhová). Z inscenace se zatím vytrácel rytmus v textu Milady Mašatové obsažený. Pohyb dětí v prostoru jako by postrádal vnitřní motivaci. Malí hráči měli hned napoprvé hodně úkolů. Chopit se textu - a mluveného slova, zpívat (skupina je velmi muzikální), zacházet s loutkou, orientovat se prostoru jeviště. V záplavě úkonů se děti během představení nestihaly na sebe navázat, vnímat se, jít se spoluhráčem. Čas jistě přinese příležitosti k pěstování souhry a vnímání partnera i k dolažení inscenace po stránce režijní.

O něco zkušenější soubor **Kočkovníci, ZUŠ Dunická, Praha 4** pod vedením Jany Frankové převedl do jevištní podoby knížku Maurice Sendaka **Tam, kde žijí divočiny**. Příběh malého Maxe je pro začínající hráče velmi dobrou látkou. Nabízí inscenátorům široké pole pro uplatnění tvořivosti a soubor této příležitosti částečně využil, poněkud pak v zobrazení prostředí Maxova domova a lodi. Po stránce dramaturgické bylo zajímavé a tematicky nosné zopakování slovní pasáže z úvodu pozdějším vložením napomínajících slov dospělých do úst Maxovi a adresovaných divočinám. Škoda, že v zemi divočin nebyly vystavěny byt drobné, ale gradující divadelní situace. Namísto narůstajícího řádění divočin byla včleněna nevýrazná pohybová pasáž a „divoký tartas“ začal v podstatě zklidňující písní. Soubor se tak připravil o možnost sdělit, proč už Max nechce být králem divočin, proč se nejednou cítí sám - a chce domů.

Další začínající soubor ze **ZŠ a MŠ Nedašovské, Praha 5** (vedoucí Dana Svobodová a Karel Tomas) vycházel z muzikantské pohádky Marie Kubátové **O vozembouchu**. Děj čertovského příběhu je rámován masopustem - převážná část hry se odehrává na zemi v masopustním čase.

Atmosféru masopustu podtrhuje zpěv v podání průvodu maškar. Zpěv a rytmický doprovod v expozici naznačuje žánr inscenace a zároveň napomáhá nezkušeným hráčům odstartovat další bytí na jevišti. Zatím nedotažené jsou situace, ve kterých by se měly vyjevit příčiny, proč jsou čerti přitahováni spíš k životu mezi lidmi než k plnění čertovských povinností. Použití reálných rekvizit není důsledně dodrženo, reálnost se

mísí s imaginárním. Vozembouch je ústředním pojmem příběhu, právě proto by podmínky pro jeho vznik mohly být nastoleny plynuleji a samo sestrojení by mělo být provedeno s větším umem a vtípem. Pointa by si zasloužila důraznější divadelní tečku. Nicméně tato inscenace je na počátku své cesty a početný soubor spolu se zkušenými vedoucími si s drobnými nedostatky jistě poradí.

A počtvrté ti nejmladší a začínající: **Dětské studio při Strašnickém divadle** pod vedením Lenky Tretiagové ztvárnilo a do pohybového vyjádření transponovalo Goscinnioho epizodu o malém Mikulášovi **Já chci kolo**. Osa děje literární předlohy byla zachována, divákovu orientaci místy brzdilo málo zřetelné odlišení postav dospělých od dětských (znak). Minimum mluveného slova někdy pohltil akusticky nevhodný prostor, některé slovní pasáže se způsobem podání blížily deklamaci. Avšak toto lze pokládat za „dětské bolístky“ zejména v začínajícím souboru, jehož hlavní výukové cíle se týkají kultivace pohybu, orientace v prostoru atd. Představení probíhalo ve svižném tempu a v řadu stylů předlohy byly i vznikající formace - obrazy. Z počínání dětí bylo patrné velmi dobré vedení ke koncentraci, k vnímání spoluhráčů.

Věkově smíšený soubor **Tanečního studia Light při ZUŠ Na Popelce z Prahy 5** (vedoucí Lenka Tretiagová) zpracoval látku Otfrieda Preusslera **Malá čarodějnice**. Příběh je sdělován kompozicí tanečně-pohybových prostředků a hraných situací.

Pohybové kvality souboru slouží sdělnosti, umožňují gradaci a vytvářejí napětí. Zobrazení střetu malé čarodějnice se světem starších (a udržení napětí) napomáhá právě propojení mladších členů souboru s členy staršími a vybavenějšími. Zajímavé a tematicky nosné je spojení postav malé čarodějnice s postavou malé dívky - čtenářky. Pro lepší orientaci v ději je potřeba znakem či kostým odlišit postavu havrana. Pozornost si zaslouží dotvoření situací, které divákovi sdělí, že malá čarodějnice koná dobré skutky často a záměrně v průběhu celého roku. Vystoupení tohoto souboru na pražské přehlídce zprostředkovalo divákům emotivní zážitek. **Inscenace Hodné malá čarodějnice byla doporučena do širšího výběru pro účast na celostátní přehlídce Dětská scéna 2012.**

Soubor **TY-JÁ-TR-Před oponou, DDM Praha 7** (vedoucí Radka Tesárková a Josef Hvert) patří k stálím pražských přehlídek. Tři epizodky z knihy Ester Staré A pak se to stalo sloužily souboru jako východisko k inscenaci **A je to**. Nonsensové drobníčky byly zasazeny do reálného rámu dvou soupeřících skupin a divadelní podoba přehrávaných příhod bohužel ztratila lehkost nonsensu, obraznost, vtíp.

Název inscenace **Elá Kipling** napovídá propojení dvou svěbytných poetik - cirkusu a bajek-nebajek Rudyarda Kiplinga. Celek blížící se montáží propojovaly vstupy postavy malého Rudyarda do cirkusového prostředí. A jako by právě zde chlapec čerpal inspiraci pro pozdější tvorbu. Tato zajímavá kompozice klade velké nároky na vedoucí i soubor (**Obecní divadýlko Knoflík**, vedoucí Veronika Borovková a Ondřej Kohout). Pozornost by si například zasloužilo zvýraznění tématu. Divadelně zpracované příběhy Proč je leopard skvrnitý a Proč má velryby úzký jícen je potřeba doladit, usnadnit divákovi orientaci v postavách a ději, akcentovat pointu. Inscenace zaujala atmosférou, lyrickými prvky a užitím zajímavých divadelních prostředků.

Složitou látku nejenom rozsahem, obsahem a možnými tématy, ale i nároky, které při převedení do divadelního tvaru jsou kladeny na tvorbu postav, zvolil a se ctí zpracoval soubor **Eláhop!, ZUŠ Jižní Město** pod vedením Evy Hodinové. Inscenace **Život k sežrání** byla vytvořena podle stejnojmenné předlohy Mikaela Olliviera. Sympatické bylo nakročení k civilnímu herectví. Příběhu dospívajícího tlustého chlapce by divadelně prospělo nahrazení častých dialogů situacemi hranými, které problematiku zviditelní. Jako příklad lze uvést situaci u bazénu, kde divák vnímá kontrast mezi chlapcem, který skrývá svou postavu v koupacím plášti a skupinou koupajících se. Přes vnímaný obraz může s chlapcem sympatizovat. Látku, která je založena na problematice jídla, tloušťky a hubnutí, oslabuje zobrazování těchto prvků pouze imaginárním způsobem. Přístup k dílčím tématům je citlivý, členové souboru vědí, o čem chtějí hrát.

Soubor **DIPAČAPI z Prahy 5 - Zličina** si spolu s vedoucími Danou Svobodovou a Karlem Tomasem vybral a zdramatizoval příběh dospívajícího chlapce, který se pro své samotářství, uzavřenost a pasivitu stává terčem kritiky a ústrků ze stany vrstevníků i dospělých. Východiskem byla stejnojmenná literární předloha Martiny Drijverové **Zajíc a sovy**. Inscenaci prolíná téma osamocení, šikany - a vzniku nového přátelství, které chlapce „probudí“. Proměna hlavního hrdiny pak způsobí i změny ve vztazích s dříve nepřátelským okolím. Souboru se podařilo sdělit příběh i téma. Inscenaci by prospělo dopracování mizanscén a vyladění projevu představitele hlavní postavy, který se v soukromých úvahách obrací přímo k divákům, a tak nezdůvodněně přechází do pozice vypravěče. Zajímavé, vypovídající a

autentické jsou naproti tomu sekvence, kdy se chlapec ocitá ve světě svých představ a her. Divácký zážitek narušuje neujasněné používání tu abstraktních, tu reálných rekvizit. Rušivá je také podoba soviček - které mají být „živé“. Použití dvoumetrového praktiku je sporné, časté manipulace narušují iluzi. Chvillemi tato dekorace svou nepřehlédnutelností na scéně vlastně překáží. Přes zmíněné problémy byla **inscenace doporučena do širšího výběru na DS 2012, neboť osloví nasazením hráčů, kteří jsou si vědomi tématu a svůj pohled sdělují divákům.**

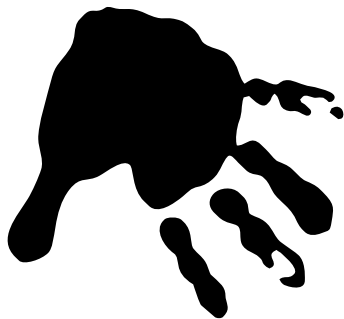
Soubor **Zpátečníci ZUŠ Štítného z Prahy 3** vytvořil pod vedením Ivany Sobkové osobitou autorskou inscenací **Tančírna**. Východiskem jsou vlastní i zprostředkované zážitky a zkušenosti členů souboru. Z drobných situací námětově spojených s tanečními kurzy se skládá panoptikum prvních lásek, zklamání, trapností, panoptikum povrchnosti, míjení, ale i potřeby být někým a být s někým. Členové souboru zvládají téma místy až s groteskní nadsázkou a nadhledem. Přestože z jimi předváděného světa divák někdy zamrazí, téma nezatežkává. Zásadní hodnotou inscenace je stále přítomný humor a stylizace. Zajímavé je rámování jednotlivých situací (zejména v první části), které je zprostředkováno vyplutím jednotlivců, dvojic z tanečního kruhu či promenády. Soubor přesně pracuje se zkratkou a vypointováním. Kompozice, ve které se mnohé situace v závěru poskládají v uzavřené příběh, patří k dalším kladům inscenace. Druhé kolo tance a situačních momentek spojené s drobnými monology poněkud brzdí temporytmus celku. Zde je prostor pro vyčištění situací, vytvoření zkratky - a vzápětí sdělení pointy.

Do širšího výběru pro účast na celostátní přehlídce (nikoli pro přímý postup) byla Tančírna navržena s ohledem na věkové složení členů souboru, které zcela neodpovídá propozicím přehlídky. Tato inscenace by však byla pro Dětskou scénu velmi inspirativní a obohacující.

Máchův kraj a Kokořínsko - kniha pověstí a zároveň průvodce krajem od Jiřiny Doležalové a Karla Uzla inspirovala soubor **kuk! ze ZUŠ Štítného, Praha 3** a vedoucí Ivanu Sobkovou k tvorbě chytré a humorné inscenace **Navštivte Máchův kraj**, která přináší potěšení nejen dětskému publiku. Z knihy byly vybrány dvě pověsti - a nutno říci, že divadelní zpracování povýšilo průměrnou literární kvalitu, akcemi dodalo švih, pojetím nadhled a zejména již zmíněný humor. Představení je koncipováno jako dvoudílná reklamní prezentace regionu s cílem zvýšit jeho návštěvnost. Po krátké expozici je první pověst „O Petrovském“ prezentována jako kramářská píseň, druhá pak jako rekonstrukce případu „O svatě Starostě“. Nejde o dramaturgicky složité a náročné dílo. Dvě samostatné hříčky spojuje rámec reklamní kampaně. Členové souboru předkládají divákům přesné a ukázněné herectví nabitě energií. Hra Jany Štrbové na harmoniku dodává představení další vysokou kvalitu.

Možná by inscenaci prospěla ještě další rovina, rovina vnitřních vztahů mezi účinkujícími a celkové kompozici napomohlo přehození pořadí samostatných legend. **Pro uvedené kvality byla inscenace NAVŠTIVTE MÁCHŮV KRAJ vybrána k přímému postupu na Dětskou scénu 2012.**

*Zuzana Jirsová s použitím podkladů dalších členů lektorského sboru
- Radka Marušáka a Tomáše Volkmera*

STŘEDOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KOLÍN, 17. DUBNA 2012

Z přehlídek dětských recitátorů, které jsem letos navštívil, patří té kolínské na mém pomyslném žebříčku snad nejvyšší příčka. Vzácně se

tu totiž sešly dvě věci: vynikající organizace a mimořádně vysoká úroveň recitátorů - aspoň v „naší“ první a druhé kategorii. Pokud jde o organizaci, nadchl mě už předem zaslaný harmonogram zahrnující jména všech recitátorů i pauzy uprostřed vystoupení jednotlivých kategorií. Harmonogram byl navíc dobře připravený a časové odchylky nebyly velké. Potěšil mě i plán hlavní organizátorky z DDM Kolín Renaty Drahovzalové rozšířit příště přehlídku na dva dny, aby bylo v silách běžného smrtelníka zhlédnout vystoupení všech recitátorů a aby schopní pedagogové typu Venduly Makovcové z Třebotova, kteří mají žáky snad ve všech kategoriích, nemuseli jak šílení celý den přebíhat z jednoho sálu do druhého. Pokud jde o úroveň vystoupení, vyskytovalo se zde minimum dětského „kolovrátkového“ přízvukování, většina dětí měla dobrou výslovnost a mluvila nahlas, patrně bylo dobré pedagogické vedení.

V první, nepostupové, kategorii byly uděleny dvě zvláštní ceny, a to **Martině Bernardové** za přehledné a zaujaté předání básně - rozhovoru O Řehoři Iháři a jeho tetě Juliana Tuwima a **Niamh Štrícové** za technicky vespělý a energický přednes jinak plytkého a pokleslého textu O pejskovi a kočičce od Jiřího Žáčka. Ocenění získali **Filip Špringl** (Miloš Macourek: Velbloud), **Tereza Slámová** (Jan Hostáň: Myška a makovice), **Jan Němec** (Jiří Žáček: Jak šlo vejce na vandr), **Daniel Bánský** (Michal Černík: Píseň o loupežníkovi), **Barbora Dočekalová** (Josef Hanzlík: Košíletoun) a **Štěpánka Nováková** (Michal Černík: O veliké řepě).

Ve druhé kategorii byli postupem na celostátní přehlídku oceněni **Alexander Koukal** za mimořádně vespělý a technicky precizní zvládnutí textu Ilji Hurníka Placky a pracky a **Marie Vítů** za technickou a výrazovou přesnost a bohatou obrazotvornost, s níž přednesla Želvu Miloše Macourka. Ocenění byli **Sophie Machová** (Ivan Martin Jirous: Ptala se Františky Marta), **Markéta Macáková** (Miloš Macourek: O Kateřince a tlustém červeném svetru), **Alžběta Bartoňová** (Ivan Wernisch: Dobrá rada), **Marie Hadrboľcová** (Agnia Bartová: Když jsem samá piha), **Františka Vosátková** (Jan Skácel: Uspávanka se starými domy), **Martin Spousta** a **Václav Hlaváč** (oba recitovali báseň Pod od Emanuela Frynty).

Jakub Hulák

V prvním kole **třetí kategorie** jsme byli svědky devatenácti příjemných interpretačních výkonů. Až na drobné výjimky dokázali recitátoři zúročit své zkušenosti, a proto si porota nechala předvést druhý text od sedmi účastníků. Bohužel se ukázalo, že druhé texty zdaleka nebyly tak kvalitně připravené jako texty první. Ráda bych ale na tomto místě pochválila dramaturgii - recitátoři se snažili vybírat si druhé texty tak, aby byly odlišné od prvních, slyšeli jsme tedy vesměs poezii.

Svým minimalistickým projevem opřeným o důkladné porozumění textu zaujal

Vít Staša. Kryštof Jiráček sáhl k lety prověřenému textu z Mikulášových patálií a ukázal svůj vypravěčský talent a přirozenost.

Čtvrtá kategorie byla co do úrovně méně vyrovnaná - slyšeli jsme výkony téměř dokonalé, velmi kvalitní, ale i průměrné, a dokonce i takové, u kterých jsme si kladli otázku, co recitátora vede k tomu, aby recitoval, když to vypadá, že nikomu nic říkat nechce.

Do celostátního kola porota nakonec poslala po velmi dlouhém a složitém rozmyšlení **Annu Faldusovou**, která se projevila jako výrazná osobnost. Jako první text si vybrala část Máchova Máje. Její interpretace text významově posouvala, nicméně vzhledem k životním zkušenostem recitátorky jsme ji přijali jako oprávněnou. Stejnou schopnost intenzivní osobní výpovědi předvedla i ve Ferlinghettiho básni Svět je báječné místo.

Další postupující je **Kateřina Barochová**. O svých kvalitách a širokém rejstříku výrazových prostředků přesvědčila vyrovnaným výkonem v obou textech, které jsou hodně odlišné (D. Charms: Příhoda na ulici, J. W. Goethe: Král duchů).

Jako náhradnice byla vybrána **Barbora Načeradská** - uchvátila nás svým podáním Lexe A. Allaiho. Bohužel druhý text (Skácelova Píseň o nejbližší vině), byl nad její síly, a i když měl svá pozitiva, ve srovnání s ostatními výkony v kategorii byl spíše průměrný.

Za zmínku stojí ještě Poeův Havran v podání **Terezy Koukalové**. Text se sice ukázal jako příliš náročný, nicméně Tereza dokázala v souboji s množstvím textu i jeho formou své právo i dovednost vyjádřit alespoň některé jeho myšlenky.

Ivana Lubinová

DĚTSKÁ SCÉNA 2012 STOCHOV - 21. – 22. 4. 2012

Městečko Stochov patří mezi tradiční a úspěšně zavedené pořadatele krajské divadelní přehlídky. Nezaopatřeného diváka ohromí nejen strohým náměstím v duchu architektury vrcholného socrealismu, ale hlavně vstřícností a pohostinností vůči všem mladým divadelníkům i dospělým – účastníkům středočeské přehlídky. Místní kulturní dům totiž skýtá mnoho důležitého a potřebného pro fungování dobrého dětského divadla – např. dobré technické zázemí (ochotný osvětlovač a technik), zábavné dílny pro členy souborů (vedlí je členové spolku NoStraDivadlo, o. s. a bývalí žáci LDO ZUŠ Nové Strašecí), dále pak možnost pro vedoucí souboru osvětlit práci na divadelním procesu se svým souborem a vyslechnout dobře míněné názory z úst porotců (Gabriela Sittová, Kateřina Oplatková Rezková, František Zborník). Nejdůležitějším článkem dobře promazaného soukolí organizace této akce je však bezesporu Iva Dvořáková – osoba řídící, organizující, připomínající, informující, řešící, a při tom všem vstřícná a usměvavá.

Letošní přehlídky se zúčastnilo celkem 11 souborů čítajících děti mladšího i staršího školního věku. I přes značné zastoupení souborů z uměleckých škol nutno objektivně konstatovat slabší celkovou úroveň této přehlídky, která se odrazila na konečném rozhodnutí poroty nenominovat na přehlídku svitavskou žádný soubor přímou cestou. I přes to však bylo letos k vidění několik zdařilých inscenací, které mají rozhodně všechny předpoklady k dalšímu růstu. V tomto roce se tedy ve Stochově představily tyto soubory:

Divadelní studio Kampak! ZUŠ Štítného Praha – S panenkou v kapse

Tato inscenace se v rámci celé přehlídky prezentovala kvalitami ryze divadelními a jako taková byla i hodnocena. Vedoucí souboru Dana Bláhová upravila Afanasjevovu verzi ruské lidové pohádky Krásná Vasilisa s využitím dramatizace Azalky Horáckové. Tento soubor nás již několikrát přesvědčil o svých kvalitách – zejména po stránce výtvarné a hudební. Soubor umí pracovat se symbolem, zkratkou, temporytmem. Hráči jsou pohybově i hlasově vybaveni, vědí o čem hrají, proč nám příběh sdělují, komunikují nejen mezi sebou, ale i s divákem. Souboru se podařilo vytvořit zajímavou atmosféru, divák s nadšením pozoroval jednotlivosti inscenace – začátek, růst Vasilisy, dům Baby Jagy. Ocenil hudební plán inscenace, který je (jak již tradičně) tvořen hudbou živou a zpěvem. Nutno však dodat, že jako celek již inscenace nedosahuje takových kvalit.

V druhé půli inscenace se divák totiž začal ztrácet v ději – nevěděl, kdo jsou bohatší – jaký mají význam pro budoucí děj, kdo pomáhá Vasilise v domě Baby Jagy a čím si Vasilisa zasloužila světlo od Jagy. (Jak byla Jagy k tomuto činu vlastně motivovaná?) Bohužel v této části docházelo k unikání poselství hry a rozmlnění tématu pro diváka. Soubor ještě nemá zcela vyřešenou otázku postavy Smrti, která nás nejen do inscenace vtahuje, ale doprovází ji – řídí, posouvá, rytmičuje, zakončuje. Režisér však například využil kosi nejen jako symbolu smrti samotné, ale i jako zástupné loutky pro ztvárnění Baby Jagy. Vystala tedy otázka, kým ve skutečnosti Baba opravdu je – neboť smrt je sice přísná, ale spravedlivá, kdežto Baba je zákeřnou archetypální postavou ohrožující nevinné lidi. Fabule v druhé půlce představení je tak pro diváka poměrně složité uchopitelná, je však pravděpodobné, že takto poučený a zkušený soubor bude na odstranění zmíněných disproporcí pracovat. Otázky některých diváků vyvolávalo také ztvárnění Vasilisiny macechy prostřednictvím většího chlapce (tento fakt však soubor vysvětlil akcentováním mužsky nekompromisních a agresivních vlastností macechy). **Inscenace i přes uvedené problémy vzbudila značný ohlas a zaslouženě získala ocenění za výtvarné a hudební zpracování.**

Dramatický kroužek při ZŠ Hudlice – Skřítkohrátky

Zahajující soubor celé přehlídky tvoří velké množství malých dětí a dva čtvrtáci. A právě tito dva chlapci nastolují rámec inscenace tím, že si čtou knihu o skřítcích, kteří náhle ožívají, vystupují zpoza velkého deštníku a společně s oběma chlapci rozehrávají své „skřítkohrátky“. Vedoucí souboru sestavila pro tuto inscenaci montáž různých textů s námětem skřítků a jejich her. A právě hravost a přirozenost dětí se však v jevišti v průběhu představení spíše vytrácela. Velmi často docházelo ke zbytečnému zdvojování informací, kdy slova textu byla ilustrována popisnými jednoduchými gesty, která mnohdy neodpovídala věkové úrovni hrajících dětí (laškovně škádlení větších chlapců nebo obligátní pohybové doprovody dětských říkanek). Ve spojení s „kolovrátkovou“ intonací některých textů tak působilo jednání dětí na jevišti jako poněkud strojené a nacviče-

né. Rozpaky také budila neodůvodněná přítomnost dospělé kytaristky na jevišti a nevyjasněná úloha chlapce – flétnisty.

Dramatický kroužek při DDM Benešov – Čert v každé vsi

Benešovský soubor se na letošní krajské přehlídce představil dvěma inscenacemi. První z nich nabídla volný soubor tří Wenigových pohádek (z nichž nejznámější byla Čert a Káča), propojený postavou čerta. Vedoucí souboru pro tuto příležitost zvolila jednoduchou a v podstatě funkční scénografii v podobě dlouhého „pultu“ zakrytého černou látkou, který herečkám (jednalo se o čtyři dívky staršího školního věku) umožňoval variabilní hereckou akci. Kladem této inscenace byla zjevná snaha o stylizovanou a divadelní čistotu, zvláště v nakládání s rekvizitami, kostýmními prvky a symboly. Současně však tato práce mohla být mnohdy nápaditější (spory sedláků o mez), a nadto patrně i díky striktnímu a viditelnému plnění režijních úkolů postrádala inscenace potřebnou lehkost a nadhled nezbytný při zpracování takto jednoduché látky staršími děvčaty. Představení místy také postrádalo gradaci a živější temporytmus. S tím souvisí i potřeba kvalitnější výstavby jednotlivých situací, z nichž některé nebyly uzavřeny. Více pozornosti by také zasloužila práce s mluveným projevem směrem k výraznější intonaci, stylizaci, a hlavně zaujetí pro obsah sdělení (zvláště v případě postavy vypravěčky). Jako pozitivní a oživující působilo na druhou stranu ozvučení některých situací. Vzhledem k výše uvedenému skutečností byla souboru doporučena úvaha o zkrácení celé inscenace, a to zredukováním např. na pohádku jedinou.

Dramatický kroužek při DDM Benešov II. – O rybáři a rybce

Puškinův příběh o zlaté rybce, chamtivé rybáře a povolném rybáři je ve své podstatě jednoduchým podobenstvím o nikdy nekončící touze překročit sám sebe, vymanit se z nuzoty (ve všech jejích významech) a získat s novým (materiálně bohatším) údělem i jiného sebe. Poučením je, že nezasloužený, nevybolený osud je jen slupkou, která dříve či později spadne, a člověk se ukáže v celé své nahotě. Benešovští nemají ambice pronikat do hloubky možností interpretace této látky. S úspěchem se však pokusili převyprávět příběh o jednostranné komunikaci, primitivní chamtivosti a ubohé zlobě, v níž se proměnil vztah mezi manžely. Inscenují jej do prostoru „ulice“, kde jedna strana náleží rybce, a tedy dobru, jež se odměňuje za laskavost své záchrany, druhá pak chamtivosti rybářky. Mezi oběma póly se pohybuje nebohý rybář. Inscenace pracuje se střídými jevištními prostředky a vědomým jednáním slovem všech zúčastněných. Dobrým nápadem je zveřejňování posilování moci rybářky – chudou hrade jediná herečka, postupně se s narůstajícími nároky přidávají herečky další, až poslední přání vyslovují čtyři dívčí hlasy. Zmnožování postav ale není posíleno hereckým výrazem, a tak působí více vnějškově než s opravdovou naléhavostí (a odporností) bezcitné chamtivosti. Představitel rybáře putuje ulicí své slabosti, jedná přirozeně a uvěřitelně, i když narůstající stud a hanba z jednání své ženy ještě v této fázi vývoje inscenace příliš zřetelné nejsou. Inscenace na krajské přehlídce ještě trpěla některými nevyjasněnými detaily (použití čelenek „rybářek“), ale její celkové uchopení charakterizované zejména scénografickým řešením, vědomým slovním jednáním a celkově divadelním viděním (zmnožování

zla v postavě rybářky) patřila ve Stochově k těm několika málo divadelním tvarům, jež si toto adjektivum zasloužily.

Teepci ZUŠ Mnichovo Hradiště – Člověče, rozzlob se!

Inscenace souboru ZUŠ z Mnichova Hradiště nabídla divákům dramatizaci neznámé pohádky o bohatém sedláku Nezlobsovi, který hodlá provdat své dvě dcery pouze tomu, kdo jej rozzlobí. Jak při rozborovém semináři objasnila vedoucí souboru, autorkou tohoto textu je jedna ze členek souboru a její hra byla realizována na přání celé skupiny. Tento fakt jistě svědčí o přátelských vztazích a dobré atmosféře uvnitř souboru, samotná inscenace tohoto textu se však potýkala s několika výraznými problémy. V prvé řadě šlo o nejasnosti v rámci celkové fabule příběhu (nebylo například jasné, proč se nakonec Nezlobsa rozzlobil), nemotivované a nepravděpodobné jednání postav. Absence záporné postavy pak znemožňovala vznik konfliktních situací. Velkým problémem byl i rámec pohádky, který byl pojatý formou tradičního „dvorečku“, jenž v úvodu zabíral neúnosně nadměrný časový prostor, v závěru však paradoxně vůbec nebyl ukončen. Nejasná byla i motivace dětí pro zahrání právě tohoto příběhu, v úvodu inscenace pouze letmo načrtnutá dvěma nic neříkajícími větami z pohádkové knihy. I přes uvedené nejasnosti je potřeba tento soubor ocenit za nesporný pokrok oproti loňskému roku, který se projevil zejména snahou o minimalizaci kostýmů, rekvizit a kulis směrem k jevištní funkčnosti a umožnění herecké akce.

LDO ZUŠ Rakovník I. – Beránek z modrého nebe

Rakovnický soubor také na přehlídce uvedl hned dvě své inscenace, jejichž společným jmenovatelem a hnacím motorem byla spontánní radost dětí většinou mladšího věku z bytí na jevišti, hravost a přirozenost. Popravdě však ne vždy se souboru podařilo tyto atributy naplnit. První představení bylo jakýmsi nonsensovým příběhem o mráčku – beránku spadlému z nebe, kterého se hlavní hrdinka společně se svými kamarádkami snaží vrátit zpět. Kladem inscenace je dobrá volba předlohy, jež svou jednoduchostí a zároveň hravostí vybízí k vtipnému a dětem adekvátnímu jednání i tvorbě zajímavých a divácky vděčných situací. Mezi tyto situace jistě patří například milé ztvárnění pádu beránka z nebe na zem (plošná loutka nahrazena „živým“ hercem). Na straně druhé je inscenace zatěžkána stylovou nejednotností a přemírou scénických prostředků, kostýmů a rekvizit (malá autička, popisný kostým beránka, kostým policisty apod.). Otázky také vzbuzuje neopodstatněné zařazení recitace Šrutovy básně o nebi v úvodu představení. Jednání dětí v rolích je někdy málo uvěřitelné a motivované, s výjimkou přesně zvládnuté role učitelky.

LDO ZUŠ Rakovník II. – Tam, kde žijí divočiny

Druhým představením rakovnického souboru byla dramatizace známého a dětskými soubory hojně inscenovaného textu Maurice Sendaka „Tam, kde žijí divočiny.“ Ačkoliv se jedná o velmi krátký tvar, text nabízí mnoho příležitostí k rozehrávání nosných situací a přináší pro děti aktuální a atraktivní téma zlobení. Vedoucí souboru zvolila tentokrát jednotné a funkční inscenační prostředky – nábytek v Maxově pokoji byl ztvárněn těly dětí, byla využita jedna plošná loutka loď (nakládání s ní by však ještě bylo potřeba zpřesnit). Taktéž obsazení hlavní role nejmladším chlapcem představovalo klad inscenace. Největším problémem se ukázalo nedostatečné vybudování motivů nezbytných pro pravdivé jednání postav a řešení situací (nejasný vztah Maxe s matkou, nedostatečně nastolený problém v podobě Maxova zlobení, málo uvěřitelný závěr). Zvláště pak se jako málo motivovaný jevil důvod Maxova odplutí z ostrova – proč vlastně Max opouští lákavé zlobení a zatouží po domově. Touto nedotažeností se tak třetí téma celého příběhu i poučení pro Maxe i ostatní děti. Závěrem však nutno konstatovat, že vedoucí souboru si problematiku rysů obou inscenací uvědomuje a soubor má nesporné předpoklady pro další úspěšný rozvoj.

Divadelní Kroužek Paraplíčko (loutkové), Labyrint, SVČ Kladno – Kohout světápán

Kladenský soubor Paraplíčko patří mezi tradiční účastníky přehlídky a prezentuje se vesměs klasickými pohádkami v loutkovém pojetí. Letos sáhl jeho vedoucí po látce velmi frekventované a hojně inscenované – loutkové hře z totalitního období Kohout světápán. Jako hlavní divadelní prostředek zvolil soubor (stejně jako v minulých letech) plošné loutky upevněné na květináčích. A právě nakládání s těmito loutkami se v průběhu inscenace ukázalo jako problematické – jejich používání bylo často nefunkční a odporovalo zvolenému typu. Loutkoherci nezřídka natáčeli plošné loutky profilem k divákům, neobratně s nimi manipulovali tak, že odhalovali vnitřní květináčů apod. Zásadním problémem se také ukázalo nevyjasněné téma celé hry – zatímco v původním scénáři souhlasně s dobově poplatným trendem líný a despotický kohout vlastně

umírá („Kdo nepracuje, ať nejí!“), soubor znejistil diváka nekonkrétním mudrováním kohouta o možném hledání jiných naivních slepic. Otázky vzbudilo i finále, kdy slunce vycházející i bez kohoutova zpěvu vlastně nevyšlo (respektive se neobjevila loutka, která ztvárňovala slunce na počátku hry). Ani další inscenační prvky (používání zbytečného mikroportu, vtíravá filmová hudba, tanec hvězd na nebi, estrádní zpěv) také příliš nepřispěly ke vkusu a úrovni představení.

ZOO Logicky Domýšlivé Ovečky ZUŠ Nové Strašecí – Ledový zámek

Tento soubor zvolil pro svou zajímavou inscenaci vhodnou látku nabízející jednak silné a pro děti atraktivní téma přátelství, osobní odvahy a svědomí, a nadto jim poskytl možnost použití jednoduchých a funkčních inscenačních prostředků. Psychologicky exponovaný a seversky temný příběh o dívce Unn, která zahyne uzavřena v ledovém vodopádu, a její kamarádce Siss, tající před veřejností své domněnky o osudu Unn, zpracoval soubor prostřednictvím vytvoření tajemné a působivé atmosféry (práce se světlem, funkční rozvržení scény, působivé ztvárnění vodopádu formou zavěšeného velkého igelitu). Tato atmosféra však byla často narušována a kouskována nadměrným množstvím přestaveb scény a stmíváním světla, které narušovaly kontinuitu a temporytmus. Hlavním problémem však byl nedostatek informací směrem k divákovi a problematiku motivace jednání postav (letmé vybudování přátelství, důvod výčitek svědomí Siss, nepravděpodobné jednání hlavních hrdinek vůči sobě i ostatním dětem). Inscenace tak byla zatěžkána nadměrnou psychologizací a občasným tápáním diváků ve fabuli příběhu. Nesporným kladem představení je však bezesporu pedagogická stránka procesu – z jednání dětí na jevišti je patrná dlouhodobá a poctivá práce s tématem a metodické budování vztahu k příběhu i rolím. **Velmi příjemným zážitkem bylo i herectví Kateřiny Barochové (představitelky Siss), která se s nelehkou rolí vyrovnala se ctí a získala za svůj výkon ocenění poroty.**

DDS Pimprle ZŠ a MŠ Stehelčevěs – Vánoční myš

Dětský kolektiv ve věku prvního ročníku základní školy upoutal nejen lektorský sbor, ale zcela zřejmě i diváky svým opravdovým zaujetím hrou, hraním si na jevišti, které bylo spontánní, autentické, „nerežirované“, nemarkýrované a v kontextu celé přehlídky bylo skutečným osvěžením. Vedoucí souboru se podařilo vytvořit dětem na jevišti takové podmínky, že jejich hravost a dovádění bylo stejně nadšené jako mimo jeviště. Jde o rozehrávanou báseň o vánoční myši, která se každý rok o Vánocích objevuje u každého doma a „její vinou“ mizí cukroví ze stromčku. Na jevišti není nic, jen miska s cukrovím a parta malých dětí. Celá inscenace je postavená na hraní si s významem jednotlivých slok. Někdy děti vstupují do rolí myši, jindy ze svých těl staví stromeček a společně ho zdobí, fungují zde hry kluci versus holky, a to vždy zjevně v přesné instrukci, k čemu je akce směřována, nikoliv jak má kdo co udělat. Vedoucí dětem určuje tempo představení ze strany pomocí Orffova instrumentáře a současně tak pomáhá se zvukovým plánem představení.

Je ke zvážení vedoucí souboru, zda z představení až příliš neční metodika dramatické výchovy. Především v samém úvodu představení se objevuje několik her, které se samotným představením spíše nesouvisejí.

Dále by bylo dobré posílit kontinuitu textu samotného. Hraní je akcentováno do té míry, že je text až příliš upozaděn. Když jsou sloky rozehrávány a text zaznívá někdy vlivem slabých dětských hlasů málo zřetelně, je pro diváky obtížné usledovat dějovou linku. Děti vesměs velmi hezky pracovaly s veršem – říkaly text po významu, nikoli rytmicky, jako se to u malých dětí často stává. V jednom místě se trochu nešikovně objevuje právě akcent na skandování veršů, ale jde pouze o ojedinělé místo. **Vedoucí souboru dostala ocenění za pedagogické vedení.**

CIK CAK 3. ZŠ Slaný – Žirafí opera

Soubor ze Slaného se pokusil o scénické zpracování nelehké látky skrývající mnoho inscenačních úskalí, a to jedné z Prevertových Pohádek pro nehodné děti. Tyto krátké poetické texty jsou pro svou výkladovou nejednoznačnost i metaforičnost velkým soustem i pro zkušené inscenátory. Ambice souboru pracovat s takto náročným uměleckým textem patří společně se solidním vybavením členů ke kladům představení. Nutno však konstatovat, že se jevištní zpracování naprosto minulo s autorovou poetikou a někdy bohužel i se základními divadelními principy. Představení trpí nadměrností a nefunkčností výrazových prostředků (popisné líčení, účelově použitý moderní tanec, kostýmní nejednotnost, nadbytečnost obtížně čitelných symbolů). Tím dochází k potlačení jakéhokoliv smyslu textu a k roztržitosti vnímání příběhu, který zde vlastně slouží pouze jako jakýsi společný prvek pro různé a vzájemně nesouvisející dramatické aktivity.

Lektorský sbor přehlídky udělil tedy několik ocenění: Za režijní přístup k inscenaci *O rybáři a rybce* Dramatickému kroužku DDM Benešov, respektive jeho vedoucí Barboře Čmelíkové. Ocenění za hudební a výtvarné řešení inscenace *S panenkou v kapse* souboru Kampak! ZUŠ Štítného Praha. Marica Harčáriková získala ocenění za pedagogické vedení inscenace *Vánoční myš*. Kateřina Barochová byla oceněna za ztvárnění hlavní divčí postavy v inscenaci *Ledový zámek*. **Doporučení na celostátní přehlídku získaly tři soubory: Soubor Kampak! ZUŠ Štítného Praha s inscenací *S panenkou v kapse*, Dramatický kroužek při DDM Benešov s inscenací *O rybáři a rybce* a DDS Pimprle Stehelčev s inscenací *Vánoční myš*.** Jak již bylo v úvodu řečeno, stochovská přehlídka i přes menší divadelní úroveň některých inscenací nabídla smysluplné, tvůrčí, inspirativní a pohodové prožití dvou slunných dubnových dnů. Závěrem nezbyvá než vyslovit přání, aby se i v příštím roce přehlídce dařilo stejně dobře jako letos.

S laskavým přispěním milých spolupracovníků zpracovala

Kateřina Oplatková Rezková

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ STRAKONICE – 16. A 17. 4. 2012

Už posedmé se konala jihočeská krajská recitační přehlídka v DDM ve Strakonici. Probíhala dvě dopoledne ve dnech 16. a 17. dubna. Zúčastnilo se jí 54 dětí a co je potěšitelné, letos byla zastoupena velkou měrou i **čtvrtá kategorie**, kde počet recitátorů již několik let stagnoval. V té zaujali svoji interpretací **Ladislav Klíma**, **Matouš Klíma** a především **Miloš Benedikt**. Přes drobné technické nedostatky v mluvním projevu dokázal přesvědčit posluchače svým nasazením a zaujetím pro vybrané téma. Do Svitav byl doporučen s interpretací textu Jana Rejžka Vrchlickej. Ve **třetí kategorii** na sebe upozornili především dva interpreti, kteří budou rovněž zastupovat v národní přehlídce jihočeský kraj. **Šimon Chvosta** ze Strakonice se svojí úspornou a přesnou interpretací textu Miroslava Holuba Napoleon a **Jiří Fencel** z Jindřichova Hradce, který s potěšením přetlumočil úryvek z Poláčkovy knihy *Bylo nás pět*. Ve **druhé kategorii** přesvědčil posluchače výrazný interpret **Karel Leskovec**. Přestože je nevidomý, jeho kontakt a schopnost komunikace s divákem je obdivuhodná. Dobře si poradil s interpretací textu Gianniho Rodariho *Popletená pohádka*. S ním do národní přehlídky postupuje i **Karel Smeykal** s příběhem Ilji Hurníka *Dva kohoutci*. V první kategorii se objevovalo několik zajímavých recitátorů např. **Anežka Dolejší**, **Julie Hubáčková** nebo **Marek Rolínek**.

Nutno přiznat, že po letech si našla strakonická přehlídka svoji specifickou tvář, a přestože stále chybí větší zázemí pro vzájemný kontakt dětí (např. práce v seminářích s lektory, rozmlouvání apod.), je zřejmá pozitivní atmosféra celé přehlídky, dobře fungují i závěrečné „pracovní“ rozhovory dětí s lektory. Letos dostali pořadatelé i pozitivní zpětnou vazbu v podobě několika mailových ohlasů.

Jiřina Lhotská

BECHYŇSKÉ JARO 2012 – 30. A 31. 3. 2012

Podle meteorologů bychom poslední březnový víkend jaro marně čekali. Mělo se ochladit a taky tomu tak bylo. Bechyňáci si však nemuseli dělat starosti, protože oni „své“ jaro měli. Ve dnech 30. – 31. 3. 2012 se zde totiž konal jubilejní 20. ročník divadelní přehlídky „Bechyňské jaro“.

Skvělé zázemí a doprovodný program připravili zaměstnanci Kulturního domu v Bechyni v čele se svým ředitelem Štěpánem Ondříchem a ve spolupráci s místní knihovnou. Město Bechyně podporuje mladé divadelníky a starosta města tradičně přijde účastníky pozdravit a popřát jim příjemný pobyt i úspěch v jejich snažení. Rytmus přehlídky je určován hlasem zvuku, kterým Š. Ondřích upozorňuje na začátky jednotlivých událostí.

Pokud se herci nepřipravovali na svá vystoupení, nehráli, nebo nesledovali „konkurenční“ inscenace, mohli se účastnit velikonoční výtvarné dílny, vědomostní soutěže, noci s Andersenem, nebo mohli jít v pátek večer do kláštera podívat se na divadelní překvapení s názvem „Tak tohle se opravdu nepovedlo“, které pod vedením Františka Oplatky zahráli členové Divadelního souboru při ZŠ Školní.

V době, kdy se děti věnovaly těmto „mimodivadelním“ činnostem, si vedoucí souborů povídali s lektory, kterými letos byli Jaroslav Provazník, Josef Brůček a Jindřiška Bumerlová, o zhlédnutých inscenacích. Hodnocení inscenací probíhalo formou velmi otevřeného dialogu, jehož se samozřejmě účastnili lektori, ale i všichni vedoucí souborů, kteří se vyjadřovali jak ke svým inscenacím, tak k ostatním a výsledkem často bylo poznání a nápad, jak vlastní pojetí zlepšit. Letošní inscenace měly velmi dobrou úroveň a každá mohla nabídnout něco zajímavého či podnětného, i když ne všechny se zdařily jako celek. Důležitá však byla velká vstřícnost vedoucích a jejich ochota na inscenacích dále pracovat a využít impulsů vzešlých ze společného povídání.

Na „Bechyňské jaro“ přijelo 8 souborů (z toho 2 byly z LDO ZUŠ Jindřichův Hradec).

Soubor DDS Petrovice zahrál inscenaci **Lavička**. Inscenace vycházela z textu Jana Kubičky. Jednalo se o několik příběhů, či spíš situací, které se odehrály v blízkosti lavičky (rande 1, kuřáci, dívky řešící biologický projekt, rande 2). Na hercích bylo vidět, že je tématu bavila, že oni sami se dokázali dobře po jevišti pohybovat a dobře mluvit. Soubor při přípravě inscenace však pracoval až příliš samostatně, jako režisér byl uváděn kolektiv, což vedlo k tomu, že si neujasnili žánr, že o situacích často jen mluvili, ale nehráli je, že jim chyběl někdo, kdo by dal inscenaci ucelený tvar a smysl.

LDO ZUŠ z Jindřichova Hradce pod vedením Vojtěcha Maděry se představil dvěma inscenacemi. V obou se pracovalo s humorem a nadsázkou. První skupina zahrála hru **Jamie** na motivy textu Briana Jacquese. Příběh chlapce, jehož život je ztrpčován jak příliš pečlivou matkou, tak partou, která ho pokládá za strašpytla. Vše se změní, když se setká s upířím chlapcem, který má podobné problémy se svou matkou. Děti působí na jevišti velmi přirozeně, je vidět, že se cítí bezpečně, že přesně vědí, o čem hrají a k čemu inscenace směřuje. Situace jsou dobře

vypointovány. Podařilo se vytvořit atmosféru tajemna a napětí.

Druhá skupina se věnovala textu Ivana Vyskočila **Masákův plán**. Také zde bylo mnoho dobře vystavených scén, kdy herci působili přirozeně i ve stylizaci postav a situací, např. při domluvě studentů a přísaze, při níž se zavázali zničit profesory tím, že se budou učit a že budou profesorem klást příliš odborné dotazy, při učení v noci. Zajímavě rytmicky - až tanečně - byly pojaty přestavby scény, které podpořily dojem nadsázky, grotesky. Tento dojem se však nepodařilo udržet po celou inscenaci. Mizel v okamžiku, kdy herci vstoupili do rolí bláznivých učitelů. Tehdy děti „sklouzávaly“ až k pitvním karikaturám. Hlavní sdělení původní předlohy, totiž ukázat jak funguje systém a za jakých okolností se zhroutí, z inscenace jasně nevyplývalo.

Nelehký úkol měly režisérky **DS Lannovka z Českých Budějovic** Nataša Govschenko a Veronika Varady při realizaci inscenace **A-Leni-nka** podle knihy Zdeňky Bezděkové. Už samotné téma – příběh českého děvčátka, které v době 2.sv.války přijala německá nacistická rodina a chtěla z něj vychovat „pravou“ německou dívku, je velmi těžkým tématem a vyžaduje opravdu dobré pochopení všech okolností. Obtížnost však nespočívala pouze v náročnosti tématu, ale i v situaci, ve které se soubor ocitl. Nataša Govschenko a Veronika Varady totiž pokračovaly v přípravě inscenace po náhle zemřelém vedoucím souboru Pavlu Petrovském. Obě režisérky jsou dlouholetými členkami souboru. Respektovaly poetiku inscenace Pavla Petrovského, ale zároveň se snažily o vlastní pojetí. Otevření inscenace bylo velmi působivé – beze slov, jen pomocí gest a hudby. Hlavní představitelka dívky Leni svou roli zvládla dobře, působila věrohodně. Jako forma bylo zvoleno vyprávěné divadlo, což však někdy vedlo k přílišné popisnosti, postavy působily černobíle. Inscenaci by prospělo zkrácení, čímž by se výpověď zřehlednila.

Soubor **Spirál(k)a z Vimperka** se svou vedoucí Vendulou Slepičkovou připravil inscenaci **Noční můry**. Inscenace byla tvořena sérií krátkých etud, kde hlavním motivem byla „noční můra“ – většinou končící smrtí některého z aktérů etudy. Předěl mezi jednotlivými situacemi tvořily okamžiky „spánku“ všech herců, kteří pak v etudách vstupovali do různých rolí. Při hodnocení se hovořilo o tom, že chyběl klíč k divadelnímu vyjádření, i když náznak tam byl – zveličené jednotlivé atributy vražd - sekýra, nůž, což vytvářelo až dojem komiksu. Hovořilo se i o tom, že nebylo jasné, co se vlastně chce divákům sdělit. V závěru inscenace byla naznačena možnost přesahu nočních můr do reálného života. Kladem inscenace byla např. snaha vytvořit prostředí s minimálním množstvím rekvizit – pouze za pomoci variabilních prostěradel, která mohla představovat výtah, mořské vlny atd. a vlastních těl, vytvářejících stylizované dveře, umyvadlo, stromy atd.

O novou cestu ve své práci se pokusila Alena Vitáčková, vedoucí souboru **Růžek z Českých Budějovic**. Pro ztvárnění textu Jiřího Trnky **Zahrada** zvolila loutky, což však s sebou přinášelo mnohá úskalí. Děti často nesdělávaly příběh „přes loutku“, neměly s ní dostatečný kontakt. Výjimkou byl chlapec, který „vodil“ kocoura. Situace s kocourem celkově patřily k nejpovedenějším – např. při honičce, kdy si děti loutku kocoura házely a loutka skutečně „žila“. Problémem bylo i nedodržení čistoty Trnkova textu. V inscenaci se však podařilo zachovat poetičnost příběhu – např. ve vytvoření zahrady pomocí barevných šátků či navození atmosféry pomocí hudby – flétny.

Vedoucí **LDO ZUŠ Strakonice** Jiřina Lhotská musela hledat námět, při jehož realizaci by se její početnější soubor uplatnil. Inspirací byla povídka Marca Alexandera Hrob ve sklepech. Na její motivy vznikl scénář **Dům u Černého potoka**. Vůdci dvou skupin - Jeff a Chris jsou stálými soupeři a projevuje se to i tím, že si navzájem snaží dokázat svou odvahu vstupem do tajemného opuštěného domu, v němž prý straší duch zavražděné ženy. Jeff i Chris na svého protivníka chystají léčku, ale jsou vytrestáni dívkou Meg, která postraší oba. Nakonec spor končí příměří. Děti jsou velmi dobře vybaveny - jevištní prostor zvládají i ve větší skupině, mluví srozumitelně, navzájem se vnímají. Určitým problémem je ztvárnění tajemného domu pomocí dřevěných kostek a černé látky - napětí se tím nevyvolává. Příběh je vypointován tím, že v okamžiku, kdy je divák přesvědčen, že děti se za ducha jen převlékaly, se náhle v domě zjeví opravdový duch. V inscenaci je však zobrazen stejnými prostředky jaké byly použity pro děti za duchy převlečené a tím se účinek oslabí.

Také Jana Procházková, vedoucí **DěS (Dětského studia Městského divadla Český Krumlov)** má početnější soubor, jehož členové navíc patří i do různých věkových skupin. DěS vystoupilo s koláží lidové poezie **Rok - od adventu k adventu**. Při hodnocení se hovořilo o tom, co ještě je a co už není divadlo. Koláž je totiž tvořena písněmi, tanci, lidovými zvyky, propojenými krátkými často vtipnými etudami vytvořenými na

základě textů lidové slovesnosti. Při hodnocení byly připomínky k jisté disproporcii v prostoru, který je věnován jednotlivým ročním dobám. Děti se umějí na jevišti pohybovat, umějí komunikovat, reagují na sebe, jsou přirozené a celkově jevištně dobře vybavené. Zvládají i chóry, mají rytmus. Pro větší divadelnost by bylo potřeba posílit pasáže, kdy si děti „hrají“ mezi sebou, např. masopust. Inscenace působila velmi dynamicky, děti hrály s velkou energií a v textech byly „přítomné“.

Takové inscenace diváci i lektori viděli na letošním Bechyňském jaru. Na závěr přehlídky znovu zazněl zvonek Štěpána Ondřícha a pozval všechny do velkého sálu Kulturního domu v Bechyni. Každý soubor dostal diplom a vzpomínkovou medaili, ale hlavně se tam všichni dozvěděli, kdo pojede na celostátní Dětskou scénu do Svitav. **Do širšího výběru byly navrženy následující inscenace: A-Leni-nka, Zahrada, Dům u Černého potoka, Rok - od adventu k adventu. K přímému postupu byla navržena inscenace Jamie (LDO ZUŠ Jindřichův Hradec, režie V. Maděryč).**

20. ročník Bechyňského jara je tedy za námi. Je zajímavé, že každý rok lze v inscenacích přehlídky vysledovat jisté společné rysy. Letos to byly příběhy plné tajemství, napětí, hororu, ale zároveň humoru a nadsázky. Na rozdíl od minulých ročníků se zde neobjevila ani jedna „zmodernizovaná“ pohádka. Inscenace měly velmi dobrou úroveň. Texty byly většinou vhodně vybrány, témata děti zajímala a odpovídala jejich věku, divadelní vyjádření bylo podnětné. Jistě to souvisí i s tím, že většina vedoucích souborů absolvovala odbornou přípravu v oblasti výchovné dramatiky a divadla hraného dětmi, často i formou vysokoškolského studia. Celkově lze říci, že se jubilejní ročník Bechyňského jara vydařil a ve všech upevnil pocit, že dětské divadlo je sice náročná činnost, která však zároveň přináší radost všem zúčastněným.

Jindřiška Bumerlová

PLZEŇSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PLZEŇ – 14. 4. 2012

Od organizátorů této přehlídky se nám nepodařilo získat žádné informace.

Red.

TARTAS DOBŘANY, POSTUPOVÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA PRO PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ – 20. - 22. 4. 2012

Jako každoročně pořádalo občanské sdružení Johan ve spolupráci s NIPOS ARTAMA, s podporou ministerstva kultury, západočeského kraje a města Dobřany, ale hlavně v přátelských prostorách kulturního stánku Káčko, regionální přehlídku dětských divadelních, recitačních a loutkářských kolektivů. Bylo možno zhlédnout 13 inscenací různých žánrů (od muzikálového podání Noci na Karlštejně až po groteskovitě předvedené skeče v představení Klauniáda).

Různé způsoby práce i sdělení se projevovaly tu ve formě vyzcelovaného pevného tvaru s jasnými konturami, pevnou formou i vedením nejmenších herců (Kocourek Modroočko, Poštácká pohádka), tu v obrazově zajímavém rozpracovaném výtvarném divadle (Cesta do říše Agord),

kteřé samo bylo invenčně daleko zajímavější než plakátově působící knižní předloha Daniela Heviera. Práce některých pedagogů a jejich souborů směřuje k podívané s jasnými dílčími úkoly, důraz je kladen na svobodné autentické jednání malých herců (Kdo jsem?, Divčí válka, Šalupa dobrodružství, Na kopřivu), k výsledné formě představení pak měla porota ještě několik připomínek či výzev pro budoucí práci (cíleněji připravit scénář, pracovat s tempem, rytmem či kontrasty, myslet i při procesu tvorby na diváka).

Někde vítězila forma nad sdělením, jinde sdělení jednoznačně přesáhlo jakoukoliv formu, ale důležité téma, vlastní dospívajícím protagonistům, prosakovalo téměř ve všech viděných představeních. Byla patrná touha najít si svou jedinečnou vlastní cestu v přehrášl dění současného světa, v labyrintu vztahů, názorů a postojů.

Téma bojující dospívající jedinec ale i jedinec sám jako jedinečná osobnost versus masa či dav bylo klíčovým tématem hned tří viděných inscenací (Rósa, Sesterstvo aneb příběh z hobby kempu, Kudýš). V důsledku citlivého vedení a kolektivní autorské režie (kteřá byla lektorským sborem vyzdvížená) v některých případech došlo k jistému naivnímu tónu či neujasněnému názoru, který z inscenací zazníval. Upřímnost a poctivost, s jakou přistoupily kolektivy k tomuto tématu, však ve výsledném vyznění převládla nad určitou disproporcí.

Jako nejvyváženější, nejautentičtější, invenčně bohaté, tvarem i formou čisté, křehké a s velkým osobním zaujetím odehrané představení porota ocenila inscenaci **Malý Alenáš** souboru **Zatímbezejména** z Plzně pod vedením Františka Kasky. Všichni diváci také ocenili jistou (ne však pietní) úctu k předloze a trefné vystižení humoru předlohy Ivana Vyskočila. Do širšího výběru na celostátní přehlídku byla doporučena **Pošťácká pohádka** souboru **HOP-HOP** z Ostrova.

Všichni „tartasíci“ měli možnost vedle sebe vidět na jevišti soubory začínající i soubory mnoho let fungující pod zkušeným vedením pedagogů. Kouzlo celé přehlídky ale spočívalo ještě někde jinde, nad samotným programem a jednotlivými představeními. Byla to možnost setkávání a třídní intenzivní spojení všech účastníků. Věkový rozdíl členů souborů činil až deset let. Přátelská otevřená atmosféra vybízela ke vzájemné konfrontaci, sbírání zkušeností, všichni měli jedinečnou možnost tříbit si své názory a postoje k tématům jako svoboda, rozhodnost. Tato atmosféra právě umožňovala najít si to své jedinečné místo mezi všemi, podpořit osobnost a projev každého z účastníků.

K tomu sloužily i paralelně probíhající dílny různého zaměření (stínohra, středověk, staré pověsti české atd.), které vedli studenti Pedagogické fakulty Západočeské univerzity a které jsou již po několik let nedílnou součástí této přehlídky. Právě tam se všichni zúčastnění mohli potkávat a trochu jinak - osobněji se seznamovat, spolu si tvořit, diskutovat i všemožně „tartasit“. Zdá se, že Tartas jednoznačně přispívá nejen k rok od roku hojnější účasti plzeňského a karlovarského divadelního „potěru“ ale zasahuje nemalou měrou i do hloubi divadelního dění tohoto vzniklého a svébytně fungujícího podhoubí.

Jakub Doubrava

Inscenace Tartasu 2012:

Kocourek Modroočko – Divadýlko Strašidýlko, Plzeň (ved. Anna Červená)

Kdo jsem? – Někdy, Kdyně (ved. Dana Žáková)

Kudýš – Divadlo v Koši, Plzeň (ved. Ivana Loukotková)

Divčí válka – BUDETO!, Plzeň (ved. Michal Ston)

Pošťácká pohádka – HOP-HOP, Ostrov (ved. Irena Konýšková)

Sesterstvo aneb příběh z Hobby kempu – Midlidy, Aš (ved. Pavla Hošková)

Říše Agord – Týnom Tánom, Klatovy (ved. Hana Švejsová)

Noc na Karlštejně – Karkulka, Chrast (ved. Jarmila Holátová)

Na kopřivu – Indiánky, Horažďovice (ved. Ivana Faltusová)

Rósa – Strašidla, Plzeň (ved. Anna Červená)

Malý Alenáš – jak se stal správcem snů – Zatímbezejména, Plzeň (ved. František Kaska)

Šalupa Dobrodružství – 2. střeďeční třída LDO Trnka, Plzeň (ved. Michal Ston)

Klauniáda – Bezmeni, Horažďovice (ved. Ivana Faltusová)

KARLOVARSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OSTROV - 13. 4. 2012

V Ostrově se již po mnohá léta před samotným začátkem dětské recitační soutěže odehrává v příjemné a uvolněné atmosféře rozmlouvání recitátorů. Každá kategorie má přiděleného svého mladého průvodce, který se snaží děti přivést na jiné myšlenky, než je soutěžení a tréma, ale především je uvede do příslušného prostoru, kde si těsně před vystoupením vyzkouší své hlasové schopnosti. Tito mladí průvodci jsou vybírání z řad starších a zkušených recitátorů ZUŠ Ostrov.

Vystoupení **první kategorie** označila porota jako vystoupení s velmi vysokou úrovní, jak po stránce výběru textu, tak i vybavenosti dětí a přirozeného dětského projevu s komunikativními dovednostmi, které jsou mnohdy u nejmladší kategorie jedním z úskalí interpretačního projevu.

Na rozdíl od kategorie první jsme asi očekávali daleko vyšší úroveň **druhé kategorie** - což se v tento den nestalo. Ve svém výběru textu (až na některé výjimky) pamatovali na dětského interpreta, ale většinou se nepodařilo dlouhý text sjednotit a utáhnout v celek aj. A tak se stalo, že porota nakonec rozhodla sice o ocenění pěti recitátorů čestným uznáním, ale bez postupu do Svitav.

Po samotné soutěži následoval rozbor s porotou. Děti měly možnost o svém vystoupení hovořit a tím i objasnit ostatním i porotě některé otázky, které nás během hodnocení napadaly. Hovořilo se zde nejen o všeobecných chybách, ale i konkrétně k výkonům jednotlivých interpretů. Pochvala byla to první, co se snažila porota najít na každém vystoupení, protože to je hlavní motivací pro dítě a jeho vedoucího. Tato možnost diskuse byla dána všem i po oficiálním vyhlášení výsledků, kterou využila jen jedna maminka s interpretkou.

Podrobněji se rozepisují o jednotlivcích v kategoriích Jitka Pluháčková a Jiřina Lhotská.

Dana Žáková

1. kategorie

V 1. kategorii bylo zapsáno 12 soutěžících a ani jeden z nich si tuto možnost nenechal ujít, a tak porota měla o čem diskutovat a rozmyšlet. Vrásky na čele jí udeřili hned ti nejmladší a nejméně zkušení. Zhostili se své příležitosti s ohromnou chutí, radostí a přesvědčivostí. Z jedné třetiny si ke svému vystoupení připravili poezii. S ní čestné uznání vybojovala **Anička Perglerová**. Báseň P. Šruta Hrabě Drákula ze 3. C přednesla s přesvědčivou vnitřní představou. Pochvalu od poroty dostala i za práci s pauzou a dodržování přesahů. Ocenění poroty s radostí přijal i **Tadeáš Novák**, soutěžící se Steklačovým textem Pekelná třída. Už z názvu je patrný vhodný výběr, blízký svým obsahem problémům žáka 1. stupně ZŠ. A o tom nás Tadeáš přesvědčil. Už tím, s jakou pravdivostí se před diváky postavil a kultivovaně, s napětím, výtečnou výstavbou rolí o stavbu textu udržel pozornost od začátku do konce. A diváci šli „s sebou“. Šťastná ruka při zvažování délky textu se vyplatila **Lucii Ratajčákové**. Pohádku J. Balíka Proč mají zajáci dlouhé uši převyprávěla s precizní výslovností, velmi dobrou prací s dechem a vnitřní představou. I když u ní jako u jediné došlo k výpadku paměti, obdivuhodně se nedala rozhodit a pokračovala dál. Čestné uznání získala

Lucie Kraftová. Škoda, že v básni Kolečka a čtverce J. Bruknera scházela vizuální představa konkrétního výtvarného díla. Lucie se projevila jako výrazná osobnost s dobrými technickými dovednostmi - prací s hlasem, artikulací, komunikací. Poslední oceněnou byla **Olga Jedynaková**, která si k vystoupení zvolila pohádku H. Doskočilové Oříšek. Známy

text uchopila s pochopením pro stavbu příběhu. Škoda jen, že některé výrazy nebyly sděleny s přesnější artikulací.

Jitka Pluháčková

Ve 2. kategorii vystoupilo také 12 recitátorů. Její úroveň byla však nižší, a proto **porota neposlala žádného recitátora na celostátní přehlídku do Svitav**. Ocenění za svůj výkon však získali:

Šárka Rubášová - Jiří Zdeněk Novák: Cvrček a mravenci
Tereza Kubíková - Astrid Lindgrenová: Pipi si hraje s policisty na babu
Kateřina Barnová - Jindřiška Ptáčková: Mláčení prázdné slámy
Matěj Velička - Ch. Nostlingerová: Jak si František dokázal poradit
Johanka Sadílková - Milena Lukešová: Mašlička

red.

Porota v 1. a 2. kategorii pracovala ve složení Jiřina Lhotská -předsedkyně poroty, Dana Žáková a Jitka Pluháčková.

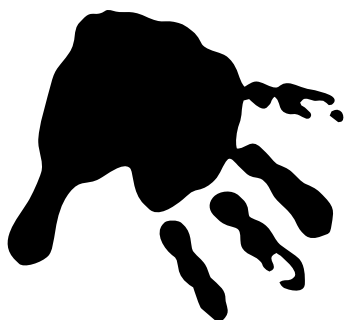
3. a 4. kategorie

Kvalitu výkonů recitátorů **3. a 4. kategorie** se citelně poznamenalo podceňování výběru interpretovaného textu. Povrchní a líbivé či notoricky známé texty, po nichž leckdo sáhne bez hlubšího uvažování, ubraly mnohým recitátorům na zajímavosti a přesvědčivosti. Úskalím se stávala také délka textu, která převládala nejméně nad obsahem. Těmto úskalím se zdárně vyhnula **Nikola Kostadinová**, která zazářila ve třetí kategorii. S barevnou škálou výrazových prostředků, humorem a nadsázkou interpretovala text K. Mc Combiové „Vítejte do mého (divného) světa“ (postup na DS). **Daniela Blehu** (postup na DS s přednesem povídky V. Steklače „Jak jsem se zamiloval“) i **Terezu Fischerovou** (náhradník na postup s úryvkem z knihy S. Rudolfa „Metráček“) přílišná délka textu sice také trochu potrápila, ale i tak zapůsobili přirozeným projevem, jasnou představou a prožitkem s nimž divákům předali své příběhy.

Bez zaváhání a se suverenitou prozrazující zkušené recitátory se zhostili svých úkolů **Vojtěch Palm** a **Matouš Bečka** ze **4. kategorie** (postupy na DS). Vojtěch zaujal interpretací dvou zcela odlišných textů (G. S. Harrison: „O Cyrkovi, co uměl létat“ a Ch. Bukowski: „Ty jeho báječný svačiny“). Vhodně volil výrazové prostředky, vystihl hravost a humor Harrisonovy prózy i rozporuplnost a nepřívětivost hrdiny Bukowského básně. Matouš obdivuhodně a radostně souzněl s poetikou textu z knihy „Bába“ D. Charmse a sklídl jednoznačné uznání nejen poroty, ale i publika. Jako náhradnice na DS byla oceněna **Natalie Jírovská**. Zapůsobila zcela jinými prostředky: osobním nerafinovaným kouzlem, vnitřním zaujetím a prostotou s níž vyprávěla povídku W. Saroyana „Kočka“.

Porota ve složení Vl. Jopek, E. Willigová a H. Trázníková ocenila dále čestným uznáním dílčí úspěchy výkonů Jiřího Halberštáta, Pavlín Boháčkové, Kláry Eliášové (3. kategorie) a Lucie Miškovské, Marie Benešové a Jany Novotné (4. kategorie).

Hana Trázníková

LIBERECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ 2012 LIBEREC – 21. 4. 2012

V sobotu 21. dubna 2011 se sešli v libereckém Experimentálním studiu v Lidových sadech účastníci krajského kola postupové přehlídky

dětských recitátorů – jednačtyřicet recitátorů postoupivších z nižších kol z okresů Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily, jejich dospělí průvodci (rodiče i pedagogové), diváci, pořadatelé krajského kola, lektori (porotci).

Lektorský sbor pracoval ve složení: Azalka Horáčková, Eliška Vobrubová, Jarek Hylebrant a Lukáš Horáček.

V **první kategorii**, jejíž účastníci dle propozic na národní přehlídku nepostupují, recitovalo jedenáct dětí. Čestné uznání porota udělila **Matyldě Homolové** z Liberce za přednes textu Daniela Heviera Zapomnětlivý parašutista a **Arnoštu Kohoutovi** z Turnova za přednes textu Boule. Oceněné děti zaujaly svým osobitým a zejména přirozeným přednesem.

Ve **druhé kategorii** se představilo deset recitátorů, z nichž se v kategorii, jež měla celkově dosti slabou úroveň, nad jiné vymykaly dvě postupující dívky.

Jednou z nich je **Mariana Telekesová** z Liberce s přednesem básně **Jiřího Havla** V zoologické zahradě. Mariana byla oceněna za výrazný projev a přednes s vnitřní energií, zaujetím a potěšením z humorného textu i z jeho interpretace. Na škodu bylo dosti rychlé tempo, které recitátorce neumožnilo připravit si lépe konec a závěrečnou pointu, i drobné, odstraňitelné nedostatky v kultuře mluvy, na což byla při rozboru upozorněna. Druhou postupující je **Anna Tvrzníková** z Železného Brodu. Postup na národní přehlídku si „vysloužila“ živým výrazným přednesem podpořeným vnitřním zaujetím a smyslem pro situaci a stavbu v básni Ivana Magora Jirouse Ptala se Františky Marta.

Třetí kategorie byla reprezentována rovněž jedenácti dětmi. Do celostátního kola postoupili **Josef Bartoň** z Vysokého nad Jizerou a **Šárka Knížková** z Jablonce nad Nisou.

Josef se představil interpretací prózy – úryvku z knihy Z deníku kocoura Modroočka od Josefa Koláře – a to tak, že sděluje příběh přirozeným osobitým projevem, s jasným stanoviskem, s vnitřním zaujetím a potěšením z přednesu. Cítí a sděluje příběh v jeho celku i v situacích. Má smysl pro napětí a jemný humor textu a obě sděluje. Jedná slovem. Druhým Josefovým textem byla báseň Slečno slípko, vy jste husa! (Gustav Falke, Ivan Wernisch) a i v tomto případě jsme byli na krajské přehlídce účastníky interpretace textu s jasným postojem recitátora, s jeho smyslem pro humor i jeho sdělení a osobitého přirozeného projevu.

Šárka přednášela dvě prózy – Vánoce od Michala Viewegha a O němž víle od Ilji Hurníka – a svým osobitým výrazným přednesem žánrově odlišných próz, svým ukázněným kultivovaným projevem, vnitřním zaujetím, potěšením z přednesu, ze sdělení a sdílení jakož i smyslem pro temporytmus, stavbu, gradaci a pointu působila přirozeně a přesvědčivě.

Čestné uznání poroty ve třetí kategorii obdržel **Šimon Tichý** ze Cvikova za citlivý a nepatetický přednes básně Raport od Fráni Šrámka.

Z devíti uchazečů o postup na svitavskou přehlídku ve **čtvrté kategorii** byli nejspěšnějšími a do celostátního kola postupují: **Michaela Palašáková** z Liberce a **Jiří Pokorný** z Jablonce nad Nisou.

Michaela postoupila na základě přednesu básně Jiřího Žáčka Havraní a prózy Z deníku praktické dívky Zuzany od Jiřího Suchého. V obou případech recitátorka prezentovala kultivovaný, přirozený a osobitý přednes, vnitřní zaujetí pro text a jeho sdělení, smysl pro gradaci a pro pointování

Jiří v Šrámkově Roubenci i v próze Most Franze Kafky uplatnil jemný citlivý přednes, čistý, upřímný, bez patosu a sentimentu, s představou a vnitřním zaujetím, se schopností jednat slovem. Silný osobní vklad recitátora a jeho zaujatost i potěšení z přednesu, jakož i jeho sdělnost oslovila natolik, že rezervy v kultuře mluvního projevu byly odpuštěny; recitátor byl na ně v rozborovém semináři upozorněn.

Čestné uznání poroty a roli náhradníka pro celostátní kolo získal osobitý a intelektuálně vyspělý recitátor **Jakub Hruza** z Liberce. Zaujal neotřelou dramaturgií – Istvan Örkény: Řidič, Aloysius Bertrand: Pět prstů na ruce – i zaujatým přednesem se smyslem pro žánr textu, humor či absurditu; potěšením z přednesu, ze sdělení a sdílení.

Další čestné uznání získal turnovský **Tadeáš Matěcha**, který se představil v přednesu básně Václava Hraběte Děšť a v přednesu fejetonu Rudolfa Křesťana Tomu ještě nerozumíš.

Jako obvykle se po skončení přednesové části přehlídky konal rozborový seminář pro všechny zájemce, recitátory i jejich pedagogický doprovod vedený členy poroty. Seminář se nesl v přátelském duchu a otevřené diskusi, v níž porota s recitátory jejich vystoupení rozebrala, upozornila děti na rezervy a na to, co a jak lze zlepšit.

Příjemné prostředí libereckého Experimentálního studia a organizační péče pořadatelů krajského kola reprezentovaná pracovníci DDM Větrník Liberec, paní Hanou Malinovou a Annou Sýbovou, přispěly k vlnivé atmosféře přehlídky. Všichni recitátoři obdrželi diplom za účast v krajském kole a čokoládu na doplnění vydané energie. Ti nejlepší obdrželi kromě postupu do celostátního kola i knižní poukázku.

Eliška Vobrůvová

DĚTSKÁ SCÉNA JABLONEC NAD NISOU 13. – 14. 4. 2012

Krajské kolo Dětské scény pro Liberecký kraj se letos opět konalo v prostorách kina Junior a Eurocentra v **Jablonci nad Nisou** (13. – 14. 4.). Přineslo různorodé spektrum deseti představení, na nichž se většinou kladně projevil přínos pořádání předkol, kde byly eliminovány inscenace, u kterých zatím z nejrůznějších důvodů neexistuje důvod pro krajskou konfrontaci.

Sísa Kyselá Martiny Drijverové Ročníkového souboru **Vydýcháno ZUŠ Liberec** (vedoucí a úprava Lenka Jánovová) stále láká dětské soubory – jako dětský civilní příběh, který umožňuje přinést řadu situací i charakterů dětem známých. Soubor je v tomto případě však dosti na začátku zápolení s předlohou, to znamená, že ani možnost textu, příběhu, ani možnost dětského divadla příliš nevyužil. Vyprávěné divadlo na prázdné scéně může být prostorem pro tvorbu, zde je však spíše pomůckou, kde nic nepřekvapí, a proto začne brzy nudit. Pantomimické činnosti a práce s fiktivní rekvizitou nejsou přesně zvládnuty, proto místy působí dost toporně. Děti se nevyvarují ani klišé-ovitých gest (přemýšlení se zdviženým ukazovákem, vaření znamená míchání vařečkou v hrnci apod.). Divák by zajímal postoj ostatních ke vztahu hlavní dvojice i k Síse samotné, o něm se však nic nedozvíme, i proto mimo jiné vyznívá nevystavěný (jak došlo k usmíření) a teatrální konec nepřesvědčivě. Dramaturgicky byl text dost dobře připraven, mezery byly v provedení jednotlivostí (se světlymi výjimkami – např. bylo kladně přijato jednoduché vytvoření třídy) i celku.

Představení dramatizace textu Astrid Lingrenové **Ronja, dcera loupežníka** přivezl soubor **Kámoš Drámoš ZUŠ Turnov** v úpravě a vedení Aleny Tomášové. Soubor se zachytil několika dobře vymyšlených prvků (nejlepší je asi zdvojení zrození Ronji a Bírka – zrcadlová scéna, která ukazuje, jak jsou jedni loupežníci za osmnáct a druhá tlupa bez dvou za dvacet, dotažený řůfek z knihy s rozděleným hradem a záchodem), které šly nad vlastní předlohu, měl však velké mezery při sdělování děje, vztahů a charakterů. Samo střídání dětí v rolích Ronji a Bírka znejasňuje již tak nejasné sdělování děje, na motivace není čas, mnoho situací je pouze ve spěchu „odpovídáno“. Scéna, kterou tvoří zejména štafle a kus látky, se hodí jen do některých situací, není s ní však pracováno důsledně, mnohdy nefunguje. Nejasný pro diváka je i vstup Větrnic, o jejichž existenci a důvodech se mnoho nedozví – neví, co se vlastně děje. Zcela se vytratil, v předloze tak důležitý vztah Ronja – Matis (její otec). Problémy s prostorem doplnila nejednotnost rekvizit (reál, fiktivní, symbolické) a z nejasnosti výtvarného stylu tím pádem vyčnívalo i klišé batikovaných trik, našité záplaty apod.

Soubor **ZŠ 28. října Turnov** pod vedením Kláry Šimicové přivezl titul **O rybáři a jeho ženě**, často hranou pohádku o tom, že kdo chce moc, nebude mít nic (je to tak i v životě?), tentokrát podle Jiřího Žáčka, jako vyprávěné divadlo s použitím loutek. Žáčkův text je zajímavý a určité vnáší do zaběhlého schématu nové „oživující“ prvky. Refrérovité pádlování rybáře doplněné písní začíná být po čase velmi dlouhé a nudné. To podporuje i pohybové nezvládnutí práce s pádlem, a tedy i loďkou. Přání v této verzi pohádky plní starý škrpál, který je nedoslýchavý, paradoxně plněná přání tudíž vycházejí z nedorozumění a zvukové podoby (žena bohatá – rohatá; hodně peněz v kase – rypák jako prase; vrásky – vlásky). Předvedení výsledků těchto nedorozumění je však spíše v rovině jejich funkce, naráží na herecko-výtvarnou nedůslednost a nejednotnost. Použitá písnička je pro soubor dost nízká položená, tím, že končí na dominantě, působí nedokončeně. Největším problémem tohoto představení je však absence rytmické gradace, bez které se opakovací princip pohádky stává nudou.

Janovicův Drevený tato v překladu/přebásnění Jiřího Žáčka byl materiálem pro Pohybový soubor divadla **Vydýcháno ZUŠ Liberec** (úprava a ved. Lenka Jánovová) pod názvem **Ten náš táta...** Základním výrazo-

vým prvkem pro postavu „táty-spisovatele“ je namísto psacího stroje bicí souprava, která veškeré jeho jednání povyšuje a umožňuje metaforické jednání, vyjádření nálady apod. Navíc řeší i situaci „výměny písmenek na stroji“, po které vznikne nonsensová báseň, která sblíží věčně zaměstnaného tátu s jeho dcerami. Pro postavy „dcer – Táňy a Katky“, které jsou vždy zmnožené na 4 až 5 děvčat, je základním prvkem rytmus, zvuky (šustění), pohyb a rytmizované slovo. Soubor udržuje skvělý kontakt, je dobře připraven pohybově i v kvalitě mluvy. V určitých momentech (např. po scéně s polepením tapetami) se však ztrácí gradace. Postava Táty se sice věkově vymyká dětskému souboru (o málo), tento odstup však skvěle podporuje drobnokresbu vztahových záležitostí s děvčaty. Jen zajímavost: v souvislosti s představením se objevila i otázka, nakolik dnešní děti znají a poznají psací stroj... :-). **Inscenace byla navržena do širšího výběru pro celostátní kolo DS.**

Své zpracování biblického příběhu **Jonáš** přinesl soubor **Torzo ZUŠ Turnov** (ved. Alena Tomášová), který vznikl z bývalého souboru Pampalin výměnou několika členů a viditelným vstupem Katolické mládeže do práce souboru. Inscenace vynikala zejména po hudební stránce, přinesla řadu výtvarně funkčních nápadů (skákající delfin, vyhazování klobouků,...), scénické prostředky však byly velmi nevyvážené. Samotný příběh Jonáše byl sdělen přehledně, složitost biblických textů však občas naráží na srozumitelnost složitějšího jazyka. Řešení problémů, které má komunita, se kterou se Jonáš setkává, připomíná sedánky Anonymních alkoholiků. Moment, kdy ostatní Jonáš přesvědčí, aby změnil svůj život, není jasný, tím pádem ani jeho vyznění.

Smolíček Pacholíček – podle předlohy Kláry Peřinové v úpravě a pod vedením Michaely Homolové (**Poetický soubor divadla Vydýcháno ZUŠ Liberec**), je osvěžujícím a kreativním představením, jak ve formě, tak i v přepracování obsahu notoricky známé (výchové) pohádky. Drobná epizoda ze života Smolíčka Pacholíčka, na kterého dostala zálsť tlupa Jezinek, a jeho „otce“ Jelena je sdělována výrazně hudebně, rytmicky, stylizovaně. Základním výtvarným prvkem (kromě stylizovaných kostýmů, které prostě „lahodí“) jsou tyče od smetáků, ze kterých vznikne vše – od hudebních nástrojů stylizované kapely přes kuchyňské náčiní, domek, nástroj na nesení Smolíčka, velkou pánev, lopatu až po jelenovy parohy. Tyče slouží i jako rytmizující element. Inscenace je vůbec velmi hudební (včetně trochu problematického troubení Jelena na kazoo, které nemohou Jezinky vydržet) a rytmická – v některých případech jsou však situace (úžasně, ale) pouze nahozené, chtěly by více energie a zpřesnění v jednání. Také se objevila otázka, zda by si čisté světlo dřevu tyčí nezasloužilo nějakou patinu. To je však zcela na souboru. Jako další klad lze označit sebranost souboru (skupina je víceméně generační – jeden hoch a tlupa dívek tvoří jednu třídu liberecké ZUŠ). Některé drobnosti by potřebovaly ještě zdokonalit či upravit (např. neumělý unisono doprovod písně na dvě kytary či „řůfek“ nabízení sena Smolíčkovi k jídlu – to jsou s Jelenem první den??!), nicméně inscenace jako celek strhuje i baví. **Byla nominována do celostátního kola DS.**

Dětský folklorní soubor **Jizerka** pod vedením Heleny Janouškové vytvořil na svém soustředění vlastní dramatizaci Erbenovy pohádky **Tři přádky**. Tu pak zapojil do pásma **Přástky aneb kde jsou lidé, tam je řeč**, které je folklorní (s divadelními prvky). Inscenace se tak pohybuje na hranici mezi divadlem a folklorem, resp. má kus od obého. Existuje tedy dilema, zda brát představení inscenace jako celek či hovořit samostatně o divadelní a folklorní části (jen formálně – oddělit to nejde!). Zpracování folklorní látky i pohádky je milé a citlivé, představení je příjemným zážitkem. Otázkou však je, zda folklorní prvky (zejména závěrečný tanec, na který nastoupí celá kapela, ale i některé projevy na začátku inscenace – hra o prodávání dětí čertovi apod.) nepřeválcují samu pohádku. Inscenace má čistou formu, lidové kostýmy sladěné s mluvou, akcemi, jen některé gestické projevy vyvolaly diskusi, zda ve své stylizaci, která zde existuje vedle civilního projevu, nejsou přes čáru. Představení provází jemná hudba háčkové harfy (kterou většina z nás viděla prvně v životě) a flétničky, na poslední scénu přichází celá kapela a chlapci-tanečníci, kteří jsou však ve svém projevu poněkud mdlí. **Inscenace byla navržena do širšího výběru na celostátní kolo DS.**

Autorské představení souboru **Kuki – Kuki ze Železného Brodu Ztroskotaná třída** v úpravě a pod vedením Milany Vilušinské se svým způsobem vymykalo ostatním inscenacím. Jeho snahou bylo vyrovnat se s aktuálními problémy generace, školy, kolektivu. Třídní kolektiv děvčat, rozdělených na „barbíny“, „punkerky“ a takové ty správné, nevím, jak je nazvat... Do tohoto kolektivu přichází (přistěhuje se) kluk. A veškeré problémy by se měly obnažovat, řešit nebo se alespoň s nimi vyrovnávat. Nebo také sdělit vztah, který kdo k daným problémům má. Jenže...

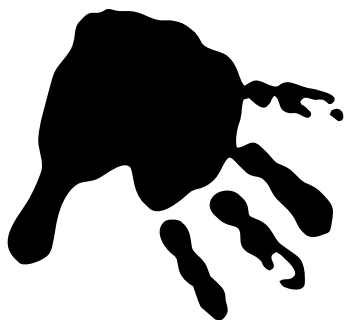
Provedení je značně nedořešené. Chybí vtip, energie, jakákoli motivace, situace se naznačí, otevrou, ale neřeší – bez zájmu se od nich odběhne, je to mdlé, divák netuší, co chtěl kdo vlastně sdělit. Hraje se tedy o krádeži bot? O vztahu dívek mezi sebou? O chudáku Robinsonovi, který se mezi nimi objeví? O malování třídy? O hraní divadla a o obsazení režisérky? Kdo ví...

Autorské **Etudy** přinesl téměř místní taneční soubor **Magdaléna z Rychnova u Jablonce nad Nisou** v úpravě a pod vedením Magdalény Rellichové. Taneční scénky nejsou ničím jiným, než název říká. Proto jim chybí větší tmelící či sjednocující prvek – není-li jím bezesporná pohybová připravenost akterek. Každá etuda je uvedena miniscénkou, titulkem, celé představení je záramováno společnou jakoby fotografií. Samy etudy mají i ve své vnitřní stavbě rozdílnou úroveň (Učení je mučení, Kdo s koho, Lepší vrabec v hrsti, než..., Lyžovačka, 3+1 zdar-ma) a je nutné na nich dále pracovat, nakreslit je sytějšími barvami a oprostít od banalit. Jako nahlédnutí do kuchyně fajn, jako představení to nefungovalo.

Bětuška a Kleofášek byla na přehlídce jako zástupce směru tzv. klasické pohádky, který má v dětském divadle stále pevné místo. Inscenaci přivezl soubor **Stréprstkrzkrk při DDM Ulita Tanvald** v úpravě a pod vedením Adély Hudákové a Kristýny Hoferichové. Stále se setkáváme s tím, jaká bída v podobných textech existuje, problematika se často řeší při přehlídce Popelka Rakovník, z jejíž autorské soutěže vzešel i uváděný text (autorka Jindřiška Netrestová). Text bohužel opakuje veškerá klišé tzv. „agenturních“ pohádek, je to pelmel pohádkových i rádob pohádkových motivů, zahuštěných „zaručenými fóry“, bez zdůvodnění motivace jednání, charakterů, bez vypracovaných situací. Špatná práce s prostorem, mizanscénou, představení je nacvičeno „na první dobrou“, vše je oddeklamováno, odvyprávěno, důležitá fakta se zašumlují... Soubor je zcela začátečnický, konstituuje se vždy znovu v říjnu a neexistuje zde soustavná dlouhodobá práce. Přesto by bylo třeba se snažit, aby alespoň i nad textem této kvality zůstaly samy sebou, šly pod povrch a byly vedeny k jednání.

Přehlídka byla doplněná výraznou vzdělávací částí, celé soubory prošly dopoledními dílnami, což je určitě kladem přehlídky. Bohužel na nedělní seminář pro vedoucí souborů o práci s loutkou se nepřihlásilo dost zájemců, a tak byl zrušen.

Za lektorský sbor ve složení Veronika Vaculíková, Jana Štrbová, Pavel Skála, Blanka Brožová zapsal jeho pátý člen Karel Tomas.

ÚSTECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ LOUNY - 28. A 29. 4 2012

Krajská přehlídka recitátorů Ústeckého kraje proběhla již potřetí v Městské knihovně v Lounech. Potřetí si recitátoři užívali slavnostní atmosféry a veškerého komfortu. Dvojice středoškoláků vždy recitátory půl hodiny před začátkem vyladila na vystoupení a rozmluvila. V době porad lektorského sboru studenti s recitátory hodnotili jejich výkony. Pro rodiče byli připraveni pracovníci lounské knihovny, kteří je ochotně provedli po budově i s výkladem. A pro všechny byla otevřena příjemná kavárna s drobným občerstvením. Nikdo neměl pocit, že tlačí čas a musí proto rychle někam běžet. To vše v nádherné budově před rokem zrekonstruované knihovny. Po oba dva dny bylo hlediště plné diváků – rodičů, prarodičů, sourozenců a přátel, což také přispívalo k slavnostní atmosféře

přehlídky. Po vyhlášení výsledků v každé kategorii následoval pro zájemce rozbor vystoupení se členy lektorského sboru. Zdá se, že na organizačním chodu a technickém zabezpečení této přehlídky už ani není co zdokonalovat. Všechno klaplo na jedničku, včetně časového harmonogramu.

V sobotu dopoledne se představili recitátoři první kategorie, odpoledne pak přednášeli kategorie třetí. Neděle patřila dopoledne recitátorům druhé kategorie, ti nejstarší přehlídku odpoledne uzavřeli. Programem po oba dny provázela ředitelka knihovny Dagmar Bahnerová, která také řídila realizační tým. Lektorům byli k dispozici další pracovníci knihovny, kteří na požádání vyhledali potřebné knihy či informace o autorech. Lektorský sbor pracoval ve složení Jakub Hulák, Eva Vencliková a Iva Dvořáková.

1. kategorie

Nejmladších recitátorů bylo čtrnáct. Necelá polovina z nich zvolila nepříliš kvalitní text, který vedl často k chybným důrazům či přílišnému rytmizování. Jen několik vystoupení zaujalo natolik, že se lektoři rozhodli je ocenit.

Barbora Kohoutová získala Cenu za přednes textu Miloše Macourka Moucha. **Marika Trajerová** dostala Ocenění za technické zvládnutí textu (Emanuel Frynta – Óda na lelky). **Kristýna Zelenková** a **Linda Stará** byly oceněny za zaujetí textem, **Martin Mrnka** a **Matěj Krob** byli oceněni za přirozený projev.

2. kategorie

Čtrnáct recitátorů ve druhé věkové kategorii zaujalo především svým technickým vybavením. Mluvili dostatečně nahlas, bylo jim dobře rozumět, zaměřovali se často na propracování detailů textů, což přineslo také problémy – ztráceli smysl pro celek, nedokázali vést oblouk příběhu a posluchači se těžko v textech orientovali. Většina z nich přitom měla velkou oporu v kvalitním textu. Stalo se ale několikrát, že se i dobře technicky přiřazený recitátor zcela minul s textem.

Cenu s postupem na celostátní přehlídku získala **Valentina Trajerová** (Daniela Fischerová – Skladatelův den) a **Veronika Toušková** (Miloš Macourek – Ještěrka). Valentina zvolila velmi náročný text, kterému dokázala zdatně dostát. Poradila si s formální výstavbou textu včetně básnických přesahů, citlivě předala jeho atmosféru i příběh. Veronika si pobaveně pohrála s Macourkovskou poetikou a velmi pěkně zvládla pointu.

Matyáš Beneš byl oceněn za zaujatý přednes textu Jiřího Žáčka Ufo, ufo, ufo. **Klára Styblíková** pak za zaujatý přednes a technické zvládnutí textu Jiřího Žáčka – Levá nebo pravá? **Kamila Hejhalová** si odvezla cenu za zaujatý přednes textu Juliana Tuwima – Kdyby a stejně ocenění si odvezl i **Petro Sláma** (Maurice Sendak – Tam, kde žijí divočiny).

3. kategorie

Většina ze 13 recitátorů z šestých a sedmých tříd byla dobře technicky vybavena a dokázala velmi pěkně navázat kontakt s diváky. Ne vždy se však podařilo předat sdělení textu divákům, někdy chyběl vztah recitátora k textu a pozornost byla k technice projevu soustředěna až příliš. Ne

vždycky se také podařilo zvolit vhodný text. Stálíci v této kategorii byly texty Miloše Macourka a Jiřího Suchého, ale také Jiřího Žáčka. Časový harmonogram přehlídky umožnil, že všichni recitátoři mohli přednést oba texty, což lektori jen přivítali.

Na celostátní přehlídce dětská scéna Svitavy pojede **Magdalena Trajerová** (František Nepil – Ruce, Rostislav Křivánek – Tichounká uspávanka) a **Michaela Růžencová** (Julian Tuwim – Slon Tomáš Trumpeta, Blanka Hylanová – Ošklivá). Magdalena zaujala především svou přirozeností, schopností navázat kontakt s diváky a dobrou technikou řeči. Textem Františka Nepila byla velmi zaujata, přesně vždy věděla, co a proč chce říci. Velmi dobře pracovala s pauzou, kterou dokázala logicky naplnit. Tichounká uspávanka měla podobnou náladu jako první text a nebyla příliš výrazná. Michaela zaujala také víc prvním textem, Slonem Tomášem Trumpetou. Byla jím pobavena a dokázala jej patřičně předat. Recitátorka dobře vyčítala výchozí situaci textu Blanky Hylanové, ten jí ale nepodpořil svojí kvalitou.

Ocenění za přirozený projev získali **Dan Rýdl** (Miloš Macourek – Tučňák, Jiří Žáček – Jaké bude počasí) a **Jan Procházka** (Pavel Cmíral – Dostal jsem pětku z češtiny, Jevgenij Čarušin – Návštěva). **Taňa Terberová** přesvědčila především prvním textem a získala ocenění za interpretaci textu Chřestýš Miloše Macourka. **Eliška Floriánová** dostala ocenění za propracovanou výstavbu obou textů (Petr Nikl – Pohádka o abecedním pořádku, Jiří Žáček – Prasečí pohádka o Georgi Orwellovi, vyprávěná na dobrou noc malým prasátkům na farmě zvířat). **Jiří Vízner** byl oceněn za technické provedení obou textů (Eduard Bass – Klapzubova jedenáctka, Mark Twain – Výňatky z Adamova deníku).

4. kategorie

Nejstarších recitátorů přijelo do Loun celkem 15. Jejich úroveň byla nevyrovnaná. Objevilo se mezi nimi i několik teprve začínajících přednášců, kteří měli sice co svými texty říci, ale nedokázali jej plně zvládnout na alespoň slušné technické úrovni. Celkem třikrát jsme vyslechli Písníčku o škaredých holkách Jiřího Žáčka, ale objevily se i velmi zajímavé dramaturgické počiny (Tomáš Přidal – Klec, Miroslav Holub – Kašpárkův sen). Na druhou stranu jsme nebyli ochuzeni o Jana Kašpara a plytkého Žáčka (No comment hned dvakrát). Časový harmonogram neumožnil vyslechnout všechny druhé texty, lektori proto požádali celkem osm recitátorů o přednes druhého textu. Bohužel se ukázalo (a to na rozdíl od sobotní kategorie třetí), že druhým textům už při přípravě taková péče věnována nebyla.

Cenu s postupem na celostátní dětskou scénu si odvezla **Adéla Bártová** (Jiří Suchý – Děvče z Chebu, Emanuel Frynta – Jelikož a Tudíž) a **Ondřej Kvěch** (Jan Werich – O snu, Antonín J. Puchmajer – Vrána a liška). Adéla přesvědčila nejen kontrastním výběrem textů a jejich zvládnutím, ale i vnitřní zaujatostí. Ondřej precizně zvládl přechod od vyprávění k dialogu v textu Jana Wericha a poradil si dobře i s archaickou češtinou v bajce Vrána a liška.

Marek Malevič si odvezl ocenění za interpretaci textu Tomáše Přidala Klec. **Adéla Přibíková** byla oceněna za zdařilou interpretaci obou textů (Ludvík Aškenazy – Malá vánoční povídka, Jiří Žáček – Písníčka o škaredých holkách). **Hana Krejčová** byla oceněna za osobitý přístup k textům (Ivan Krejčí – Prapraotec, Miroslav Holub – Kašpárkův sen). **Kateřina Kornhäuserová** získala ocenění za citlivý přístup k básním Jaroslava Seiferta a Josefa Kainara (J. Seifert – Vějíř, J. Kainar – Starý muž).

Iva Dvořáková

KRAJSKÁ DĚTSKÁ SCÉNA 2012 V DĚČÍNĚ

Klubičko ZUŠ Litvínov: Pohádka o dřevěném tátovi (autor T. Janovic, režie L. Slámová)

Inscenace začíná sympatickým úvodem, rozehrávajícím pomocí Orffových nástrojů klapání psacího stroje. Hlavním problémem „pohádky“ o tátovi, který stále jen píše na stroji a na každou fyzickou práci je hotové dřevo, ale všichni ho nakonec přece jen mají rádi, je v inscenaci to, že tato myšlenka není předána hereckým jednáním, tedy akčně, pohybově. Nevidíme, v čem spočívá jeho nešikovnost, ani jeho jiné lidské kvality, pro které byl rodinou nakonec přijat; jsme o tom informováni jen ze zpěvavě deklamovaných slov textu.

Otázkou je pro mne i to, jak je pojata tátova dřevěnost: zdá se mi, že tu jde spíše o dosti tvrdé odsouzení, než shovívavé, ne-li chápavé konstatování – což by mi, příznávám, u dětského souboru (cca 15 dětí kolem

deseti let) nepřipadalo z pedagogického hlediska nejšťastnější.

Za zamyšlení stojí i členění prostoru na nepříliš využívanou pravou polovinu s tátovou stoličkou a levou polovinu, na níž se tísní chór cca 15 dětí.

Balanc ZŠ Trmice: Ach, ty konce pohádek (autor A. Mikulka, režie K. Jelenová)

Civilně oblečení herci (10 dětí staršího školního věku) s výraznými čepicemi, klobouky či parukami hrají Mikulkovu prózu, která je sama o sobě absurdní motanicí pohádkových motivů, v níž není snadné se orientovat. Divadlo má v tomto směru ještě horší podmínky, neboť zpravidla musí pracovat se zkratkou, orientace v jeho situacích, postavách a jejich motivacích není tak snadná jako na papíře a násobení dalšími absurditami činí děj velmi nepřehledným. Ne zcela srozumitelná je už základní situace: jedná se o soud? Proti komu a proč? Proč skupina trpaslíků (?) periodicky přivází na kolečku zezelenalou Sněhurku (tady je na místě i poznamenat, že ne všechno, co unese papír knihy, unese i názorná realita jeviště)? O co jde trpaslíkům? O co soudci?

Srozumitelnosti nepomáhá ani scénografické řešení se soudcem „utopeným“ v jakémsi paravánu a se stolem, zabírajícím levou polovinu scény, za nímž dlouho čeká a svou příležitost chlapec s dívkou, držící maňásky Jeníčka a Mařenky.

Ve výsledku pak vzniká otázka, o čem soubor hraje? Jde-li o to pobavit se a pobavit, bylo by dobré přinejmenším dodat hravost, radost ze hry, autenticitu herectví a dát si pozor na občasně pitvoření se.

Bamako ZUŠ Litvínov: O ovečce s černou skvrnou (autor H. Doskočilová, režie J. Loosová)

Tři chlapi a tři dívky hrají příběh o vyloučení a přijetí odlišné ovečky kombinací herectví a loutkoherectví. Obojí je citlivé ve vytváření a zobrazování vztahů, kultivované, přiměřené možností zhruba desetiletých dětí.

I stavba celku inscenace je pěkná – jen by neškodilo hledat a uskutečňovat více dějových kontrapunktů, které by se promítly i do kontrapunktů v temporytmu, hlasitosti, dynamice i důrazu, aby nehrozila lyrická mdlost. Např. klíčová scéna dobývání se vlka na ovečky by neměla vyznít jako vlkovo klepání na vrátka a následné přetahování se o ně, nýbrž jako skutečné ohrožení a dynamický boj.

Citlivou hru s loutkami – jednoduchými chomáči vlny pro ovce a drsnou rukavicí pro vlka – jsem již chválil. Za vyjasnění by však stál základní princip užití loutek: tedy co a proč hrají loutkami a co a proč vlastním tělem.

Dramaturgicky jde o dobrý výběr i divadelní úpravu. Jenom zdůvodnění statečnosti černé ovečky, jež je příčinou jejího přijetí ostatními, se mi jeví poněkud kontraproduktivní: jestliže ovečka prohlásí, že ostatní zachránila proto, že se trochu míň bojí, je to cosi, co jí bylo dáno, ne něco, o co se zasloužila překonáním sebe sama; a už vůbec ne něco, co vyplývá z její odlišnosti. Výrazná pointa v požadovaném smyslu by pak nahradila poněkud rozmáznutý dvojkonec.

Porota udělila souboru cenu za dobrou dramaturgii a hereckou a loutkohereckou práci.

Bodlinka Biskupské gymnázium a ZŠ Bohosudov: Příběhy města Kocourkova (autor O. Sekora, režie J. Pucharová)

Je příjemné, že režisérka ví o potřebě pracovat s prostorem a například řešení kutálených klád pomocí papírových trub od látek je nápadité a dynamické. Méně již sdělují svůj význam a funkci košíky postavené přímo před diváky a jednorázově jsou použity i krabice, z nichž je na závěr vystavěna zeď, již diváci považují za radnici, inscenátoři jí ale miní (z nejasných důvodů) školu. Zřejmě je i snaha o pohybovou akci, která by však měla sdělovat tematicky relevantní významy. Takto děti spíše ilustrují gesty a trochu drmolí, což vadí zvláště při častém obrácení se zády k divákům.

„Kocourkovství“ tohoto Kocourkova není dostatečně akcentováno a starosta, prohlašovaný za velemudrce, nemá mnoho možností svou „moudrost“ předvést, a tak svou funkci i individualitu v chóru vlastně nijak neprojevuje; podobně jako líný občan, ležící po celou dobu na hraně rampy, projeví svou lenost jen v situaci koulení klád. A už vůbec není jasné, jakou funkci zde má babka, promenující se významně s holí po scéně.

Třetákovice ZŠ Trmice: Příšerky a příšerí (autor P. Šrut, režie K. Jelenová)

Pět holčiček a dva kluci mladšího školního věku stojí strnule v řadě na forbině a přednáší básničky s občasným doprovodem Orffových

nástrojů. Je vidět, že s divadlem či přednesem teprve začínají: časté jsou mechanické přízvuky i zpěvavé intonace, při deklamaci děti nevnímají posluchače, kterým by měly obsah básniček „vyprávět“, ale jsou soustředěny na svou paní učitelku, která je z první řady diriguje, a tak není ani jasné, zda vnímají, co říkají. Ach, ty začátky divadla!

Také strakaté civilní oblečení zejména tří holčiček s barevně potištěnými tričky a obou kluků ve vzorovaných košilích zbytečně odvádí pozornost posluchače a celkovému vjemu nepomáhá.

ZŠ Za Chlumem Bílina: Kubula a Kuba Kubikula (autor V. Vančura, režie M. Teršipová)

Také zde trojice kluků a trojice holčiček zhruba devítiletých stojí čelem do diváků; sem tam nějaká dvojice povystoupí a říkají Vančurova slova. Někdo v beranici, někdo v kovářské zástěře, někdo s papírovými oušky a načerněným nosem. Zdá se, že vědí, co říkají, že by to byli schopni i zahrát - ale jsou svázáni bez pohybu na jednom místě, aniž by využívali prostor k vytváření vztahů mezi postavami, tedy k mizanscéně. Namísto toho jen občas ilustrují nacvičeným gestem; v mluvě jsou podstatně lepší.

Otázkou je dramaturgie: jaký smysl má vyprávět příběh, který je uprostřed uříznut a zůstává nedokončen a nezavršen?

ZŠ Maršovská Teplice: Romeo, Julie a tma (autor J. Otčenášek, režie L. Nováková)

Dvě patnáctileté dívky recitují výšeč epického textu s dialogy. O divadlo nejde, neboť stojí čelem do diváků, aniž by mezi postavami dialogů navazovaly vztahy. Jde-li však o přednes, chybí jeho základní stavební kámen: vztah k posluchači, jemuž vyprávíme. Děvčata jsou spíše introvertně uzavřena do sebe a jakoby za sklem dívají se nad hlavy diváků.

Problém je i v dramaturgii. Z vytržené výšeč bez jakéhokoli kontextu se nedozvídáme, kdo jsou ony postavy, o nichž se mluví a které mluví, na jakém místě, v jaké době a v jaké situaci se nacházejí, ani z čeho na začátku vyprávění vycházejí a k čemu dojdou. To je problém pro nás posluchače, neboť se nás pak vyprávění nemůže dotknout, ale i pro samotné vyprávěčky, neboť jim chybějící situační zázemí nepomáhá předat sílu vztahů, naléhavost situace a tedy ani téma, smysl výpovědi.

Cínováček Masarykova ZŠ a MŠ Krupka: Tři sněhuláci (autor M. Pavlík, režie M. Tourková, P. Vopatová)

Příběh tří sněhuláků, bojujících o teritorium, kteří se spřátelí při pomoci zbloudilému štěňátku. Plošné papírové kostýmy sněhuláků, ale také dvou nehybných smrků v pozadí, tváře nabarvené na bílo respektive na zeleno. (Dva stromové nebožky, jejichž jediným úkolem je jen po celou dobu stát, lze jen politovat.)

Děti jsou výrazově dosti plastické a využívají i drobné akční možnosti textu, takže se zdá, že herecké předpoklady mají. Přesto výsledek působí spíše jako reprodukce textu, než vytváření autentických situací. Na vině může být i nedořešený svár inscenace o to, zda usilovat o iluzivní divadlo či o divadlo stylizovanější, jež by asi míře vybavenosti dětí odpovídalo víc.

Paraplata ZUŠ Moskevská Most: Kluci, buci, kaktusáci (autor O. Hejná, režie I. Zajáčková)

Jemný příběh o přijetí ježatých kaktusů namyšlenými květinami inscenuje soubor mladších dětí kombinací loutek a herců s příjemným nadhledem a sebeironií.

I zde jako v řadě jiných inscenací krajského kola je podivně funkčně nerovnovážné rozdělení na dvě poloviny, z nichž jednu zaplňuje paraván pro loutky kaktusáků a druhou prostor pro chór, z něhož se vyčleňují květiny. Ztvárnění kaktusáků maňásky se ukázalo jako velmi funkční řešení; za úvahu by stála jen podoba květů, kterými je slunce obdaří - ty stávající jsou natolik nevýrazné, že jim květiny nemají až tak co závidět a přitom jde o klíčový moment, na němž se vztah květin ke kaktusákům láme. Také realizace namyšlených květin herečkami s ozdobou v podobě květu je výborná, neboť umožňuje ukázat jemné detaily nafrněných květin. V okamžiku, kdy jedná v kontaktu s kaktusáky, by však asi bylo dobré hledat cestu k zapojení oněch květů, jako náznakových loutek, aby kaktusáky svou mohutností tolik nepřeválcovaly; pomohlo by to také vyřešit prostorový problém, kdy květiny dominují před paravánem, na němž se odehrává důležité obdarování kaktusáků květy od sluníčka.

Inscenaci by rovněž pomohlo vytvoření výraznějšího napětí mezi odstrkovanými kaktusáky a oklím, které je východiskem tématu, jakož i zřetelnější tečka - pointa, kterou rámcové vyprávění chóru, o čem všem hráli, nenahradí.

Porota udělila Klukům, bukům, kaktusákům cenu za inscena-

ci a nominovala je na celostátní Dětskou scénu 2012.

Šlikulové Gymnázium Varnsdorf: Moudré hlavy z Gothamu (autor P. Šrut, režie M. Janáková)

Dvanáct dětí ve věku od 9 do 13 let hraje anglický Kocourkov v náznakových kostýmech s dominujícími čepicemi a klobouky, které dětem pomáhají dostat se do role; škoda jen, že jejich výběr nesměřoval k metaforické individualizaci postav.

Soubor má smysl pro temporytmus celku i jednotlivých situací, čemuž pomáhá i živá hudba (klávesy), pro umění zkratky a také pro barvitě, plastické herectví a evidentně ví i o potřebě jednat divadelním obrazem. Tato obrazová akce však je mnohdy spíše samoúčelná, přináší poměrně málo k textu.

Co se týče stavby, je tu však až příliš dlouhá expozice, v níž se toho o „kocourkovství“ Gothamských moc nedozvíme, jednotlivé epizody nemají jasné hranice a také závěru chybí výrazná tečka, pointující vyznění celku.

Porota udělila souboru cenu za barvitý jevištní tvar.

4. A ZŠ Krupka: Příšerky a příšeři (autor P. Šrut, J. Kainar, režie M. Tourková)

Chórový přednes devíti dívek a tří chlapců ve věku kolem desíti let se střídá se sólem. Poněkud mechanická recitace ve stojí spatném, důrazující každou lichou slabiku bez ohledu na logiku slov i vět („...a vyrazí do ulic...“), je doplněna nacvičenými gesty. Chybí pocit účasti přednášejících na tom, co říkají a nedaří se dát najevo, že vědí, komu a proč to říkají. Lze však věřit, že sám proces práce vytvoří u dětí vztah k poezii a snad i k divadlu.

Drakouš ZŠ Anežky České Ústí nad Labem: Zakletá Ella (autor G. C. Levin, T. O'Haver, M. Maršínská, režie M. Maršínská, V. Waldsteinová)

Inszenace je dokonalým příkladem záludnosti přenosu televizní dramaturgie na jeviště.

Na prvním místě v tom, že televizní filmy míří zpravidla především za atraktivní podívanou, usilující zavděčit se a zalíbit pestrostí klipovitých efektů - jako jsou nevinní obři či lidožroutka aktivistka.

Za druhé diametrálně odlišným časem, který má televizní film či dokonce seriál na jedné straně a divadlo (zejména to hrané dětmi) na straně druhé.

Za třetí v tékavosti s níž televizní a filmová dramatika vrší další a další motivy, zápletky i postavy, aniž by se do hloubky zabývala jejich funkcí a smysluplností nebo alespoň srozumitelností. Navíc v tomto případě jde o postmoderní snůšku motivů z nejrůznějších pohádek, které jsou složitě propleteny a zároveň dosti lehkomyšlně či svévolně užívány a pak opouštěny.

Řada motivů, vytvářejících oprávněné očekávání, že a jak budou dál rozvíjeny a řešeny, se už nikdy neobjeví: má na něco vliv, že Ellina maminka umřela a tatínek se oženil v cizině? Jakou funkci měl náhrdelník od Elliny maminky? Jak rozumět větě „nechceš jít k nám na hrad? - máme tam sčítání lidu?“ ...

I pro hrající děti je tu taková řada složitě se proplétajících úkolů, že jim síly stačí spíše na deklamování textu než jeho zpřítomňování a vytváření děje jednáním.

Nakonec odcházím z představení s hlavou zamotanou řadou základních otázek typu kdo je kdo, o co komu jde, proč ten či onen dělá to či ono... Vedoucí si vzala příliš velké, prakticky nestravitelné sousto. Dětem se jistě onen rádobý magický kostýmní horor líbí, ale otázka je, co jim dá a jak na něm mohou rozvinout své schopnosti i vkus.

Bambelkejah ZUŠ Žatec: Maťko a blázni (autor P. Dobšínský, R. Huňatová, A. Urbancová, režie R. Huňatová)

Příběh o mladém páru, jehož sňatek chlapcova matka podmiňuje nalezením tří tak bláznivých manželů, jako jsou nevěstini rodiče, hraje dvanáct starších dětí živě a autenticky jen s pomocí náznakových kostýmů, několika rekvizit a čtyř židlí. Daří se jim hrát živě a autenticky i milostné vztahy či postavy dospělých a dobře je také začleněn celý chór. Inszenace má vtip i uměřenost, dynamizuje a rytmitizuje ji ještě doprovod kláves. Za zkrácení a zhuštění by stála myší epizoda a zbytečně rozvěklé je i závěrečné vysvětlování fotografií dokazujících to, co už známe; místo toho by bylo ku prospěchu výrazněji vypointovat závěrečnou tečku.

Hlavní rezervou je obsah zmíněných tří situací vzhledem k tematické zápletce. Maťko má najít tři páry stejně bláznivé, jako jsou rodiče děvčete. Její rodiče jsou však spíše mírně praštění, veselí svérázové, což se projevuje tím, že sedí na převrácených židlích a otec se snaží dosáhnout

jazykem na vlastní loket, neb ho k tomu v hospodě vyhecovali. Naproti tomu první pár, pokoušející se krmit kuřata mlékem a pár třetí, jenž krmit myši, protože neví o existenci kočky, jsou typičtí kocourkovští nevzdělaní či pomatenci a pár druhý, vezoucí dceru na pohřeb, protože je nena- padne, že by mohla dostat ruku uvízlou ve váze ven uvolněním pěsti (což je navíc dosti banální řešení), je na hranici kocourkovské popletenosti a prostě nenápaditosti či nešikovnosti. Sjednání by vyznění tématu velmi prospělo.

Porota udělila souboru cenu za autentický herecký projev a **doporučuje ji na celostátní přehlídku Dětská scéna 2012.**

Hlava nehlava Gymnázium Varnsdorf: A co po mně vlastně chcete? (autor M. Lukešová, J. Kašpar, režie A. Pondělíčková a kol.)

Růst režisérky a vedoucí varnsdorfských souborů se nejvýrazněji ze tří inscenací, jež na přehlídce přivezla, projevil právě zde.

Pásmo prezentované dorůstající mládeží je složeno z básní uvedených autorů a z divadelních situací, jejichž autory jsou samotní členové souboru.

Inscenačně nejpropracovanější jsou části složené z veršů, což lze přičítat tomu, že do narychlo vzniklého pořadu byly takto zařazeny již dříve připravené přednesy. Mladí lidé v nich působí autenticky a věro- hodně, divák uvěří nejen tomu, že vědí, o čem mluví, ale i tomu, že mluví za sebe. Je pozoruhodné, že ačkoli od vzniku obou básnických sbírek o zmatcích dorůstání uplynulo více než pětadvacet let, zůstávají obě živé a naopak mnoho nového k tomuto tématu napsáno nebylo. Naproti tomu vlastní etudy působí poněkud rozpačitě, neuměle, nedomrle civilistně, chybí jim inscenační tvar; jejich kladem je však vklad autorský.

Porota udělila inscenaci cenu za poctivou snahu o generační výpověď.

(J)ELITA Gymnázium a SOŠ Ústí nad Labem: Sen noci sva- tojánské (autor W. Shakespeare, A. Štětková, S. Kuchařová, režie S. Rezková)

Shakespeareova hra je dosti složitě strukturovaná a provázaná po stránce dějové i tematické. Není snadné (snažím se neříci „možné“, neboť chci věřit, že lze dokázat i nemožné) vyjmout z ní některé situace či jejich části, zamíchat je a ve dvaceti minutách jimi sdělit něco uceleného a smysluplného. Už jenom nalezení společného jmenovatele tří základních plánů hry vyžaduje nemalý inscenační um.

Jedenadvacet barvitě kostýmovaných starších dětí se jistě vyřádilo. Leč v mě hlavě diváka zůstal zmatek a otázka, o čem to je a co bylo cílem. Jako materiál k pouhému děláni legrace se tu nejspíš nabízí řemeslnická hra o Pyramovi a Thisbě; jenže inscenátoři nahodí jen rozdělování rolí a samotná hra už se nekoná. S hořkým humorem plánu věvodského i mýtického je to ještě komplikovanější.

Znám-li výchozí hru, jsem neustále konsternován diskontinuitou jejího zpracování, neznal-li bych ji, takřka jistě bych netušil co se děje: jak mám třeba poznat, proč chce Oberon potrestat Titanii nebo proč Puk potře oči obou milenců kouzelným kvítkem a co má říci jejich následné třeštění? Z čeho vyzrozumět co se přihodilo Klubkovi, když se na jeho hlavě objevila podivná „paruka“, osla ani zdálky nepřipomínající?

Pokleslé vsuvky typu „To je v kýblí“ nebo „Gambáč“ se mi ani nechce připomínat. A proč je vše dedikováno do roku 1595 a Lisandros má na zádech mušketýrského obleku kříž, ačkoli se mluví o antickém Řecku, se také neodvažuji zepat.

Ve výsledku vše působí jako show, používající Shakespearovy situace či motivy dosti nahodile, bez souvislosti a směřování k nějakému významu; postmodernistický mišmaš dějové, jazykové, hudebně i scénografic- ky. Doba nám namlouvá, že tak je to v pořádku. Není.

Nezvladatelní Gymnázium Varnsdorf: Schola ludus (autor J. Žák, režie M. Janáková)

Pětadvacetiminutový výťah ze Študáků a kantorů je pojat jako epic- ký, téměř encyklopedický výklad, následkem čehož inscenaci chybí dra- matický prvek: napětí vedoucí k jednání. I vinou výkladového klíče pak má poměrně bohatá pohybová složka roli spíše ilustrativního předvedení toho, o čem se mluví, než aby samostatně něco sdělovala. Sám výklad přesto působí neuceleně, útržkovitě.

Inscenace trpí i rozporem mezi přeci jen distingovanými, gentle- manskými vztahy i mluvou prvorepublikánského Žákova obrazu a vulga- rizujícími prvky dneška. V této souvislosti si kladu také otázku po smyslu řady pet-lahví s minerálkami, postavenými na rampě mezi diváky a herci.

Ale i zde jsou patrné stopy potýkání se patnácti patnáctiletých her-

ců s jejich aktuálními generačními problémy; a nepochybně byla přínosná i práce na adaptaci nedivadelní předlohy.

Luděk Richter

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

KRAJSKÉ KOLO DĚTSKÉ RECITACE HRADEC KRÁ- LOVÉ - 16., 17., 23. A 24. DUBNA 2012

Organizátor: Středisko amatérské kultury IMPULS, Hradec Králové, Divadlo Jesličky – stálá scéna ZUŠ Střezina, Hradec Králové.

Krajské kolo dětské recitace proběhlo po roce opět v prostorách Divadla Jesličky (ZUŠ Střezina, Hradec Králové).

Úroveň vystoupení dětí v první kategorii byla velmi vyrovnaná – převládala radost ze sdělovaného, schopnost zaujmout a smysluplně vyprávět příběh (ve výběru převládala próza). U oceněných se šťastně spojila poučenost se spontaneitou.

Úroveň recitátorů druhé kategorie byla také vyrovnaná. Vesměs kultivované projevy nepostrádající představivost, s vnitřním zaujetím. Výběr textu byl adekvátní věku. Postrádali jsme u řady projevů logickou a dynamickou výstavbu textů. U některých výkonů chyběla práce s tem- porytmem. Projevila se nedostatečná vybavenost recitátorů především v technice řeči.

Recitátory třetí kategorie lze rozdělit na dvě skupiny – snaživé a oso- bité. Snaživí zvládali texty technicky bravurně, leč bez vnitřního hlubšího prožitku. Osobitost druhé skupiny byla u některých recitátorů na hranici srozumitelnosti – nejen v technické vybavenosti.

Od čtvrté kategorie jsme očekávali poučené, soustředěné, osobité výkony, kontrastní texty, radost, něhu, humor, originalitu projevu, odva- hu ve výběru, autentičnost, schopnost drobnokresby. Nedočkali jsme se. Z šedi se probarvili do celostátního kola zcela jednoznačně opravdu jen dva recitátoři.

Výsledková listina krajského kola dětských recitátorů

1. kategorie – 21 recitátorů

Porota: Klára Litterová, Jolana Brannyová, Lucie Peterková

Čestná uznání: **Filip Dubský**, Kostelec nad Orlicí (J. Žáček: Kloboukovy trampoty), **Kateřina Nigrinová**, Broumov (E. Stará: O nečesaných vláskách), **Daniela Divišová**, Josefov (E. Štanclová: O rozcu- chané čarodějnici Evelíně), **Filip Hovorka**, Černíkovic (H. Doskočilová: Oříšek), **Adam Karmin**, Hradec Králové (J. Žáček: Ostrov pokladů), **Lukáš Rejl**, Dvůr Králové nad Labem (V. Steklač: Jak je těžké...)

Cena poroty: **Dan Janovský**, Dvůr Králové nad Labem (Z. Adla: Černoušek Kimi), **Matyáš Rosa**, Teplice nad Metují (M. Kratochvíl: O botě a tkaničce)

2. kategorie – 20 recitátorů

Porota: Klára Litterová, Jolana Brannyová, Lucie Peterková

Čestné uznání: **Barbora Ptáčková**, Dvůr Králové nad Labem (J. Kahoun: Čtení), **Mikoláš Melichar**, Hradec Králové (M. Macourek: Krocan), **Barbora Vacková**, Jičín (R. Gosciny: Dělam pořádek), **Hynek Pacák**, Hořičky (O švestce, která se nemohla rozhodnout), **Jakub Heger**, Hradec Králové (V. Mikolášek: Jak jsme přestali kouřit), **Miroslava Lorencová**, Hořičky (K. Čapek: Dášeňka)

Postup do celostátního kola:

Samuel Suchánek (Josef Tejkl: Výlet do Alp) přednesl poměrně dlouhý a náročný text s logickou výstavbou a členěním. Přesto udržel vnitřní napětí, nabídl emoční přesah a zvládl jasně rozčlenit postavy v přímých řečech.

Radim Trník (Jiří Kolář: Slaneček) dobře zvolil text, u kterého dokázal dobře pracovat s temporytmem a dynamikou. Text přednesl s nadhledem a dokázal ho vypointovat. Recitátor dobře zvládl techniku řeči.

3. kategorie – 18 recitátorů

Porota: Filip Huml, Monika Janáková, Jolana Brannyová

Čestná uznání: **Pavla Limmlová**, Rychnov nad Kněžnou (M. Šedová: Vychovaný občan; J. Badoučková: Pár kroků od podzimu), **Jan Skorunka**, Hradec Králové (Daniela Fišerová: Osud hrdiny; Edward Lear: Pelikáni), **Vojtěch Řehák**, Nová Paka (J. Skácel: Sonet jako talisman; R. Fulghum: Snídaně), **Kamila Šourková**, Sobotka (P. Šrut: Pidiženuška;

J. Brukner: Jak namalovat motýla), **Žofie Buchalová**, Sobotka (L. Aškenázy: Svatba;

I. Wernisch: Zvrhlík), **Jan Kňážek**, Rokytice v Orlických horách (J. Grossmann, M. Šimek: Mé příhody z dětství; J. Žáček: Vesnická)

Postup do celostátního kola:

David Klíma (Ludvík Aškenázy: Vajíčko; Jiří Žáček: Několik možností) oslovil porotu osobitou interpretací obou vhodně vybraných textů. Recitátor dokázal texty logicky vystavět, vědomě pracoval s temporytmem, dokázal navázat kontakt s publikem. Přes drobné výslovnostní nedostatky byl jeho projev přesvědčivý s rozdílnou interpretací prózy a poezie.

Anna Šidáková (Petr Nikl: Pohádka o lásce a žalu; Ernst Jandl: Přezkoušení gramodesky) si vybrala dosti náročné texty, které dokázala přesvědčivě sdělit publiku, k čemuž ji pomohla velmi dobrá technická vybavenost. Recitátorka vědomě pracovala se zvukomalbou, text si obohatila svou vnitřní představivostí. Přesto dokázala respektovat poetiku obou autorů.

4. kategorie – 15 recitátorů

Porota: Jan Dvořák, Monika Janáková, Jolana Brannyová

Čestná uznání: **Denisa Bubská**, Kostelec nad Orlicí (z francouzské galantní poezie: Bílá laň; M. Macourek: O Kateřince a tlustém červeném svetru), **Kateřina Linková**, Sobotka (P. Hartl: Lechtivá lavička; J. Suchý: Z deníku praktické dívky Zuzany), **Karolína Feixová**, Hořice (L. Kubátko: Monolog Lindy; J. Suchý: Střela)

Postup do celostátního kola:

Michal Greguš (Robert Fulghum: Je únor. Ráno.; Lawrence Ferlinghetti: Svět je báječné místo) oslovil porotu osobitým spontánním projevem u obou vhodně vybraných textů. Povedlo se mu vystihnout základní smysl textu, oslovil publikum a dokázal udržet jejich pozornost. Přesto mu porota doporučila více se zaměřit na výslovnost.

Sára Bouzková (Tomáš Klus: Nina, Jiří Suchý: Přesný čas) svým kultivovaným hlasovým projevem a zdařilou interpretací původně písňového textu oslovila porotu. Ta ocenila především schopnost recitátorky přesvědčivě sdělit své vnitřní emoce.

Jolana Brannyová, Klára Litterová, Monika Janáková

LOUTKÁŘSKÁ A DĚTSKÁ DIVADELNÍ PŘEHÍDKA HRADEC KRÁLOVÉ – 13. – 15. 4. 2012

Potřeba najít nový prostor pro konání loutkářské přehlídky vzhledem k plánované rekonstrukci Divadla Jesličky vedla v loňském roce ke spojení přehlídky s Audimaforem a letos jsme si vyzkoušeli spojení s přehlídkou dětských souborů a stejně jako první varianta, i tato druhá byla určitě zajímavá a přínosná. Vždyť s řadou dětských souborů jsme se vždycky rádi setkávali i na samostatných loutkářských přehlídkách.

Letošní program se podařilo vtěsnat do dvou dnů (a pro dospělé částec – i nocí) a viděli jsme celkem dvacet představení – dvanáct dětských a osm dospělých (nad 15 let). To všechno v Hradci Králové v prostorách Divadla Drak.

ZŠ Bukovice se představila s pohádkou **O slepičce a kohoutkovi**, kterou na této malotřídní škole připravily Pavlína Kollertová s Lenkou Krpálkovou v rámci širšího projektu – Roku řemesel, který představením

této inscenace symbolicky uzavřely. Tomu odpovídají zvolené výrazové prostředky. Vše se odehrává na jarmarku, kam je přivezen žebříňáček s dekoracemi a zde se příběh odehrává a všechny děti-jarmarečníci se zapojují. Pracuje se se znaky, výborně se zvukem. Prostředí jednotlivých stanovišť putování slepičky pro záchranu kohoutka jsou vytvořena obrázky, které děti samy namalovaly a jejichž části jsou pohyblivé. Po odehrání situace je obrázek zavěšen na barevný paraván v pozadí (ale určitě by obrázky lépe vynikly na paravánu jednobarevném). Příběh končí a představení vrcholí oživením kohoutka vodou z mraků, kterou mu slepička donese. Návrat k jarmarečnímu rámci už je poněkud navíc a domnívám se, že zbytečný. V každém případě ale jde o zajímavou práci s dětmi, která je mimo jiné cenná i přesahem – účastí na výše zmíněném projektu.

Přehlídkovým křestem prošla Petra Dočkalová, která režirovala předlohu Lenky Borecké **První školní den s Dramaťákem při ZŠ Komenského v Náchodě**, s nímž pracuje od září loňského roku. Je to víceméně anekdota, kdy místo učitelky Opravdové přijde učitelka Satánová a je posléze odhalena. Všechno se zde odehrává v podstatě ve slovech a jistě by celku pomohlo rozehrát více alespoň to málo situací, které předloha nabízí. Například když učitelka Satánová donutí děti, aby jí odevzdaly svačiny, protože má hlad, ale přitom se pak jídla vůbec nedotkne.

Studio Šrámkova domu v Sobotce se představilo dvěma inscenacemi dvou skupin dětí, které pracují pod vedením Lady Blažejové. Hrubinova veršovaná pohádka **O neposlušných kůzlatech** byla ztvárněna za použití minima vnějších prostředků. Vychází se z dětí a jejich energie, pracuje s pohybem a štronzem, na holé scéně. Maminka koza je charakterizována kloboukem a košíkem, ale to v dané koncepci vůbec není nutné, naopak to spíše narušuje čistotu celku. Chlapec představující vlka si nasazuje kapuci, ale vzhledem k tomu, že je to součást jeho oblečení, nepůsobí to na rozdíl od klobouku maminky kozy rušivě. Podkladem inscenace **Nejlepší střelec** je údajně korejská lidová pohádka či pověst. Soubor starších dětí se pokusil prostřednictvím znaků využívaných v asijském divadle přiblížit poetiku takového divadla a byl to rozhodně pokus úspěšný. Činil tak s mírným nadhledem a každý z herců si obdivuhodně dokázal držet svou postavu, její stylizaci. Sledovali jsme nádherné obrazy, s funkčním hudebním doprovodem a choreografií. Snad jedinou vadou na kráse je ne právě šťastně vytvořená loutka syčka, kterého má střelec zastřelit a který se na něho na závěr přilepuje. Ale to je jistě problém řešitelný.

Soubor **NUM.éra ZŠ a MŠ Libáň** zaujal především výtvarným řešením své inscenace **Kocourkov** (volně podle J. Hirsala a J. Koláře, scénář a režie Monika Hálová a Petr Stránský). Pracoval se třemi plány a perspektivou: v prvním plánu byli kostymovaní herci a po straně občas velký plošný kůň vyrobený z lepenky, v druhém pak plošné loutky rovněž z lepenky (barevné prvky pro dobrou orientaci stejné s barvami kostýmů jednotlivých postav) a ve třetím stejné loutky v miniverzi. Přes řadu pěkných nápadů (například koulení lepenkových stromů z kopce) jsou ještě v animaci loutek trochu rezervy a stejně tak v herectví dětí – hrají spíše

jednotlivé repliky než celek. Patrně je to i tím, že žánr inscenace není vyhraněn. Dětem by nejspíš pomohlo, kdyby byly vedeny k větší grotesce, což je v některých momentech naznačeno.

Zmrzlí vrabci z Jeslíček předvedli Svěrákovu povídku **Tatínku, ta se ti povedla** v dramatinizaci, úpravě a režii Evy Černíkové. Dozvěděli jsme se, že v loňském roce se zabývali rodinnými příběhy, a proto hledali podobná témata. Příběh se odehrává na soklu a okolo soklu, na němž je postel dětí, ale později i některá další prostředí, nad ním pak je rám, který slouží například pro stínohru, kdy se tatínek s maminkou baví ve vedlejší místnosti (mimochodem – ty stínové loutky si děti vyrobily právě při návštěvě Labyrintu v Draku, a proto chtěly, aby v představení hrály), po odkrytí plátna slouží rám jako skříň s ramínky...Výborný byl živý hudební doprovod, přirozené herecké výkony dětí. Temporytmus malinko vázl při putování tatínka Českým rájem a jeho proměna v člověka s fantazií nevyšla dostatečně výrazně. Pokud jde o závěr a vyznění příběhu, kladli jsme si otázku, proč maminka vrací proměněnému tatínkovi noviny, od nichž se zpočátku odmítal odtrhnout.

U vedoucí souboru **Třeskyplesky ZŠ a MŠ Prasek** Evy Kaprálové jsme ocenili především odvahu volby závažného tématu, když s dětmi připravila **Šťastného prince** Oskara Wildea. A děti téma předlohy vzaly za své, což bylo z inscenace patrné. Ale v přemíře zvolených prostředků (jedním z nich byly i černobílí filmové dotáčky reálného života chudých – dětské žebroty) jsme se nedokázali vždy orientovat a přechíst všechny významy. Například samotný závěr: proč se objevuje princ znovu ve zlatém, když všechno rozdal chudým a jestli vlaštovka umírá nebo ne. Až při diskusi jsme se dozvěděli záměr inscenátorů: zobrazit, že se vlaštovka s princem ocitli v ráji, šťastní a bez bolesti.

DLS Blechy Jaroměř zahrál dvě představení. Drobníčka **Černoušek a lev**, kterou připravila Jana Dvořáčková s použitím motivů pohádky Z. Aldy byla příjemná především projevem dětí. Trochu problémem byla malá výška stromu, na který vylezl černoušek (hadrová loutka voděná přímo za hlavu), aby se zachránil před lvem, ale maňásek lva mohl v podstatě na strom bez problémů dosáhnout. Odpovídající velikost stromu by také umožnila lepší možnosti pro hraní s loutkou lva. Hezký byl závěr, kdy spadl se stromu na hlavu lva pomeranč. *Tichá planeta* je autorským příběhem, který si děti samy vymyslely a Jana pak upravila. Začíná příchodem vyprávěčky, která začne pantomimicky vyprávět příběh. Pak přichází druhá a vysvětluje významy gest. Samotný příběh se odehrává na stole a dvou soklech po straně, textilními loutkami. Holčička Soňa si nakreslí a slepí raketu. Pak jde spát, ale nedaří se jí to, protože naše planeta je hlučná. Vleze si do rakety, která létá na sušenky a octne se na naprosto tiché planetě, kde se snaží porozumět s místními lidmi a časem se naučí vzájemnému porozumění. A pak se vrací domů. Byla to realita, nebo sen? V každém případě je inscenace postavena na hledání různého způsobu komunikace a hlavním tématem je tak v podstatě interkulturní výchova. A jak jsme u Blech zvyklí, vnímáme s potěšením jejich soustředěnost a spolupatříčnost na jevišti.

Překvapený štrůdl ZUŠ Chlumec nad Cidlinou inscenoval pohádku Daniely Fischerové **Jak slunko na všechno přišlo**. Hrají dvě dívky za hudebního a zvukového doprovodu kytaristy, který na dění na scéně výborně reaguje a je organickou součástí celku. Příběh o tom, jak kdysi bylo vše na zemi zelené, jen červánky na nebi ne a ulizovalo z nich potají slunce, které to třešním, rajčátkům a jahodám na zemi zakazovalo, ale ty začaly ulizovat také, a proto zčervenaly. Nádherná je výtvarná složka inscenace a práce s ní, kdy se postupně textilní rostlinky barevně proměňují. Dívky příběh prezentují trochu s nadhledem, a vlastně jde více o estetický než divadelní zážitek, protože zde místo dramatických situací nastupuje krásně ilustrované poetické vyprávění.

Podkladem inscenace **Bumtarata na vrata aneb ztracený zvěřinec Rozcuchaných vrabců ZUŠ Třebouchova pod Orebem** je báseň Lubomíra Feldeka (Ztracený zvěřinec) a píseň Pavla Půty (Bumtarata na vrata). Vlastně nejde tolik ani o celek inscenace, jako o skutečnost, že jsou uvedené podklady velmi šikovně Jiřinou Krtičkovou využity pro průpravu dětí a rozvoj všech dovedností, které se v budoucnu určitě zúročí: artikulace, zpěv při pohybu, vnímání se navzájem... A děti to evidentně bavilo a spolupracovaly.

Dětskou část přehlídky uzavřely **Čtyři docela mrňavé drobníčky**, které přivezla Jarka Holasová ze **ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř**. První drobníčka: dramatinizace poesie Michala Černíka „*Já*“ souboru **My čtyry a On**. Na štaflích je umístěna figura muže v životní velikosti, kterou se čtyři dívky postupně pokoušejí rozžít. Zatím se dařilo jen částečně, ale jistě je v silách souboru ještě na drobníčky dále pracovat. Druhá drobníčka: „*Táto, mámo, v komoře je myš!*“ souboru **Malé dvě a další** vychází z říkadla a dvou lidových pohádek a ze všech čtyř drobníček je potenciálně nejdra-

matictější. Hraje se na paravánu se dvěma okýnky a kolem něj, myši jsou z ponožek, kočka textilní loutka voděná zespodu na drátech. Příběh o bezcharakterní myši, která je nakonec po zásluze potrestána. Pozitivní je vzájemná spolupráce dětí, které tvoří tým a slouží věci, ale ještě je třeba některé situace doladit (například dlouhou cestu, zobrazenou látkou vinoucí se kolem paravánu, při níž se nic neděje a slouží jen k překrytí přestavby). Drobníčka třetí: *Divné jméno* souboru „...**a ještě pořád ne!**“ je inspirovaná pohádkou Ilji Hurníka o princovi, který se naučil hrát na všechny hudební nástroje a hledal si ženu, až našel dívku jménem Mandolína. Hraje se malými marionetkami na stole a celku by určitě prospěla nápaditější a přesnější práce s nimi. Drobníčka čtvrtá: *Zvoneček a zvon* souboru **Sínice**, rovněž podle pohádky Ilji Hurníka. Uprostřed zvonice z krabice (představitelka hodin uvnitř), zvon a zvoneček (dvě dívky se zvonky) mimo ni. Příběh o tom, jak důležité momenty oznamoval zvoněním velký zvon, ale malý by rád také. U Hurníka pomohou holoubci posunout čas tak, aby si malý zvonek mohl zazvonit. V této inscenaci velký zvon půlnoc zaspí, a proto si malý konečně zazvoní.

Tak tolik soubory dětské a teď k těm dospělejším. **Osadnický spolek při ZUŠ Žamberk** přivezl **Prachsakramentský rozprávky**, které volně podle knížky J.Ch.Harrise „Rozprávky strýčka Rémuse“ napsala a režírovala Olga Strnadová. Ocítáme se v americké zvířecí osadě a do děje jsme uvedeni četbou informací z místních novin. Pak postupně sledujeme loutkový plán, v němž si sousedi králík a liška dělají naschvály, až se nakonec po rozhovoru s želvou smíří. Důležitou složkou jsou písničky (autor Karel Šefrna). Jde nesporně o vybavený soubor a potěšil především v rovině loutkoherecké (hraje se loutkami na stole). Problém celku je v mezihrách, kdy se čtou další zprávy a představení pak začíná působit zdlouhavě. V úvodu zprávy uvádějí do prostředí a situace, ale v mezihrách by celku určitě prospělo většinu zpráv vypustit.

Jeden ze souborů **ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** přivezl inscenaci nazvanou **Projekt 005** v režii Petry Hlubučkové. Je to bondovka, kterou inscenují prostřednictvím meotaru (plošné loutky a předměty, s nimiž se na ploše přístroje pracuje, se promítají na plátno). Dozvěděli jsme se, že všechno začalo právě jejich objevením meotaru a následným zkoušením možnosti, jak s ním lze pracovat. Až potom si našli téma Jamese Bonda a podařilo se jim předvést v podstatě kaleidoskop příběhů, pohybuji se mezi konkrétností a metaforičností. Jen by to ještě mělo větší přesnost v provedení, která je pro čitelnost významů u práce s tímto přístrojem velmi důležitá.

Stemil ZUŠ Střezina Hradec Králové předvedl v marionetovém divadélku představení **Sherlock Holmes a česká patálie**. Podle Arthura Conana Doylea (Skandál v Čechách) napsal a režíroval Jirka Polehňa. A připsal českého Kašpárka. Příběh se začíná odehrávat za pověstné londýnské mlhy, ta se na nás valí a první jednání sledujeme jenom akusticky. Potom už, přes občasně pošmournou, vidíme i loutky a pokračující převleky a zápletky. Posléze se trochu vytrácí temporytmus a občas také unikají některé souvislosti. Lépe se divák orientuje i baví tam, kde jsou jen krátké skeče, než delší informace. Ke ztrátě temporytmu přispívají také poněkud dlouhé přestavby. V každém případě je ale třeba ocenit velmi dobrou práci s marionetou.

Poprvé zavítalo na naši loutkářskou přehlídku **Divadlo Flajšpýš Praha a okolí** a přivezlo inscenaci nazvanou **Nezměrný cit pana P.** (scénář, režie dramaturgie: Bertold Fleischplüsch). V programové brožuře soubor o sobě píše, že je „pražsko-středočeská loutkovo-kabaretní teatrální úderka balancující na hraně sofistikované postmoderny a svévoleho punku. Inscenace *Nezměrný cit pana P.* je autentická generační zpověď, nebo telenovela ve třiceti a dvou písničkách. Všechno, co jste kdy chtěli vědět o lásce.“ Při diskusi soubor říkal, že je tato inscenace součástí trilogie, v níž řeší, co je to život. Zde tedy řeší lásku. Hra má epický rámec, v němž dění komentují, hrají barbínami a jinými panenkami, ve scéně částečně postavené z lega, s živým hudebním doprovodem. Jsme trochu zahlcováni informacemi a pocity a klademe si otázku, zda jim máme věřit nebo si z nás dělají legraci. Je to tak na hranici, ale to je nejspíš jejich záměr. Rozhodně zaujali.

Svitavské Čéčko se tentokrát představilo v rodinné konstelaci: pod Karlovým vedením hrají jeho dcery Pavlína a Hana a také Hanin manžel Petr a jejich dva synové. Princip rodinného divadla přiznávají na počátku a pracují s ním – proto se také jejich verze Erbenovy pohádky nazývá **Pták Ohnivák, liška Ryška a my**. Hrají s odstupem, až strohostí a přes řadu slovních vtípků na humor rozhodně netlačí. A protože jsou všichni muzikální a hrají na různé hudební nástroje (tedy, myslím, že až na Petra), jde v podstatě o nádherný koncert, s loutkami a pro loutky. Viděla jsem tuto inscenaci už potěti a klidně bych mohla znovu.

(méně už s úryvkem z německého románu Láska je na palici Hortensie Ullrichové) - lektorský sbor ji ocenil čestným uznáním. Ale především to byli dva recitátoři, kteří byli navrženi na celostátní přehlídce ve Svitavách: **Lenka Chodilová** ze ZUŠ Nové Město na Moravě přesvědčila přednesem prózy Ephraima Kishona Zamluvený pokoj, ale právě tak úryvkem z knihy Zahradník Rabindranátha Thákura. Lucie Chodilová zapůsobila jako dobře vybavená recitátorka. Vnímá situační humor E. Kishona, na němž je text založen, a dokáže ho zprostředkovat vkusně a bez prvoplánovného „tlačení na pilu“. Ačkoliv je text vystaven na sérii dialogů, próza se jí netrhá, dokáže ji vybudovat jako celek, a navíc ho dokáže dobře gradovat. Také Thákův text, i když ještě nebyl zcela usazený, je příjemně interpretovaný - Lucie se zatím soustředila hlavně na to, aby vystihla rytmické proudění veršů, byť jí zatím poněkud unikalo vyznění filozofického textu. Nicméně i přednes tohoto textu byl v Třebíči sympaticky neokázalý, prostý. Ocenit je třeba i to, že recitátorka neopomněla uvést ani jména překladatelů. **Daniel Mužátko**, druhý z recitátorů navržených do Svitav, je přednášečem, který neoslňuje efekty. To, co je na něm zajímavé, je jeho vnitřní svět: oba texty - Skácelovu Malou recenzi na zdvořilé stromy i báseň Czesława Miłosze Písníčka o konci světa - přednáší s velkým vnitřním zaujetím, s osobitou nepředstíranou melancholií, bez ohledu na to, zda jeho přednes přejde přes rampu. V přednesu Skácelovy malé recenze je obdivuhodně soustředěný, a přitom prostý (jen v závěru by si měl dát pozor, aby zbytečně nepřidával na přílišné naléhavosti, protože to pak vede k tomu, že se v přednesu začnou objevovat opakující se intonace). Miłoszův text byl v Třebíči interpretován poněkud jednostranně, ale i tady se projevuje Danielova pokora k textu. Hloubku textu však přirozeně zatím nemůže předat se vším všudy, protože je nad jeho možnosti.

Lektorský sbor 3. a 4. kategorie pracoval ve složení: Radka Blatná, Jiří Pokorný a Jaroslav Provazník.

Jaroslav Provazník

DĚTSKÁ SCÉNA TŘEBÍČ – 12. 4. 2012

Třebíčská přehlídka se vešla do necelého jednoho dne (12. 4. 2012), což bylo dáno tím, že byly na programu většinou miniatury, ale její úroveň byla celkově solidní. Z osmi inscenací byly jen dvě poznamenány závažnějšími problémy v dramaturgii a malou vybaveností dětí pro divadelní práci. Což jsou ovšem oblasti úzce propojené, protože volba předlohy nebo cit pro kvalitní text zpravidla souvisí s tím, do jaké míry dokáže vedoucí odhadnout, na co jeho svěřenci stačí nebo co by pro jejich rozvoj

bylo přínosné.

Ostatní inscenace byly divadelně i z hlediska metodiky práce s dětmi kvalitní nebo přinejmenším nápadité a rozhodně každá z nich přinesla podněty, které stály za diskusí a za to, aby byly dále rozvíjeny.

Nejpřesvědčivěji zapůsobilo v Třebíči představení **souboru Hadřík ze ZŠ Havlíčkova v Jihlavě** (ved. Jana Krásenská) *Jak si pejsek s kočičkou dělali dort*. Malé děti si hru s Čapkovým vyprávěním užívají a bez problémů vstupují do jednoduchých rolí - Pejška, Kočičky, Zlého psa, děti a všech možných ingrediencí, které jsou do dortu přidávány. Vedoucí zná svou historiku o pečení dortu, která děti baví, šikovně podpořila druhým plánem - hrou mezi skupinami kluků a děvčat a to dodává příběhu další rozměr a koresponduje to se stylem Čapkova vyprávění (hrou s vyprávěním) a s jeho humorem. Jediná závažnější připomínka lektorského sboru se týkala Zlého psa, kterému se udělá špatně: této scéně by slušelo - vzhledem k invenčnosti a obraznosti celé inscenace - nápaditější řešení. **Inscenaci doporučil lektorský sbor k přímému postupu na Dětskou scénu do Svitav.**

S působivou inscenací přišla letos stálce trebičských přehlídek, známá i z celostátní Dětské scény, místní **Áčka ze ZŠ Týnská** (ved. Jaromíra Kratochvilová). Po loňském výrazném vykročení k divadlu v *Mauglím* (doménou Áčka bývával dlouho přednes) se letos pustilo do zajímavého projektu: zpracovalo několik *Třebíčských pověstí* - od těch nejstarších „monumentálních“ (o založení benediktinského kláštera) po příběh komornější (o zkamenělé bábě). Inscenace působí výrazně výtvarně - jak svými kostýmy a dalšími scénografickými prvky, ale i mizanscénou. Výrazným prvkem je také rytmus. Občas se však objevuje vnějšková dekorativnost, s níž jsme se u tohoto souboru setkávali dříve (zbytečné opakování některých replik, naaranžovaná gesta u vábení zlata apod.). Celkově je však trebičská inscenace divadelně nápaditá, inteligentní a soubor ji hraje s viditelným potěšením a smyslem pro jemný humor. V diskusí s lektorským sborem a ostatními vedoucími padly připomínky k závěru, který je zatím poněkud rozpačitý. Z diskuse vyplynulo, že by inscenaci možná prospělo, kdyby se titul zpřesnil na *Tři trebičské pověsti*. **Inscenace byla doporučena programové radě Dětské scény do širšího výběru.**

Dětský divadelní soubor Kašpárek, ZŠ Husova, Náměšť (ved. Naděžda Kratochvilová) přivezl do Třebíče *Pitřýskovo putování*. Vedoucí zvolila pro svůj kroužek při základní škole knihu Ludvíka Aškenazyho *Putování za švestkovou vůni*, která je bohatá na epizody a různorodá prostředí, a tak dětem nabízí na jednu stranu barvitý a pro hru lákavý a věčný materiál, na druhou stranu však před ně staví nejednu nástrahu. Soubor si s tímto úkolem poradil se ctí, i když jeho trebičské představení bylo poznamenáno řadou neobratností. Inscenace vypráví Pitřýskův příběh tak, že jedna epizoda téměř bezprostředně přechází do druhé, jedno prostředí se skoro „přelévá“ do druhého, což se souboru daří proto, že si vystačí s jednoduchými a většinou zdařile použitými prostředky: prostředí jsou tvořena jen pomocí aranžmá dětí na jevišti (k nejzdařilejšímu patří honosný hotel Metropol s výtahem) a mizanscénou a tím, že zvířecí postavy, ale i některé předměty (rozsvícená baterka) jsou řešeny pomocí barevných rukavic rozehraných výrazným gestem ruky (husa, labuť, čáp). Tento princip - bezprostřední střídání situací a prostředí - má ale i svá rizika: pro toho, kdo předlohu nezná, jsou některá prostředí a některé postavy či epizody málo čitelné. Nedořešené je zatím vysvobození Pipiny z krokodýlových tlamy. Děti jsou příběhem, který hrají, zaujaté, jejich projev je kultivovaný, ale jsou tu jisté rezervy - především v důslednější konkretizaci některých postav a prostředí, která by jim pomohla v přesnější a přesvědčivější vytváření nebo naplňování situací. I když má inscenace některá nedořešená místa, je zajímavá svou objevnou dramaturgií, ale i z inscenačního hlediska. Proto ji lektorský sbor navrhl programové radě do širšího výběru.

Zajímavou inscenaci předvedl divákům v Třebíči **soubor ze ZUŠ Jana Štursy z Nového Města na Moravě**, který vede Kateřina Šteidllová. Soubor sáhl po fantasy příběhu populárního německého autora Waltera Moerse *13 a 1/2 života kapitána Modrého Medvěda*, který má pratchetovské rysy, a některé z epizod zpracoval do inscenace *Modrý Medvěd*. Nastolit paralelní svět, aby skutečně divadelně fungoval a byl divákům srozumitelný, se však souboru úplně nepodařilo. Mnohde zůstalo jen u náznaků nebo obecných představ. Sympatické na novoměstském vystoupení bylo to, že děti ze souboru jsou zaujaté, kultivované a na divadelní práci jsou dobře vybavené. Ocenit je třeba i hudební stránku inscenace.

Starší soubor novoměstské ZUŠ Jana Štursy - také pod vedením Kateřiny Šteidlové - si troufl na Havlovu *Zahradní slavnost*. U tohoto souboru se potvrdilo, že Kateřina Šteidllová dokáže děti vybavit nemalými divadelními dovednostmi, nicméně soubor s absurdním textem a poetikou (a tématy) 60. let byl nad možností dospívajících. Byl to sice

účtyhodný pokus o interpretační divadlo s dětmi, kterému inscenátorka pomohla tím, že posílala antiiluzivní prvky inscenace, např. čtení scénických poznámek, ale ani to nestačilo. Citelným problémem bylo i to, že postavu Petra hrála dívka.

Standardní recitační pásmo předvedl soubor malých dětí **Sluníčko z třebešské ZŠ Benešova** pod vedením Zdeňky Marečkové. Pod názvem *Černá hodinka* jsme viděli a slyšeli mix rýmovaček různých autorů (Josef Hanzlík, Josef Kainar ad.), jehož kompozice však nebyla úplně výsledovatelná. Bylo to sice představení, které neurazilo, ale ukázalo se na něm, že děti mají před sebou ještě dost práce, aby se zbavily školských intonací a dalších nešvarů (přizvukování mimo předložku...). V získávání těchto dovedností by jim jistě pomohlo, kdyby jim vedoucí připravovala situace, v nichž mohou texty rozehrávat do dialogů.

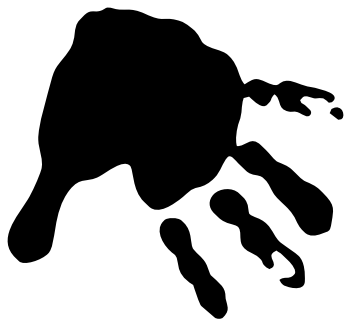
Jak už jsem uvedl v úvodu, setkali jsme se na přehlídce také s dvěma představeními, jejichž úroveň byla problematická po stránce dramaturgické, tak z hlediska metodiky práce s dětmi.

Vlasta Kubalová, která před lety učila ve středních Čechách v Čechicích a dnes coby důchodkyně vypomáhá na Vysočině s vedením souboru **Strakatý ponožky ZŠ a MŠ Košetice**, konzultovala - podle svého vyjádření - inscenaci *Pohádky trochu jinak*, kterou si děti připravily údajně samy. Červená karkulka (pochybný text nejasného původu - jde patrně o text z internetu) i Mrazík (prý text jednoho z členů souboru) mají tak nízkou úroveň, že je sporné se jimi zabývat, protože už svým charakterem svádějí k pitvoření, nekultivovanému přehrávání a ordinérním exhibicím. Až třetí text, Popelka (autora tohoto textu vedoucí nezná, nejspíš jde také o jakýsi internetový zdroj), je zajímavější, a zejména jeho zpracování - strojové odřikávání textu - už obsahuje alespoň jednoduchý inscenační nápad. Potíž je v tom, že se tento princip brzo opotřebuje. Vedoucí uvedla na debatě s lektorským sborem, že na textu kdysi pracovala s dětmi na dětském táboře a teď ho oprášila pro potřeby košetického souboru; v každém případě Vlasta Kubalová inscenovala text *Popelka trochu jinak* se středočeským souborem v roce 2004 a byla s ním navržena do širšího výběru na Dětskou scénu. Košetická inscenace Popelky je ale zajímavá pouze tím základním, prvním nápadem, ale to je tak všechno.

Druhou problematickou inscenací třebešské přehlídky byl *Handicap divadelního souboru Jaroušek ze ZŠ Seifertova z Jihlavy* (ved. Markéta Ketnerová, spolupracovnice souboru De Facto Mimo), jejímž podkladem byl text Martina Koláře, určený prý původně pro rozhlas. Příběh plný nelogičnosti o léčení mluvních vad v jakési pohádkové zemi je nepřehledný a násilný (dětí, které špatně mluví, se vyléčí tím, že snědí z novin vytržené písmena...), a tak se může stát stěžejním materiálem pro inscenaci dětského souboru. Nelze se proto divit, že děti nejsou ve věci, mají tendenci se pitvorně a sklouzávají k forzi a povrchnímu předvádění se.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Jaroslav Dejl, Jiří Pokorný, Jaroslav Provazník; konzultantem byla Jana Procházková.

Jaroslav Provazník

PARDUBICKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PARDUBICE - 11., 12., 16. A 17. DUBEN 2012

Přehlídka se konala v malém sálku. Prostor je to útulný, ale pro dětský přednes ne příliš vhodný. Zvukových vjemů je více než dost - zvenku ruší Sukova třída a dokonce i létající helikoptéry, zevnitř občas k sluchu dolétnou útržky hudebního cvičení studentů konzervatoře, která v budo-

vě sídlí. Paní Hana Cihlová, hlavní pořadatelka přehlídky, přesto opět vytvořila atmosféru plnou pohody, klidu a laskavé vstřícnosti. V mé soukromé soutěži o *Cenu nejpříjemnější přehlídky* získala pardubická první cenu, alespoň mezi těmi, kterých jsem se zúčastnila já. Možná by někoho z těch, kteří se přehlídek účastní, zajímalo, jak to ta paní Cihlová dělá? Pokusím se o výčet všeho, co mělo zřejmě vliv na úspěch v mé soutěži:

- po příjezdu je pro všechny připraveno malé pohoštění, čaj, káva
 - ranní mluvní „rozhybačku“ s dětmi provádí členka poroty, takže když jdou děti recitovat, už někoho z poroty znají
 - dospěláci si mohou mezi tím v příjemném klubovém prostoru popovídat
 - celou přehlídku Hana Cihlová řídí uklidňujícím hlasem, děti oslovuje křestním jménem, pro každého má povzbuzující poznámku „přímo na tělo“ (kam na to chodíš, ví bůh...). Nic není problém.
 - protože je místnost malá a osvětlená denním světlem, všichni sedí jaksi spolu a pohromadě. Vzniká sounáležitost, všichni jsme „na jedné lodi“.
 - porotcům se přednášené texty předkládají až před vystoupením – buď je pořadatelka obdržela poštou předem, nebo si je děti přinesly přímo na přehlídku. Jistě, dalo by se předpokládat, že předávání listů zdržuje, ale ten pocit jsem opravdu neměla. Pro porotce, který je zvyklý si texty prostudovat předem, tím zřejmě vzniká problém – ale abych pravdu řekla, neznám takového...
 - před vyhlášením výsledků atmosféru zklidní hudební vstupy žáků hudebního oboru pardubických „zušek“ a konzervatoře. Zapůsobí velmi osvěživě a akt předávání ocenění dostává slavnostní náladu.
 - téměř každý, nejen recitátor, je obdarován sladkostí „aby věděl, zač je v Pardubicích perník“ (tak dárek okomentovala pořadatelka). V dnešní šetřivé době (kdy jsou lektoři některých přehlídek odměňováni neuvěřitelnou částkou 80,- Kč za hodinu! To ovšem není případ Pardubic...) jsem se musela poklonit obdivuhodné schopnosti organizátorů zajistit nejen onen tradiční perník (sponzor byl samozřejmě zmíněn), ale i finančně náročné ceny pro vítěze.
 - před vyhodnocením lektorský sbor seznámil celé fórum s hledisky oceňování, pak již hovořil každý porotce zvlášť přímo s konkrétními recitátory a jejich pedagogy. S rozmyslem vytvořené složení lektorských skupinek vytvořilo, alespoň pro mne, velmi pestrou názorovou mozaiku, přičemž ani jednou nedošlo k rozcházejícím se třeenicím.
 - na konec se všichni, i s lektory, vyfotografovali...
- I přes všechny zmíněné klady hledají pořadatelé v Pardubicích jiný, klidnější, prostor. Přejme jim šťastnou ruku.

Hodnocení přehlídky

Už při prvním pohledu do seznamu recitátorů **1. kategorie** bylo možno odhalit poměrně zajímavou a neotřelou dramaturgií. Snad až na text Pavla Šruta Lichožrout, v němž je dospěláckých narážek, pro tento věk zcela nevhodných, jako máku, nebylo proti zvoleným textům

námitek. Hůře však pak zapůsobil samotný přednes. Jako by si mnohé děti se svým pedagogem patřičně text neprozkoumaly a neobjevily, co jím chtějí publiku sdělit. Snad proto pak jejich vystoupení působila odříkaně, kolovrátkovitě, nevystavěně a nesdělně. Protože všechny děti byly šikovné a nadané, jejich doprovod vstřícný a ochotný naslouchat radám, přičítám tyto nedostatky nevědomostem a nezkušenostem pedagogů. Ostatně o tom i svědčí velmi časté uvádění názvu před představením autorem.

Velmi příjemný pocit měl lektorský sbor, a zřejmě i diváci, z dětí z 2. kategorie. Opakoval se zajímavý výběr, krom tradičních textů jsme vyslechli zajímavé novinky, ale oproti kategorii první byla úroveň jednotlivých přednesů velmi dobrá, zejména v první půlce. Děti si za svými texty „stály“, věřily jim a rozuměly, na jejich přednes se zjevně těšily, uměly je vypravovat přirozeně a s uvěřitelnou sdělností.

Na celostátní přehlídku postoupili tito recitátoři: **Alžběta Veselá** s textem Pepin od Josefa Štefana Kubína a **Michal Busta** s textem Mák a projímadlo od Miloše Kratochvíla.

Ovšem u 3. kategorie se nadšení lektorské trojice neopakovalo. Výběr textů se jevil jako zajímavý, ale úroveň přednesů často neuspokojila. Opakovala se situace z první kategorie – děti šikovné, pro přednes nadšené, ale jakoby nevěděly, jak s textem naložit, jaké prostředky zvolit, jak svůj výkon vystavět. Přesto v přehlídce zasvítily některá vystoupení, takže výběr pro ocenění byl jednoduchý a rychlý. Na celostátní přehlídku postoupila **Anna Ročňová** s textem Jak se vosa Marcelka seznámila s Jarunem od Michala Čunderleho a Slepice od Miloše Macourka a **Jitka Sýkorová** s textem Prohraná sázka od Emanuela Frynty a O labuti od Ester Krumbachové.

Největší zklamání potkalo přehlídkové fórum při předvedení kategorie 4. Přitom opět převážná část textů byla vybrána zajímavě a překvapivě (*V. Lacina: Konkrétní pohádka*). U většiny recitátorů však došlo k nepochopení tématu vybraného textu, k nepovšimnutí formy, k neujasnění „proč tento text přednáším“ a to zřejmě potom vedlo k nic neříkajícím výkonům. Někdy volba nonverbalních prostředků převládala samotnou podstatu mluvního sdělení – např. přednes známého textu *S. Leacocka Návod k rozhovoru...*, jinak velmi šikovným chlapcem, utrpěl pantomimickým rozehráním jednotlivých postav. A dokonce též došlo na ono „*kdotosemprobahoposal!*“... Nicméně i v této kategorii byly dobří recitátoři. Lektorský sbor doporučil k postupu na celostátní přehlídku ve Svitavách **Kamilu Kolářovou** s textem Generální zkouška od Karla Čapka a s textem Sestra hraje divadlo od Ivana Krause. Druhým vybraným přednášečem je **Matěj Nárožný** s textem Vybrané kousky od Mariana Pally a s textem Drak od Květy Legátové.

Moje letošní, nejen pardubická, zkušenost, mě opět nutí k zamyšlení nad koncepcí dětských recitačních přehlídek. Účastnila jsem se totiž i několika okresních kol, ve kterých jsem mohla zhlédnout mnoho vynikajících dětských recitačních výkonů. Do krajského kola se jich však „probojovalo“ jen několik. I když se lektori snažili, nemohli ocenit postupem všechny. Nevím však „jak jinak“... Nejlepší je, alespoň dle mých zkušeností, věnovat se přednesu neustále, nepřeceňovat výsledky přehlídek, podpořit jejich vzdělávací charakter. Přesvědčit všechny kompetentní, aby dali přednesu „zelenou“ na všech možných jeho cestách k pedagogům a dětem.

Ema Zámečníková

SVITAVSKÝ DÝCHÁNEK 13. – 14. DUBNA 2012

Přehlídka dětského divadla pro Pardubický kraj proběhla již potřetí v multifunkčním centru Fabrika. Pořadatel (Středisko kulturních služeb města Svitavy) opět potvrdil své schopnosti a maximálně využil skvělé zázemí pro hladký průběh celé přehlídky. Ta se pak mohla odehrát v poklidné a přátelské atmosféře.

O zhlédnutých představeních diskutoval pod vedením Jany Mandlové dětský lektorský sbor tvořený dětmi z Dramatické školičky ve Svitavách. Výstupy z těchto diskusí se staly součástí diskusí dospělých lektorského sboru s vedoucími souborů. Touto nenásilnou formou se tak k vedoucím i k lektorům dostala zpráva o tom, jak jednotlivá představení působila na své primární adresáty, totiž dětské diváky. Dospělý lektorský sbor pracoval ve složení: Eva Herzogová, Josef Brůček, Vojta Maděryč a Petr Mohr (ve funkci tajemníka a moderátora).

Pro děti ze souborů byly zajištěny dílny, které probíhaly paralelně s diskusemi lektorského sboru. Koncepce dílen byly značně ovlivněny

nepravidelnou a nerovnoměrnou účastí dětí. Přesto vedoucí Vít Piskala a Berit Hönigová nabídli dětem zajímavý program.

Přehlídky se účastnilo celkem dvanáct souborů. Kvalita jednotlivých inscenací byla značně rozdílná. **Divadelní kroužek DDM Damján Lanškroun** (vedoucí Iva Skalická) nabídl inscenaci s názvem **Mladá nota 2012**. V této autorské inscenaci šlo členům souboru především o splnění jejich vlastního přání, totiž zazpívat si své oblíbené písně. Divadlo se jim stalo spíše záminkou pro jejich zpěv. Celé představení se tak proměnilo v hudební show typu Česko Slovensko má talent a lektorskému sboru nezbylo než konstatovat, že divadlo se z celého jevištního tvaru vytratilo.

Dramatický kroužek ZŠ Řečany nad Labem (vedoucí Sonja Borovičková) vystoupil s představením **O veliké řepě**. Tato klasická pohádka byla přetvářena v pestrý karneval víceméně moderních pohádkových postav typu Rumcajs, Manka, Šmoulínka, Křemílek... I zde se objevila hudební čísla. Ta neposunovala děj a působila velmi nesusoudě v kontrastu s úvodní a závěrečnou písní, která tvořila rámec představení. Pro opakující se motiv tahání řepy nebyla zvolena žádná divadelní zkratka, a tak s postupně se zvyšujícím počtem postav na scéně docházelo k retardaci děje. Lektorský sbor ocenil technickou vybavenost hráčů.

Inscenace **O vznešené ježibabě** z dílny souboru **Dramaťák DDM Beta Pardubice** při diskusi otevřela téma kvality literární předlohy. Východiskem dramatizace byla pohádka Terezy Kratochvílové. Bohužel tento text nenabízí mnoho příležitostí k dobré dramatizaci. Situace nebyly vystavěny, chyběla jim pointa. I přes velkou snahu hráčů dát najevo své emoce nemohlo jejich jednání působit na scéně uvěřitelně, neboť motivace jednotlivých postav jsou již v textu předlohy zkratkovité, povrchní a místy i nelogické.

Soubor **ZUŠ B. Martinů Polička** (vedoucí Veronika Hřčková) pracoval se známým příběhem Dona Quijota. Jako východisko zvolila vedoucí souboru dramatizaci Michaila Bulgakova. Výsledkem byla inscenace s názvem **Úryvek z Dona Quijota**. Předloha je však bez úprav pro divadlo hrané dětmi náročná na jevištní zpracování. Jednotlivé promluvy jsou příliš dlouhé, nepodporují jevištní akci a svádí k deklamaci samotného textu. Přesto se celý soubor pokusil bojovat s větrnými mlýny a rozhodně byl v tomto boji úspěšnější než Don Quijot.

Divadelní soubor Zjev Jevičko (vedoucí Lucie Pilařová) s inscenací **Piráti z Bedrníku** nabídl pohled na práci se souborem, kdy vedoucí napíše autorský text hráčům na míru. Přístup je to v některých hlediscích výhodnější než vyhledávání vhodné literární předlohy. Nicméně i tento přístup má svá rizika. Jedním z nich je fakt, že vedoucí a autor textu v jedné osobě ztrácí hned od počátku nadhled nad předlohou. Pak se s takovým textem vedoucímu hůř pracuje, úpravy v textu mohou dost zásadně ovlivnit kvalitu sdělení a v případě, že se vedoucí při psaní na míru splete v typu postavy pro určitého hráče, může se stát jedna z hlavních výhod zásadní nevýhodou celého přístupu. Při tomto představení divák neměl zcela jasno, o jaký se jedná žánr. Ujasnění žánru by přitom divákovi zásadně pomohlo k jednoznačnějšímu porozumění.

Při výběru předlohy prokázala svou poučenost vedoucí **Divadelního kroužku DDM Heřmanův Městec** (Kateřina Vacková). Zvolila ověřenou dramatizaci Werichova textu Kristy a Jiřího Bláhových **O rybáři a jeho ženě**. Představení, které jsme zhlédli, bylo narychlo „obnovenou premiérou“ inscenace, kterou někteří členové souboru již před pár lety hráli. I přes celkovou nedotaženost bylo zřejmé, že uchopení textu a jeho jevištní provedení je inspirativní, tvořivé a nápadité. Plně se zde prokázalo, že kvalitní text může být vhodným materiálem pro dobrou práci s dětmi. **Proto lektorský sbor udělil souboru ocenění za výběr předlohy.**

S kvalitní literární předlohou pracoval i soubor **Benešáci Pardubice** (vedoucí Petra Plíšková a Martina Hezká). Námetem jejich inscenace **Každý má své mouchy** se stalo několik povídek z knihy Miloše Macourka Lásky a dělová koule. Převod Macourkových textů do jevištní podoby

bývá velmi často problematický. Nejinak tomu bylo i v tomto případě. Při dramatizaci příběhů vedoucí naplno nevyužívaly absurditu a nonsens, které jsou pro Macourkovy texty charakteristické. Přesto inscenace nabízel mnoho zajímavých a podnětných okamžiků a divák se mohl velmi dobře bavit tím, co se na jevišti odehrávalo. Hráči totiž předvedli velmi ukázněný výkon, kterým naplňovali dramaturgicko-režijní koncepci svých vedoucích. A to vše s chutí, radostí a hravostí. **Lektorský sbor udělil souboru ocenění právě za tuto ukázněnost a zároveň spontánnost na jevišti.**

Dramaček ZUŠ Chrudim (vedoucí Renata Klečková) pracoval s knihou *Kdyby čert na koze jezdil*. Jedním z výstupů práce na pekelném tématu je inscenace s názvem **Hrajeme si s pohádkou Nepovedený čert**. Hráči na jevišti působili přirozeně a jejich role byly přiměřené jejich věku a schopnostem. Scénografické provedení bylo jednoduché a prosté, bez větších zvukových a světelných efektů. Prostředí se proměňovalo pomocí bedny, kterou hráči dle potřeby otáčeli. Malby na jednotlivých stěnách bedny charakterizovaly jednotlivá prostředí, ve kterých se děj odehrával. Divák tak měl možnost sledovat vkusně provedené divadelní představení, které svými kvalitami svědčí o dobrém dramatickém výchovném procesu. **Lektorský sbor tomuto souboru udělil ocenění za dobře zvolené jevištní prostředky.**

DS Nad čistírnou Pardubice (vedoucí Klára Litterová) nabídla dvě dramatizace klasických pohádek. Obě inscenace byly vytvořeny v rámci preventivního programu pro mateřskou školu. Ukázalo se, že limity, kterým musela vedoucí vyhovět, byly velmi omezující a značně ovlivnily kvalitu inscenací po dramaturgické stránce. Didaktičnost obou inscenací a jejich jednoduchost nedala mnoho příležitostí hráčům, aby s tématem souzněli. Inscenace **Jako Jeníček s Mařenkou** byla ukázkou toho, jak to dopadá, když hráči s předlohou nesouzní a nejsou na sdělení tématu osobně zainteresováni. Přesto bylo možno konstatovat, že hráči jsou velmi dobře technicky vybaveni a zaslouží si lepší předlohu, prostřednictvím které by mohli prezentovat vlastní postoje a názory k problematice, která je jim věkově blízká. V inscenaci **O Otesánkovi** byl tento problém šikovně odstraněn, neboť hráči celý příběh vyprávěli, měli možnost jednotlivé postavy komentovat. Tím hráči nad příběhem získali nadhled a prostor pro svou osobní výpověď. Hráči tak dokázali příběh divákům sdělit a navázat s nimi kontakt. Diváci pak mohli lépe porozumět, proč zrovna tito hráči hrají tento příběh. **Za tento přístup a nadhled dostal soubor ocenění lektorského sboru.**

Inscenace **Kocourkov** z dílny souboru **Horní-Dolní – dramatický kroužek při ZŠ Sloupnice** (vedoucí Eva Sychrová) svou celkovou mírou stylizace ukázala, jak je možno s jednoduchými výrazovými prostředky vytvořit velice vkusný tvar s jasnými uměleckovýchovnými kvalitami. Celkový dojem napaditého a hravého představení zrazovala jen slabá zakončení jednotlivých epizod ze života Kocourkovských, což se negativně projevilo v temporytmu představení. **Lektorský sbor jednomyslně navrhl tuto inscenaci do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna 2012.**

Inscenace **Emil a detektivové** souboru **Veselé zrcadlo Gymnázium Ústí nad Orlicí** (vedoucí Lenka Janyšová) byla vrcholem přehlídky. Východiskem se stala dramatizace stejnojmenné knihy Ericha Kästnera, kterou si vedoucí půjčila od Mirka Slavíka. Nespokojila se však s tím, co dramatizace nabízela, a po svém si ji upravila. Scénografickou prostotou, formou vyprávěného divadla a výstavbou dramatických situací založených na uvěřitelných mezilidských vztazích vytvořila vedoucí odpovídající prostor pro dětský dramatický projev. Lektorský sbor doporučil dílčí úpravy v hudební složce inscenace, drobná upřesnění v řešení mizanscény některých situací a nalezení drobných jevištních akcí pro některé postavy dětské party. **Pro výše jmenované kvality lektorský sbor navrhl tuto inscenaci na přímý postup na celostátní přehlídku Dětská scéna 2012.**

Vojta Maděryč

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ BRNO – 14. A 15. 4. 2012

Po stopách Olivera Twista

... letošní krajské kolo recitační přehlídky jednotlivců připomnělo anglického romanopisce Charlese Dickense, od jehož narození uplynulo v letošním roce 200 let. A byl to právě hlavní hrdina jeho románu *Oliver Twist*, který provázel recitátory oběma dny – 14. a 15. dubna 2012. Tradičním místem přehlídky v jihomoravském kraji bylo Studio dramatické výchovy Labyrint v Brně – Bohunicích (Lužánky – SVČ). Na přípravě se společně s pracovníky Labyrintu podíleli studenti ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU pod vedením Evy Davidové a Evy Herzogové a studenti Střední školy uměleckomanažerské, s.r.o., kteří připravili tematické zaměření přehlídky, byli průvodci přednášečů a v neposlední řadě zajišťovali harmonický průběh celého programu.

Úvodem nastoupili studenti se svou etudou z příběhu *Olivera Twista* a poté následovaly rozcvičky, které recitátory uvolnily a připravily na jejich výstup. Každá kategorie měla svůj lektorský sbor, který tvořili: Petra Rychecová, Tomáš Doležal, Jakub Hulák, Zuzana Jirsová, Eva Dittingerová, Petr David a Emilie Špatná. Úroveň recitátorů byla velmi různorodá. V přehlídce se objevilo hodně opakujících se textů, které byly většinou recitátorům vybrány a jen výjimečně si recitátoři, jak vyplynulo z diskuzí, vybírali text sami. Častým jevem bylo i to, že texty neodpovídaly věku recitátorů. A jako každý rok byl problém s nedostatečnou informovaností. Učitelé nečtou celé propozice, které jsou jim včas zasílány, a to působí potíže jak dětem, tak i organizátorům přehlídky.

Velmi přínosné a zajímavé byly diskuze lektorů s doprovodem recitátorů. Diskutovalo se o výběru textů, průběhu přípravy na přehlídku a také o úskalích či přínosech dětského přednesu. Nutno podotknout, že o diskuzi byl velký zájem a z mého pohledu byly velmi přínosné jak pro lektory, tak i pro pedagogy dětí či jejich rodiče. Diskuze recitujících dětí vedli studenti a jejich cílem bylo podnitit recitátory ke vzájemné zpětné vazbě, diskutovat o smyslu a zásadách přednesu a také motivovat k další práci.

Lektorský sbor vyslal na celostátní přehlídku **Sabinu Poláškovou** ze ZŠ Krásného v Brně (2. kategorie), která zaujala příjemným, přesvědčivým a kontaktním projevem, **Oskara Vaňka** ze ZŠ Kuřim (3. kategorie), který zaujal především schopností navázat kontakt, komunikovat a svou energii posílat divákům, a **Veroniku Tomečkovou** ze ZŠ Strážnice (4. kategorie), která se v obou textech se recitátorka projevila jako technicky vyspělá a výrazově pestrá a zajímavá, obdařená velkou představivostí, která jí pomáhá vtáhnout diváky do atmosféry textu.

Pro všechny účastníky, jak doufám, byla přehlídka inspirací pro další práci s poezií i prózou.

Na závěr bych ráda zveřejnila jeden z ohlasů na krajské kolo přehlídky v Brně, který mi byl zaslán mailem.

„Dobrý večer, chci vám jen poděkovat za skvěle naplánovanou a provedenou akci. Nikdy jsem se této přehlídce nezúčastnila a nadmíru předčila mé očekávání. Bála jsem se, že děti budou jen recitovat a pak sedět a poslouchat, ale den byl nabitý od rána do odpoledne... Ještě jednou děkuji Alena Benešová.“

BcA. Emilie Špatná, organizátorka přehlídky

DĚTSKÁ SCÉNA BRNO – 13. – 14. 4. 2012

Krajská přehlídka Jihomoravského kraje v Brně si během let vybudovala tradici velké a pečlivě organizované téměř týdenní akce, zároveň se ale, zvláště v posledních letech, potýkala se slabší divadelní kvalitou většiny přihlášených inscenací. Se zanikajícími okresními postupovými koly krajská přehlídka ztratila možnost předvýběru a v programu začaly převažovat nezkušené soubory a inscenace trpící zcela elementárními nedostatky. Nynější hlavní organizátor přehlídky Miloš Maxa (Centrum divadelních a tanečních aktivit v SVČ Lužánky) se tentokrát rozhodl pro razantní krok. Byť výběr na základě dodaného videozáznamu asi není ideální řešení, hlavní záměr se podařil. Přehlídka se zkrátila na dva jeden hrací den (pátek), druhý byl věnován

dílnám pro děti a seminářů pro vedoucí souborů. Průměrná divadelní kvalita výrazně stoupla a zvýšila se tak i odborná úroveň diskusí o představeních.

I sedm vybraných inscenací ovšem zahrnuje spektrum od méně poučených po ty, které jeví známky zkušeného vedení. Za typické školní insitní divadlo lze označit **Princeznu na hrášku** souboru **ZŠ Drnholec**. Děti převážně deklamovaly text, navzájem na sebe příliš nereagovaly a vrcholným číslem zmateného děje byl okamžik, kdy si princezna sama umístila zrnko hrachu pod hromadu bortících se matrací.

Soubor **Dlaně z Hustopečí** sáhl (zcela nevědomě) po jednom z evergreenů dětského a mladého divadla, Bradburyho povídky **Celé léto v jednom dni**. V představení se objevuje řada působivých momentů, inscenaci ale chybí promyšlenější dramaturgie a tematická stavba. O důvodech, proč je hlavní hrdinka Margot terčem nesnášenlivosti svých spolužáků, se můžeme jen dohadovat, častou nedramatičností situací a nadbytečných monologů hrající dívky „dohánějí“ přehráváním či falešným prožíváním – podobně jako se to souboru občas stávalo loni v jinak pozoruhodné hře Don Pedro, don Pablo a Věra Lukášová.

Brněnský spolek **Loudino** patří k pravidelným účastníkům přehlídky. Inscenaci **Slepičí ostrov** jakoby navázal na svůj fantastně-cirkusový loutkový seriál z minulých let, zmatenost příběhu a svévolné řazení nahodilých motivů ale nakladly divákovi do cesty příliš mnoho překážek – je otázka, jestli to mohlo dopadnout jinak, když se vedoucí souboru Radomír Prokop rozhodl použít text Aloise Mikulky.

Citlivě a kultivovaně působilo komorní představení **1000 a jedna noc** souboru **Dvaadvacet a půl stupně**. Šlo o klasicky činoherní zpracování povídky Petra Šabacha o sblížení malé holčičky s přistiženým zlodějem v podání tří studentů z **Gymnázia Matyáše Lercha v Brně**. Právě „realistický“ přístup studenty i přes řadu působivých momentů do jisté míry zradil, protože už vzhledem ke svému věku neměli šanci věrohodně uhrát obě hlavní postavy. Pokus to byl ale účtyhodný, už jen proto, že šlo údajně o samostatnou práci dětí, s pouhou „supervizí“ jejich učitele Stanislava Zajíčka.

Usnula jsem, nevšední příběh „záhrobního“ dobrodružství dívky, která usnula na hřbitově, nám vyprávěl domácí soubor **Brnkadla** ve svém zpracování pozoruhodné knihy Tomáše Holečka a Kristiny Dufkové napsané na námět mexického spisovatele Jorge A. Estrady. Představení bylo pestré a vtipné, bylo ale jasné znát, že jde o rozpracovanou látku, na které musí soubor ještě pořádně zapracovat, stejně jako musí jeho členové zapracovat na sobě, aby dokázali zvládnout všechny úkoly, které na ně tato látka (a vedoucí souboru Petra Rychecká) klade.

Inscenace 1000 a jedna noc a Usnula jsem získaly za své kvality na přehlídce ocenění.

Soubor **Loutkino** vystoupil na přehlídce dvakrát. **Žába starostka**, tentokrát v podání jakési „přípravky“, tedy sedmi - až devítiletých dětí, a v režii Aleny Zemčíkové, byla asi tím nejlepším, co jsem dosud od tohoto aktivního brněnského souboru viděl. Dobře zvolený příběh Františka Nepila s nadčasovým tématem arogance moci je ztvárněn pomocí jednoduchých hadrových loutek, představení má energii a švih, děti jsou ve věci, hrají s potěšením, výborně mluví... Jen tu a tam převládne nad jejich přirozeností jistá strojenost a „nacvičenost“. Svou roli ale jistě hrála i třema dětmi, z nichž některé stály poprvé na jevišti. **Inscenace byla lektorským sborem ve složení Zuzana Jirsová, Ilona Hájková a Jakub Hulák doporučena do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.**

Na konec mi zbyla **Sachsiáda** – ambiciózní představení, o kterém se mi těžko píše. Dav dětí od menších až po dospívající v jakémsi fanatickém vytržení třičtvrté hodiny chrlí obhroublé a lascivní satirické texty německého autora ze 16. století Hanse Sachse, naprosto vzdálené dětskému světu, a exhibuje přitom v extatických pohybových kracích. Děti jsou bezpochyby nesmírně šikovné, hodně se toho naučily, nad vším se ale vznášá otázka, zda jsou ještě vůbec samy sebou, jestli se nestaly obětmi nezdravých ambicí dospělých manipulátorů. Jak jsme se dozvěděli v diskusi, **Brněnské dětské divadlo** je profesionální soubor, najímá si lektory na výuku jednotlivých divadelních dovedností, stejně jako profesionální režiséry (v tomto případě mladého absolventa JAMU Vítězslava Větrovce). Neviděl jsem dosud jinou inscenaci souboru, Sachsiáda pro mě ale byla ukázkou hrubé necitlivosti k dětem i divákům, „noční můrou“ porotce dětského divadla.

S časovým odstupem ale můžu s potěšením konstatovat, že mi ani tento poslední jmenovaný zážitek nezastínil celkový příjemný dojem z průběhu přehlídky a její organizace.

Jakub Hulák

OLOMOUCKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OLOMOUC – 13. 45. 2012

Olomoucká recitační přehlídka byla tradičně páteční, tradičně v ZUŠ „Žerotín“ Olomouc a měla i tradičně velice hezkou úroveň, což je dáno především účastí dětí ze čtyř LDO ZUŠek, kde se s dětmi pracuje systematicky a na výborné úrovni. Netradiční byl jen úvodní seminář pro děti, který jsme my, organizátoři, plánovali již dříve, a až letos se ho podařilo uskutečnit. Lektorování seminářů pro jednotlivé kategorie se věnovala Alena Palarčíková, Magda Veselá, Magda Strejčková, Zuzana Zapletalová a Jana Turčanová. Přestože šlo jen o hodinku strávenou společnými hrami a rozmlouváním, děti si novinku velice pochvalovaly a její vliv byl cítit i na uvolněné atmosféře při pozdějším vystupování.

V **1. kategorii** se představila přibližně dvacítko recitátorů, kteří se během úvodních her hezky rozsoupli a předvedli jako originální šikulové. Při recitaci se většina z nich představila s kvalitními texty, objevilo se více vhodných úryvků z dětských knih než v minulých letech.

Ve **2. kategorii** byla pěkná úroveň, i když hodně malých recitátorských talentů, které loni zaujaly, postoupilo letos do **3. kategorie**. Jasným postupujícím, kterému se vystoupení vydařilo ve všech směrech byl **Petr Schön**. O dalším postupu se lektori dlouho rozhodovali, aby nakonec vybrali **Anežku Bilíkovou** jako náhradnici **Kateřinu Zahradničkovou**, která se nakonec vzhledem k menšímu počtu postupujících z jiných krajů, z cesty na DS taky raduje.

3. kategorie se zúčastnilo dvacet dětí, úroveň byla velmi slušná, bylo zřejmé, že téměř u všech jde o šikovné a zkušené recitátory, kteří byli dobře technicky vybaveni. (Pět z nich se už v minulosti zúčastnilo celostátního kola Dětské scény.) Porota ocenila zajímavý dramaturgický výběr úryvků. Ve výběru textů převládá u dětí hledačský přístup. Často společně se svou vedoucí našly úryvek z knihy, který jim seděl přímo na tělo. Díky dobrému výběru pak mohly do přehlídky vnést osobité pojetí vybraného textu, což u **3. kategorie**, která bývá často problematická právě ve výběru textu na míru recitátora, který není už dítětem, ale ještě není ani dospělým, není zcela obvyklé. Mnoho recitátorů si odvážně vybralo neotřelé, často i náročné texty s tím, že jsou si vědomi jejich náročnosti, ale je to pro ně výzva. Tyto pokusy se nedají přehlédnout. Na druhou stranu tento přístup s sebou přinesl i problémy právě s obsahem úryvků, objevily se texty, které jako celek působily jako vytržené z kontextu a recitátor pak nemohl obsah textu dostatečně předat. Častý nedostatek, který se v této kategorii objevoval, bylo sekání a pauzování textu v místech, kde to nebylo logické. Porota upozornila i na často zbytečné čtení čárek, u kterých se významově pauza dělat nemusela. Velmi příjemným překvapením byla velká účast chlapců, z 20 recitátorů jich bylo 7. Jejich „mužská“ recitace byla jistě inspirativním přínosem. Do celostátního kola postoupil **Hugo Hron**, který zaujal vyrovnaností obou textů a přesvědčivým osobitým pojetím textů Roberta Fulghuma Ach jo a Ivana Vyskočila Zápas s dráždlem. Druhou postupující je **Alžběta Mankovecká**, která si vybrala text od Radůzy Kaštan a text od Martina Jirouse z knihy Magor dětem.

V Olomouci se letos ve **4. kategorii** opravdu dařilo. Už od rána byli všichni dobře naladěni, protože se podařilo uskutečnit přípravnou dílnu, ve které se interpreti stačili seznámit, uvolnit, pobavit i rozmluvit. Diváci pak zaujatě sledovali výstupy svých kolegů, které byly převážně humorné. Oproti minulým letům si recitátoři vybírali většinou kvalitní, dokonce i objevné texty, nejen ty „oprášené ze starých dramatických složek“. Pro lektory bylo těžké vybrat pouze dva, kteří by mohli postoupit do celostát-

ního kola. Nakonec se shodli na postupu **Veroniky Kvapilové** a **Davidy Marečka**, kteří dokázali, že jsou nejen technicky vybaveni, ale že jsou i schopni posluchače zasáhnout. Bohužel se do tohoto výběru nevešla **Tereza Havlíková**, která by, stejně jako vybraní dva, dokázala reprezentovat Olomoucký kraj.

Alena Palarčíková, Petra Němečková, Magda Veselá

OSMÝ PODĚS OLMOUC – 14. – 15. 4. 2012

Poděsu jsem se zúčastnil podruhé. A i v letošním roce jsem obdivoval, jak perfektně byla tato krajská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů v Olomouci zorganizována. Sympatické je, že pořadatelé v čele se Sdružením D dbají na to, aby to byla především přehlídka - proto má PODĚS výrazně pracovní charakter, je to přátelské setkání dětí, jejich učitelů a vedoucích, kteří tu mají možnost vzájemně se inspirovat a nahlížet do svých divadelních a dramatických výchovných „kuchyní“. A letos bylo příležitostí k inspiraci opravdu hodně. Z dvanácti inscenací tu byly tři, které je možné bez rozpaků označit za výborné.

V první řadě to byl *Prolhaný Henry* **dětského divadelního souboru Bertici olomoucké ZUŠ Žerotín**, práce zkušené učitelky LDO Aleny Palarčíkové a jejich světců. *Sedm strašidelných příběhů* Briana Jacquese si v posledních letech čeští vedoucí často vybírají k dramatizování. (Pro pořádek se sluší připomenout, že pro české dětské divadlo ji před více než deseti lety objevila Irena Konývková - viz její inscenaci *R.S. B. s ručením omezeným* z roku 1999.) I když tato kniha povídek není po literární stránce žádný skvost, nabízí dobrý dějový materiál, z něhož šikovný vedoucí dokáže vytvořit nosné příběhy. Letos se to podařilo Aleně Palarčíkové, která Jacquesovu povídku *Prolhaný Henry* mo *Mawdsley* ku prospěchu věci žánrově poněkud posunula směrem ke grotesce. Příběhu prospělo větší propracování postavy Henryho (pohledy do jeho dětství atd.) i domýšlení nových situací, blízkých hrajícím dětem (zápletky s koncertem Lady Gaga). Lektorský sbor i diváci ocenili řadu divadelních nápadů (řešení pekla stylizovaného trochu jako feťácké doupě) a také imponující vybavenost hrajících dětí. Na krajské přehlídce byla inscenace ještě trochu zatěžkaná zbytečným „stěhováním“ židlí mezi jednotlivými scénami a některými nedořešenými detaily, ale celkově vyznělo toto olomoucké představení jako jednoznačný vrchol přehlídky. Inscenace byla navržena na celostátní Dětskou scénu do Svitav k přímému postupu.

Příjemným překvapením byla svěží inscenace *Dvě vesnice* **Divadla Na schodech ze ZŠ E. Valenty z Prostějova**, které pracuje pod vedením Hany Lužné. H. Lužná učí na této ZŠ volitelný předmět Dramatická výchova a na jejích světcích je její kvalitní práce vidět. Děti se na jevišti cítí dobře, jsou přirozené (jen někde „přitlačí na pilu“ trochu víc, než je potřeba), disponují nepřehlédnutelnými divadelními dovednostmi, dokážou výborně rozehrávat i drobné situace a mají evidentní potěšení z Wernischova absurdního humoru. Základní klíč je zcela prostý a funkční: anekdota je sdělována především vyprávěním, které se rozžívá

drobnými akcemi, přičemž si soubor vystačí jen s několika zástupnými rekvizitami. (A kdyby vše dokázal vyhrát jen se židlemi, možná že by absurdní efekt byl ještě působivější.) **Inscenace byla doporučena na Dětskou scénu do širšího výběru.**

Nejmladšími vystupujícími na letošním PODĚSU byli předškoláci. Zuzana Šviečková, která s nimi pracuje, si je dobře vědoma toho, že dělat „opravdické“ divadlo s takto malými dětmi je riskantní a může to skončit zdrilovanou spartakiádou, která dětem nepřinese nic než mechanické, vyprázdňené opakování secvičených pohybů a také zbytečný stres z vystupování před neznámým publikem. Jenže Z. Šviečková šla se svým souborem **Rybky z MŠ z Velké Bystřice** na *Duhovou pohádku* Daniely Fischerové (konkrétně na první příběh Jak se Slunko nudilo) chytře a citlivě: Aby předškolní děti mohly přirozeně a prostředky, které zvládnou, příběh o tom, jak sluníčko „obarvilo“ svět, přehrát - a to i před diváky na jevišti -, vymyslela jednoduchý princip: Spolu s dětmi si na jevišti hraje i ona sama na jednotlivé situace, posílila dialog Slunka a Větru a jako vyprávěčka a současně i režisérka vytváří dětem zázemí a jistotu, kterou předškoláci potřebují, aby se neztratili v novém prostoru a v příběhu. Bylo to příjemné nakouknutí do herny mateřské školy, které mělo i působivé divadelní parametry.

Lenka Rozbrojová, která pracuje s dětmi v **ZŠ Šumavská v Šumperku** (v Olomouci vystoupily děti pod názvem **TRIO z 3. B**), má ve srovnání se Z. Šviečkovou daleko méně zkušeností a na práci s dětmi jde zatím jen intuitivně. Pro trojici dětí vybrala známou prózu Josefa Čapka - své vystoupení pojmenovali *O pejskovi a kočičce - Jak si myli podlahu* - a děti ji více méně odrecitovaly frontálně, do diváků, ale přitom na sobě měly čepičky s oušky a tu a tam, spíš bezděčně, se po sobě po očku podívaly, jako by nevěděly, jestli se to smí. Při diskusi s vedoucí jsme se dozvěděli, že to původně bylo opravdu recitační vystoupení, ale že jim kdosi v okrese poradil, že by to přednášení měli nějak „oživit“. A tak z toho z nezkušenosti vznikl tento zvláštní hybrid - ani přednes, ani divadlo, v němž se děti, i když jsou šikovné, cítí pochopitelně nesvé. Sympatické však je, že L. Rozbrojová cítí, že to není to „pravé ořechové“ a že bude dobře se v divadelní a přednesové práci s dětmi začít vzdělávat.

Několik inscenací na Poděsu patřilo k těm, které je možné označit za solidní nebo inspirativní z různých úhlů pohledu, i když po divadelní stránce nebyly ve všem všudy dotažené.

Především nelze pominout invenční práci Jany Jurkasové ze **ZUŠ Uničov**, která se se svým souborem **Zhasni!** pokusila v inscenaci *My víme, co je pravá radost!* divadelně zajímavými prostředky zpracovat pocity a problémy současných teenagerů. Téma o podléhání módě a všudypřítomné reklamě je pro soubor zjevně důležité. Je to v pravém slova smyslu autorská inscenace, která vznikala z dlouhodobého prozkoumávání tématu a z etud, z nichž členové souboru nakonec složili jevištní koláž. Výsledkem je však poněkud plakátová inscenace, tak trochu manifest. Jednotlivé situace jsou tak krátké, že se v nich divák sotva stačí zorientovat (např. zajímavá situace totálního kolapsu počítačů je jen nahozena, ale dál už se nerozehrává), a často i málo konkretizované a některé i málo čitelné. Scéna - systém několika paravánů - vypadá na první pohled zajímavě, ale divadelně se moc neuplatní. Např. výborný nápad s dírami v jednom z paravánů je využit jen jednou - ale dál už se s ním nepracuje, ačkoliv jde o velmi výrazný scénografický prvek, který přirozeně přitahuje divákovu pozornost, protože má potenciál stát se působivým symbolem.

DS Ráči Roveňáčci ze ZŠ Rovensko (ved. Pavla Schönová) přijel letos s muzikálem podle knihy Roalda Dahla *Čarodějnice*. Stejně jako v loňském roce, i letos lze práci Pavly Schönové označit za solidní. Děti působí na jevišti vcelku přirozeně, i když ne všechny a ne vždy jsou stejně přesvědčivé: občas zahlédneme zbytečná ilustrativní gesta, o šumlování ani nemluvě, místy jsou situace jen oddemnstrovány, místo aby byly naplňovány. Co však dětem rozhodně neseď, v čem se necítí dobře, jsou muzikálové árie (např. Babiččino sólo). Pokud mají zpěvy charakter písniček, je všechno v pořádku a dětem i inscenaci to pomáhá (např. písnička Jedem do Anglie nebo čarodějnická píseň na sněmu). Vedoucí a souboru se podařilo vcelku zdařile sdělit příběh, ale některé situace by potřebovaly divadelně domyslet, např. moment, kdy čarodějnice odhalí schované hlavního hrdinu. Promyšlenější by mělo být loutkářské rozehrávání myši, zatím jsou v rukách dětí spíše rekvizitami než živými bytostmi.

Se souborem **Truhlíci ZUŠ V. Ambrose z Prostějova**, který vede Hana Kotyzová, přijel letos Jan Šprynar. Z *Lingvistických pohádek* Petra Nikla si vybral dva texty - *Pohádu* a *Pohádečku* - a sestavil z nich dialog dvou „zaťatých“ part, které se nad kočárkem s miminem vzájemně popichují a přebíjejí - jedna deminutivy, druhá augmentativy. Nápad je to pěkný, ale protože se s ním dál nepracuje a neobměňuje se, brzo se

opotřebuje. Nehledě na to, že mimino v kočárku se brzo ztratí z dohledu, rámcová situace se rozplyne a vyprávěcí souboj pouze mechanicky graduje až do zbytečných grimas a šklebů.

DS Kandrdásek, SVČ ATLAS - BIOS z Přerova (oficiální vedoucí je Jana Teterová, ale režii měl Ivo Kolařík) přivezl dramatizaci Werichovy pohádky *Moudrý Honza* (poprvé vyšla v *Úsměvu klauna* v roce 1984, nejnověji v souboru Werichových textů z pozůstalosti v knize *Deoduši*). Zatímco loňská inscenace tohoto vedoucího působila jako totální omyl, letos jsme zažili příjemné překvapení. Inscenace je živější, prvky grotesky, korespondující s Werichovou poetikou, a jednoduché prostředky (imaginární rekvizity, jednoduché kostýmy, strohá stylizace...) dětem i charakteru příběhu sedí. Stále tu však bohužel zůstává až příliš mnoho popisného ilustrování, až příliš často se odehraje i to, co se řekne slovy. A kdyby vedoucí využil důsledněji toho, že vyprávěčky mohou navazovat vztah s postavami a reagovat na situace, které se před nimi rozehrávají, dostala by inscenace ještě větší živost a švih.

DS KIX, DDM Krasohled Zábřeh (ved. Magdalena Schwarzová) přivezl do Olomouce pásmo *Cesta kolem světa*. Na jevišti se stavěly velké pestrobarevné kulisy, přenášely se tu masky (o hře s nimi nemohlo být ani řeči) a do toho děti deklamovaly chatrné verše o různých zemích (místa připomínaly stokrát vyvařené texty Jiřího Žáčka, místa byly jen neobratnými rýmovánkami). Jen ve dvou momentech se tu děti začaly projevit přirozeně, a to tehdy, když jim text a aranžmá umožnily vstoupit do dialogu (báseňky o kobře a tygrovi). Škoda že si vedoucí nevybrala kvalitní texty, škoda že cítila potřebu děti zavalit bohatou, ale nefunkční scénografií a také hudbou, která byla ze zcela jiné opery, protože tím dětem uzavřela cestu k tomu, aby se na jevišti mohly projevit za sebe a mít radost z tvorby.

K nejproblematictější vystoupením Poděsu patřila i letos (stejně jako vloni) inscenace **divadelního souboru DDM Šternberk**. Michal Zapletal, který se v DDM věnuje i dalším oborům a činnostem, mluvil i letos o tom, že na divadelní kroužek vlastně ani nemá moc času... (Nemohu se ubránit otázce, proč ho tedy vede, když se mu vlastně nestihne věnovat tak, jak by to bylo potřeba.) Z textů Daniela Heviera si vybral tři pohádkové prózy *O, Zapomnětlivý parašutista* a *Noční košile*, což jsou samy o sobě texty pěkné, ale vesměs založené na hře se slovy. Ve chvíli, kdy se popisně ilustrují a materializují, vtíp z nich spolehlivě vyprchá. Navíc jsou to texty pro mladší školní věk, jemuž soubor ze Šternberka už dávno odrostl, a tak jsme na jevišti viděli pubertáky, kteří se cítí místy až trapně.

Jitka Minářová, která vede **soubor RG a ZŠ města Prostějov** se rozhodla - podle vlastních slov -, že děti seznámí s Hansem Christianem Andersenem. Tento bohužel záměr však realizovala způsobem, kterým děti od Andersena spíše odrazuje. *Setkání s Andersenem*, jak se inscenace jmenuje, je složena ze dvou divadlu se velmi vzpírajících textů (Smrček a Holčička se sirkami) a je vsazeno do dosti násilného rámce - rozhovoru dvou děvčat, která si vyprávějí o Andersenovi, přičemž jedna z nich o něm údajně nikdy nic neslyšela (což jí však nebrání v tom, aby se stala vyprávěčkou druhého příběhu). Inscenace je to nejen neumělá, ale místy se dostává až na hranici kýče - jak diletantsky zdramatizovanými texty, plnými nelogičnosti, nahodilostí, anachronismů (mobily, víno v krabici, vánoční nákupy v supermarketu...) a necitlivostí, tak podivnými režijními nápady (tančící vyprávěčka) nebo bombastickou hudbou.

Dvoudenní přehlídku zakončilo divadlo Slunečník **ze ZŠ Sluneční ze Šternberka** pod vedením Evy Šalkové. Mimo hlavní program vystoupil soubor, přesněji řečeno celá třída, s inscenací *Leonardo da Vinci a zloděj obrazů* a předvedl, že divadlo může být skvělým prostředkem pro vytváření komplexních projektů na základní škole. Eva Šalková si jako předlohu vybrala stejnojmenný detektivní příběh Anelie Bennové a na jeho základě vytvořila jakousi živou encyklopedii o renesanční Florencii, v níž se děti cítí skvěle a s nelíčenou chutí si ji užívají. Inscenace nemá velké divadelní ambice, ale dětem jsou tu dány přesně takové úkoly, na které stačí a které je rozvíjejí - v tomto případě je to především schopnost kolektivní souhry, přirozeného projevu na jevišti a dovednost vytvářet jednoduché obrysové postavy plus učení spousty vědomostí z dějin umění. Zbytečné jsou tu jen zpěvy. Vedoucí sice zdůvodňovala zpívání pasáže tím, že mělo jít o projekt, do něhož měla být zapojena i hudební výchova, ale co je to platné, když zpěv děti nezvládají a ještě ke všemu písničky retardují děj a jsou v inscenaci nadbytečné. Výtvarně je inscenace řešena velmi šikovně; i kostýmy jsou stylizovány „renesančně“, což v tomto případě působí funkčně a podporuje to demonstrační princip hraní rolí: postavy jsou dětmi předváděny jednoduchými prostředky a kostýmy tak dodávají další informaci o postavě, a navíc vytvářejí příjemný, zčásti i bezděčný, ale

ne trapný komický efekt (malý kluk oblečený do renesančního kostýmu Leonarda, svěřující se, co všechno vynalezl, který současně řeší detektivní záhadu zmizení své Mony Lisy...).

Je moc dobře, že součástí olomouckého Poděsu byly i letos - vedle diskusí lektorského sboru s vedoucími - dílny pro děti ze souborů, které byly vedeny spolupracovníky Sdružení D včele s Magdou Veselou, učitelkou LDO ZUŠ Iši Krejčího. Podle spokojených tváří, které jsem potkával v sálku ZUŠ Žerotín a na chodbách této školy, která přehlídku velkoryse hostila, soudím, že se dílny, stejně jako celá přehlídka, vydařily.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Petra Němečková, Iva Němečková a Jaroslav Provazník.

Jaroslav Provazník

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ – SÓLISTŮ DĚTSKÁ SCÉNA V OSTRAVĚ 2012

Krajská přehlídka proběhla dne 26. 4. 2012 ostravském CVČ Korunka a byla jako každoročně dobře připravená. Pětičlenný lektorský sbor (Hana Cisovská, Jana Křenková, Helena Skálová, Hana Rychecká a Lucie Semančíková) v dopoledních hodinách sledoval mladší kategorie, v odpoledních pak dvě starší.

Ostravskou tradici je účast **o. kategorie** (letos 6 malých recitátorů). Svědomitě připravené a svátečně naladěné děti nepřišly s žádnými novými texty, ale zasloužily se o příznivé počáteční naladění přítomných. Jejich setrvání do konce první části, doufejme, umožní doprovázejícím pedagogům či rodičům seznámit se s hodnotícími kritérii a pojetím přehlídky do budoucna.

1. kategorie (8 dívek, 6 chlapců) a **2. kategorie** (10 dívek, 6 chlapců) překvapily téměř polovinou velmi dobrých energických výkonů, chutí vystoupit, vztahem k textu, těšením se na pointu. Zasloužená ocenění: **Eliška Hajná**, O. Preussler: Malá čarodějnice, **Jiří Veselý**, M. Kapek: Kam na nás, **Natalie Kaletová**, J. Havel: Jak vrána chtěla zpívat v opeře, **Alena Malá**, M. Drijverová: Holčička a mrak, **Anna Veselá**, J. Lada: Příhody lišky Bystroušky, **Daniel Riedel**, J. Ptáčková: Prázdninová. V kontrastu s nimi jsme opakovaně konstatovali prvoplánovou ilustraci slova jak gestem, tak nelogickým důrazem. Malá pozornost se věnuje hygieně hlasu. Dramaturgickou nenápaditost nelze vyčítat dětem.

Do národního kola postupují: **Johanna Szpyrcová** (Daisy Mrázková: Směšná ještěrka), která přednesla citlivě a s postupně nabývajícím jistotou text vybraný s patrnou znalostí poetiky autorky. Je velmi dobře vybavena dovednostmi (hlas, artikulace), uvolněně se projevuje pohybem a mimikou, pracuje s prostorovou představivostí. Celkovým projevem zaujala mimořádně. Dále: **Vít Šimeček** (Vojtěch Steklač: Boříkovy lapálie), jenž s chutí a v přirozeném tempu vypravuje jakoby vážně příběh, kterým se sám baví a tím získává posluchače i přes nedostatky v členění textu. Prohřešky v artikulaci i intonaci nechtěně podporují celkové sympatické vyznění.

3. kategorie (8 dívek, 1 chlapec) a **4. kategorie** (10 dívek, 2 chlapci)

I letos se přihodilo, že na nevyzpytatelná rozhodnutí některých okresních porot doplatily děti, které nejsou včas upozorněny na výběr jimi zvoleného nekvalitního textu. Ne svou vinou se ocitnou v nezáviděníhodné pozici v hodnocení těžko souměřitelném s vyzrálým výkonem svých vrstevníků. Laciný text na krajskou přehlídku nepatří, není-li vybrán s vědomým záměrem. To se bohužel nekonallo. Doufejme, že oceněné

výborné výkony a doprovodné komentáře lektorského sboru pomohou bystrým dětem v orientaci k pochopení smyslu přehlídky. Ocenění: **Tereza Diatlová** (M. Macourek, D. Fischerová), **L. Váňová** (M. Drijverová, M. Holub)

Postup do národního kola: **Johana Handlířová** (Annika Tetzner: Červená stuha, J. Kainar: Starý muž), která v monologickém textu přehledně upravené ukázky z memoárové prózy sdělila závažné téma. Vypravuje s úctou i nadhledem, nestylizuje se do mladší postavy, jejíž prožitky věrohodně, ale bez falešného patosu, tlumočí. Má cit pro uměřenost. Zaujala rovněž působivým druhým textem. Dobře artikuluje, má dobře posazený hlas. **Kristýna Kriebelová** (J. Kainar: Kocourek, J. Skácel: Uspávanka s bývalými anděly a modrým ptáčkem) oba texty přednesla soustředěně, s citlivostí k básnickému slovu. Dovede sdělit podtext i předat básnické obrazy. Vědomě pracuje s pauzou a texty, pointuje. **Matěj Šumbera** (Petr Nikl: Záhadná pohádka, Václav Hrabě: Reduta blues) nápaditě v žánrově odlišných textech navodil odlišnou atmosféru; zvládá volný verš, dovede gradovat, oba náročné texty, vzhledem k jeho věku, má zažité. Jeho projev je osobitý. **Radek Slaný** (Gregory Corso: Okno, J. Žáček: Ochotnická) v monologicky pojatém nesnadném textu zaujal soustředěností, závažností sdělení, přirozenou komunikací mlouvou i tělem, snahou nabídnout a ne vnutit zamyšlení. Druhý text tematicky koresponduje, ale vzhledem k jeho kvalitě vyzněl méně přesvědčivě.

Za lektorský sbor: Jana Křenková

OSTRAVSKÉ ŠUPINKY 2012 - 14. 4. 2012

Po roce se opět krajská přehlídka dětského divadla konala ve společenském domě Labyrint v Ostravě-Třebovicích. Z městských kol bylo posláno celkem sedm inscenací. Letošní představení překvapila svou úrovní, takže tentokrát mohl lektorský sbor ve složení Jana Vozáriková, Jan Čihál a Hana Cisořská doporučit do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětská scéna 2012 dvě inscenace.

První z nich zaujala již samotným výběrem předlohy. Povídku Ivana Vyskočila zpracoval s názvem **Krátké vyprávění o Albertu Kyškovi, létajícím snu** soubor **Zuska z Havířova ZUŠ Havířov**. Za pedagogického a režijního vedení Hany Galetkové se soubor zhostil textu tvořivě, ale na druhou stranu citlivě s velkým respektem k autorovi. Podařilo se najít fungující klíč pro vyprávění skrze hru a zejména pohybovou akci. Děj je posouván pomocí „expertek na sny“, které obstarávají také tzv. „instruktážní vsuvky“. Vybavenost souboru je na dobré úrovni, hráči jsou v kontaktu, jsou soustředění, pohybově vybavení a jsou si vědomi tématu, které sdělují. Problémem je čitelnost jádra inscenace - samotného příběhu o snu Kyškovi, který zaniká v ostatních jevištních situacích a instruktážních vsuvkách. Lektori se rozhodli doporučit inscenaci na celostátní přehlídce mimo jiné také pro objevnou dramaturgii, která by mohla posouvat vnímání dětského divadla a inspirovat ostatní.

Druhou inspirativní inscenací bylo zpracování předlohy B. Clavela **O černém beránku a bílém vlkovi**. Vybral si ji soubor **Bum-Trach ZŠ s polským vyučovacím jazykem z Českého Těšína** s vedoucí Marií Szymanikovou. Ke kvalitě představení přispěla dobrá volba předlohy a také výběr její kvalitní dramaturgie Mirka Slavíka. Představení zaujalo především silou tématu a jeho jasným sdělením všemi divadelními prostředky. Děti zaujaly svou přirozeností a tím, jak jsou vtaheny do hry, svým soustředěním a jednoznačností ve sdělování tématu. Inscenace v sobě skrývá prostou, ale velmi pravdivou dojemnost, umocněnou duchem regionu Beskyd, do kterého je příběh zasazen. Problémem inscenace je nevyjasněnost a nejednoznačnost postav „lidí“ a jejich funkce v příběhu. Některé pasáže inscenace se příliš opírají o slovo, jde poměrně o dlouhé dialogy mezi vlkem a ovečkou, které si žádají většího zdivadelnění. **Pro citlivé a přesné zpracování tématu a sílu sdělení se rozhodl lektorský sbor doporučit soubor do širšího výběru.**

Také další inscenace byly příjemným překvapením. **O princezně solimánské** se rozhodly hrát děti ze souboru **Mališci ZUŠ Ostrava Hrabůvka**. Vedoucí Irena Schubertová měla šťastnou ruku při volbě předlohy K. Čapky v dramatické úpravě Šárky Štembergové. Na představení je vidět dlouhodobá poctivá práce, využívání metod a postupů vhodných pro tvorbu dětské inscenace, pomocí kterých mohou děti získávat zkušenosti s divadelním tvarem a rozvíjet další dovednosti. K příznivému vyznění přispívala fukční scéna, jednoduché náznaky kostýmů, pohybové ztvárnění jednotlivých prostředí. Pro další práci zbývá prostor pro ještě větší tvořivou hru dětí, pohrávání si se situacemi a prostředími, jejich rozvíjení a dokreslování.

DDS Štěkadlo SVČ Opava se představil letos pásmem poezie s názvem **Dobry den**. Příjemně hravé zacházení s veršem, dokreslované a povyšované pohybovou improvizací a komentářem oslovilo svou hravostí, lehkostí a vtipem. Lektorský sbor s potěšením konstatoval, že soubor urazil za uplynulý rok velký kus cesty směrem ke kvalitě divadelního tvaru. Za představením je vidět systematická práce vedoucího Daniela Kollman-na, která se odráží také ve zvyšující se kvalitě pohybových a mluvních dovedností dětí. Otázkou k zamyšlení zůstává samotný výběr textů, který působí velmi nesourodě a také je znát jistá disproporce mezi dětskými texty a věkem členů souboru.

Krátký známý text Juliana Tuwima **Lokomotiva** uvedl soubor **Trio Fotušů ZUŠ Karviná**. Interpretace založená především na rytmu a až voicebandové práci s hlasy nabízela možnost nadsázky a vtipu, kterou dokreslovalo pohybové zpracování ve stejném duchu. Po slibném začátku však trochu došel dech nápadům a drobný inscenační tvar nedospěl k očekávané pointě. Kvalitou je bezesporu souhra, pohybové uchopení veršů a smysl hráčů pro nadsázku a recesi.

DDS Vrchňáček ZŠ Opava přinesl pod vedením Romany Synkové a Karin Burkartové dramaturgii tří pohádek M. Mikulky pod názvem **Pohádky s rolničkou**. Interpretace textů oscilovala mezi žánrem pohádky pro děti (větší děti hrají pro malé) a jakousi studentskou recesi inspirovanou texty Mikulky. Inscenace by prospělo přiklonit se k jedné z cest. Pozitivem představení byl náboj, chuť do hry a mladistvá energie. Velmi zdařilé byly některé situace, zejména ty, jež v sobě skrývaly onu nadsázku a studentskou recesi.

Již tradičním účastníkem přehlídek ostravska je soubor **Střelky z Českého Těšína** pod vedením Ivy Doudové. Inscenace nazvaná **Co byste třeba do kozy neřekli** byla pásmem textů různých autorů spojených podobným motivem. Kultivované a přesně provedené představení trpělo monotónním temporytmem a nevyjasněností tématu celé inscenace. Kultivovanost se projevovala především v pohybových a mluvních dovednostech dětí, což je velkým pozitivním přínosem práce tohoto souboru.

Společným rysem inscenací letošní krajské přehlídky je tendence obracet se k zajímavým a hodnotným předlohám (Vyskočil, Čapek) a hledat také zdařilé dramaturgie (Slavík, Štembergová). Více než v loňském roce byly patrné tvořivé přístupy na cestě k inscenaci, založené na dobrých základech improvizací a také pokora při výběru předloh vzhledem k dovednostem souboru.

Setkání v Ostravě – Třebovicích bylo příjemným zážitkem. Děti i návštěvníci přehlídky našli dobré zázemí, inspirativní divadelní ovzduší (je to prostor, kde hrají dospělí amatérské soubory) a vstřícný postoj organizátorů. Těší mne, že Ostrava získala stálý prostor pro konání přehlídek a podobných setkání.

Hana Cisořská

ZLÍNSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ UHERSKÉ HRADIŠTĚ - 11. 4. 2012

Krajská přehlídka v Uherském Hradišti byla tradičně vzorně připravena organizátory DDM Šikula a díky vstřícnosti vedení hradištského gymnázia se konala letos v jeho prostorách. Dvě paralelně pracující poroty měly rozděleny kategorie podle mladšího a staršího věku. **1. a 2. kategorií** posuzovala porota ve složení: Marcela Kovaříková, Marta Reisnerová a Jana Křenková.

1. kategorie (6 chlapců + 6 dívek)

Dramaturgie vsadila na osvědčené tituly: Kolářův Deník kocoura Modroočka, Nepilův Já, Baryk, Kahounovy Příběhy, texty Daisy Mrázkové, Magor dětem, nechyběl M. Kratochvíl, M. Černík a J. Žáček. Epický rýmovaný příběh dětem nedává moc možností k osobitému projevu. Škoda, že bystrým dětem nejsou nabídnuty nové, objevné tituly. Připomínky, které se každoročně opakují: nedostatečná pozornost věnovaná logickému frázování; ilustrování nejen popisným pohybem, ale i „líbivé“ ilustrování hlasem; nedocnění kontaktu s posluchačem jako základu přirozeného projevu. Poměr prózy a poezie byl 7 : 5. Ubylo tak „kolovrátkové odříkavých básniček“, ale závěrečná intonační klišé nechyběla ani u prózy. Že by si bystré děti neoblíbily dobré verše? Celková úroveň byla však bezesporu velmi dobrá, i přes uvedené připomínky. Děti uspěly v nižších kolech, nabyly určitou sebedůvěrou. Pět udělených diplomů za zdařilý výkon to dokazuje. Z nich jmenujme alespoň výborného **Křištofa Švehlíka** s Ukolébavkou D. Fischerové.

2. kategorie (7 chlapců + 8 dívek)

Poměr poezie a prózy byl 6:9. Děti se s poezií setkávají méně ve škole, méně jako čtenáři, tedy i méně jako její interpreti. Pak i dobře zvolený text zanikne (L. J. Kern), nebo jeho kvality nevyzní naplno (J. Skácel). V přednesu prózy byli recitátoři jistější, ke sdělovanému příběhu měli vztah, i když dovednost předat sdělení byla spíše výjimkou. Připomínky lektorského sboru se týkaly opět frázování, rychlého tempa a tím i nezřetelné artikulace, zjevných náznaků „dětské manýry“ na úkor odvahy k osobitosti. Výkony devíti interpretů prózy byly dost vyrovnané. Lektori nakonec udělili diplom **Nikol Jakubcové** za přednes sice nepříliš kvalitního textu, ale s vědomím závažnosti sdělení; dále **Štěpánu Váľkovi** za odvážný pokus sdělit a pointovat Skácelovu prózu.

Do celostátního kola doporučujeme **Adělu Zmrzlikovou**, která přednesla uvážlivě zvolený text D. Mrázkové Hloupý lev s citlivostí k jeho atmosféře a s porozuměním k obsahu. Její projev byl uměřený a soustředěný, recitátorka je s textem sžítá. Posluchači nabízejí konkrétní smyslové představy, respektuje přitom stavbu celku, a vede k závěrečnému zamyšlení. Dalším postupujícím je **Petr Kadah**. Přirozeně a se zjevnou chutí přednesl dobře upravenou prózu Bit se či nebit? Hany Ozogowské v překladu O. Syrovátky. Výběr textu byl adekvátní věku a typu interpreta. V monologickém textu vypravoval s přirozenou intonací, kontaktem s posluchačem a zřetelným odlišením přímých řečí postav. Má jasný hlas, energii, s kterou dovede hospodařit, aby text gradoval a posluchač byl osloven.

Hodnocení recitátorů 3. a 4. kategorie**Jiří Kučera, Steven Leacock: Návod k rozhovoru, 3.kategorie**

Jiří Kučera se představil v próze nazvané Návod k rozhovoru, kterým je možno natrvalo vyléčit amatéra v kouzelnictví z jeho karetních triků. Amatérovi v textu se nedaří, a tak spěje k vlastnímu vyléčení. Lektori ocenili výběr textu. Jiří Kučera využil příležitosti k vyjádření osobního vztahu k tématu, líbil se mu zejména jemný humor a dialog. Posluchače si získal živým vyprávěním, promyšlenou gradací a dobře připravenou pointou. K postupu Jiřího Kučery doporučujeme pro volbu textu, pro zvládnutí vyprávěcího projevu se zachováním živé řeči, zejména v dialogických pasážích.

Zita Klimčíková, František Nepil: Než začne ptáček hnízdit, 3. kategorie

Zita Klimčíková je křehká dívenka a k sobě si dobře zvolila text Františka Nepila: Než začne ptáček hnízdit. Nepilova próza jí dala příležitost zamyslet se nad starostí, kterou má budoucí ptáčí maminka a její široká rodina i s ptáčím doktorem a jeho svitou. V Zitině podání bylo patrné, co autor sděluje a s čím přichází sama recitátorka, zejména svým vysvětlením toho shonu a těch starostí. Nezapomněla na humorné odlehčení v závěru svého vyprávění. Lektori ocenili výběr textu, jeho lidskou (dívčí) interpretaci a smysl pro lehkost vyprávění a humorné vyznění pointy.

Václav Kalus, Petr Nikl: Popletená pohádka, 4.kategorie

Václav Kalus si vybral obtížnější text. Popletená pohádka si od něho vyžádala nejen dobré zapamatování, ale zejména důsledné sledování významové linie. Chlapec se zhostil svého úkolu v plném nasazení. Vzrušivý tón jeho hlasu, prožitky vyprávění jsou pro posluchače nové, příjemné a komunikativní. Lektori pochválili celkový přístup k přednesu. Byl to tedy šťastný výběr, nezalekl se soustředěné práce a využil osobního přístupu (přednesem se zabývá několik let a dokázal vždy volit náročný úkol).

Dominik Skříčka, František Nepil, 4. kategorie

Výběr Nepilova textu je spojen s osobním citěním Dominika. Rozhodl se vypovědět o zázraku, jímž jsou lidské ruce. Osobně se angažuje pro Nepilovo zamyšlení a v duchu jeho poetiky koncipoval celek svého přednesu. Podařila se mu příprava pointy a věrohodně ji podal. Lektori doporučují k postupu pro osobní, angažovaný přednes s dobrým technickým zázemím.

K širšímu výběru se rozhodla porota nabídnout dva recitátory. Jsou to **Ondřej Hradil (3.kategorie)** a **Jan Suchánek (4.kategorie)**. Oba se svým výběrem a jeho realizací na krajské přehlídce prokázali, že by byli příjemným obohacením v celostátní přehlídce.

Ondřej Hradil, Henri Pourrat: Hlídka u mrtvého, 3. kategorie

Hlídka u mrtvého si Ondřej Hradil vybral podle svého založení a chápání humorných situací velkého života. Dobře vystihl oscilování vážnějšího obsahu a humorného podtextu i celého vyznění. Do širšího výběru doporučujeme pro chlapecký pohled, pro jeho uplatnění v přednesu. Ocenili jsme také nasazení a výrazný přednes.

Jan Suchánek, Ze života míše, 4.kategorie

Zajímavé (klukovské) téma zlávalo Jana k hlubšímu zamyšlení nad zrodem míše jako zdroje hry, která je vlastně metaforou a symbolem života. V Janově interpretaci vyznívá takto chápáná hra jako něco velkého, rozehrávajícího se v tajemných prostorách vesmíru. Lektori ocenili volbu tématu (a vhodného textu) a hlavně se sympatií naslouchali postojům chlapce bez nadsázky emocí, s lehkostí i v zamyšlení.

Za lektorský sbor 1. a 2. kategorie zapsala Jana Křenková, hodnocení recitátorů 3. a 4. kategorie doplnila redakce

DĚTSKÝ DIVADLENÍ FESTIVAL „ŽEBŘIŇÁK“ VÉSKY U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ - 3. - 4. 4. 2012

Krajská přehlídka Zlínského kraje byla tentokrát skromnější, takže by lépe bylo mluvit o Žebříňáku. Celkem vystoupilo sedm souborů v malém venkovském kulturáku ve Věskách u Uherského Hradiště.

ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Staré Město**Jiří Tafel: Podezřelý kouzelník****Vedoucí souboru: Irena Cigárová**

Východiskem práce byla dramatizace z knihy Léto s kouzelníkem. Čili hra na slavného detektiva Holmese. To by bývalo bylo asi zajímavé – pokus o detektivku, nadsázku, hru, humor, parodii. Sympatické byly obrazy, které byly jakousi „rekonstrukcí“ situace zmizení dívky při vystoupení kouzelníka. Ale bohužel zůstalo jen u pokusu. První signál z jeviště je, že se bude hrát na vážno, pokus o psychologické filmové herectví. Ne že půjde o hru. Přestavby, rychlé změny prostorů ve filmovém střihu jsou zdoluhavé, rezervy jsou v mluvě i organizaci jevištního prostoru. Škoda.

Žáci 4. ročníku ZŠ a MŠ Nezdenice**Astrid Lindgrenová: Anna a já jdeme nakupovat****Vedoucí souboru: Roman Švehlík**

Šikovně vybraná a zdramatizovaná kapitola z oblíbené dětské knihy pro partu čtyř dětí, tedy celé čtvrté třídy venkovské školičky. Děti mají o čem hrát, příběh a postavy jsou jim blízké. Rozehrávají situace, cítí vztahy, nadsázku, humor, jsou přirozené. Trochu nešikovně je umístěn obchod na levou stranu hracího prostoru, zbytečný je i „dvorečkový“ úvod. Představení je určeno pro intimní prostor, ve kterém je bezprostřední kontakt herců s diváky. Nádherné je vytvoření patníku, mouchy, stupňování gagu s bonbony v obchodě atd.

Představení doporučeno s Básněmi téže školy do výběru na Dětskou scénu.**Recitační kroužek Gymnázia Kroměříž****Pavel Šrut: Veliký tůle****Vedoucí souboru: Irena Procházková**

Vděčně Šrutovy nonsensy posloužily i zde v pásmu sedmáků či osmáků k zajímavé a milé jevištní produkci. Děti pěkně mluví, cítí prostor. Někdy zbytečně popisně ilustrují veršiky. Někde by bylo potřeba domyslet švy a spojení celku mezi jednotlivými básničkami. Ještě více by se mělo pracovat s intenzitou přednesu a vytvářením metafor k veršům. Ale vcelku sympatické, i když se nejedná o žádný objev.

Představení doporučeno do širšího výběru na Dětskou scénu.

Žáci 4.a 5. ročníku ZŠ a MŠ Nezdenice

Shel Silverstein: Básně

Vedoucí souboru: Roman Švehlík

Nejlepší představení přehlídky. Velice dobře vybráno pro jednu celou třídu venkovské školičky – spojené čtvrtáky a pátáky. Cítí humor, jsou přirození, hrají si. Každá básnička je vystavěna jako malé představeníčko. Až na loď se jedná o nepopisné ozvlášťování veršů. Závěrečná modlitbička vyvolává bouři smíchu. Vkusné, milé, fajn.

Představení doporučeno s Lindgrenovou téže školy do výběru na Dětskou scénu.

Základní škola Vsetín, Trávníky

Autor neznámý: O hloupém Honzovi

Vedoucí souboru: Mgr. Drahomíra Konvičková

Předlohu si vybrali žáci sami – čtyři osmáci. Jde o text nevalné úrovně, spíše komunální satiry. Škoda. Děti jsou šikovné, přirozené. Pokud by tuto svou produkci předváděly na třídní besídce, prosím. Zde to byla spíše ukázka, kudy by se dramatická výchova dětí neměla ubírat. Škoda.

LDO ZUŠ Uherský Brod

Iva Peřinová: Zvířecí divadlo

Vedoucí souboru: Roman Švehlík

Obrovský kus práce, nejdelší představení přehlídky (skoro padesát minut). Ne zrovna nejpodařenější hra renomované autorky. Snad politická satira. Děti šikovné, vybavené, ale nemohly utáhnout takový rozsah textu. Slova, slova, slova. A tak dobrá myšlenka, snaha nenašly adekvátní jevištní výsledek. Ukázalo se, jak důležitý je onen první krok – a to je dramaturgický výběr.

Soubor Elikar ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice

František Nepil: O žábě starostce

Vedoucí souboru: Olga Strašáková

Loutkové vystoupení dvou dívek. Jde o dramatizaci prózy Františka Nepila, opět polická satira o nabubřelosti a hlouposti politiků. Text by mistry potřeboval prokrátit a vedoucí by si měla udělat více jasno v použitých prostředcích. Ale jinak sympatické a milé. Rozhodně se dá na vystoupení ještě pracovat.

Přehlídka utekla jak voda, lektorský sbor pracoval ve složení: Jaroslav Provazník (předseda),

Eva Polzerová, Nikola Cichovská (ze ZUŠ Bánovce nad Bebravou – SR), Jiří Pelán, Jaroslav Dejl.

Jaroslav Dejl

SVITAVSKÝ CACHING A JEHO PRAVIDLA

1. Hlavně nenápadně – žádný mudla (nezasvěcený) by o skryšči neměl vědět, ani by vás neměl upozorovat, když cache hledáte či ukrýváte.
2. Z cache si můžete odnést jednu věc. Na oplátku je vaším úkolem připsat jednu větu a tím spoluvytvořit příběh, který je na papírku odstartován první větou.
3. V okamžiku, kdy je cache již bez předmětů, nedopisujte žádnou větu. Schovejte cache zpět a vyčkejte do dalšího dne, kdy bude vytvořena nová cache.
4. O umístění cache najdete zmínku v Deníku v této rubrice. Zde si budete moci přečíst také příběh, který jste napsali předchozí den. Redakce si vyhrazuje právo cenzurovat nevhodné výrazy. V případě zájmu o plné znění příběhu se stavte v redakci Deníku.
5. Cache se může nalézat v budovách, ve kterých se přehlídka odehrává a v jejich těsné blízkosti.

První cache hledejte podle této instrukce: I v šedivé továrně je možno nalézt barvy Maroka. Člověk jen musí vystoupit k výšinám.

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2012

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorffův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
farní stodola	stodola žitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub
PZŠ	ZŠ praktická - budova Speciální základní školy

PÁTEK 10. ČERVNA

10.00 - 12.45	prezence - recitátoři s doprovodem
13.00 - 13.20	zahájení recitační části DS 2012
13.30 - 14.30	dílky pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie seminář R
15.00 - 18.00	vystoupení recitátorů 3. kategorie
13.00 - 21.30	prezence- seminaristé
17.30 - 18.15	večeře- soubory
18.15 - 19.15	večeře- recitátoři
19.30 - 21.00	beseda lektorského sboru s recitátory 3. kategorie s jejich doprovodem diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 4. kat. dílky pro recitátory 2. a 4. kategorie seminář R
21.45	informační schůzka pro seminaristy

Fka - recepce
Kino Vesmír
SZŠ
OttD
Kino Vesmír
Fka - recepce
jídlna SZŠ
jídlna SZŠ
MMG
SZŠ
SZŠ
OttD
Fka - foyer

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 0.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Vojtěch Maděryč, Andrea Pavlíčková, Tereza Vyvijalová, Ivo Mičkal (foto), Pavel Kocych (grafika a sazba), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3.patře fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla o. 8. 6. 2012 v 02.08. Náklad 300ks.